

SLUŽBENI GLASNIK B O S N E I H E R C E G O V I N E

Godina VII - Broj 18

Utorak, 1. jula 2003. godine
S A R A J E V O

ISSN 1512-7486
Bosanski jezik

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE

170

Na osnovu člana IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na sjednici Doma naroda, održanoj 30. septembra 2002. godine i na sjednici Predstavničkog doma, održanoj 13. maja 2003. godine, usvojila je

OPĆI ZAKON O ZADRUGAMA

I - OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Zadruga je oblik organiziranja dobrovoljno udruženih članova (u daljem tekstu: zadrugari), da bi zadovoljili svoje zajedničke ekonomske, socijalne i kulturne potrebe i težnje, kroz zajedničko posjedovanje i demokratsko kontrolirano privređivanje (poslovanje).

Član 2.

Zadruge uređuju odnose među svojim članovima na principima:

- dobrovoljnosti i otvorenosti prema članstvu;
- demokratske kontrole poslova od strane članova;
- učešća članova u raspodjeli koristi i pokriću štete u radu;
- poslovne autonomije i informiranja članova;
- saradnje među zadrugama i brige za zajedništvo.

Član 3.

Zadruga se osniva kao opća i specijalizirana.

Član 4.

Namjena zadruge je zajedničko korištenje svih sredstava potrebnih za unapređivanje i razvoj djelatnosti zadrugara s ciljem poboljšanja i povećanja rezultata te djelatnosti.

Djelatnosti zadruge utvrđuju se zadružnim pravilima.

Član 5.

Poslovni zadružni savezi obavljaju za svoje članice iste poslove kao i zadruge za zadrugare i za njih važe propisi o zadrugama, ako nije drukčije određeno.

Član 6.

Zavisno od ciljeva osnivanja i potrebnih sredstava za osnivanje i poslovanje, zadruge se osnivaju i posluju ulozima i drugim vlastitim sredstvima zadrugara u skladu s ugovorom o osnivanju i zadružnim pravilima.

Visina osnivačkog uloga određuje se ugovorom o osnivanju i zadružnim pravilima.

Član 7.

Zadruga u pravnom prometu istupa u svoje ime i za svoj račun.

Zadruga vrši poslove iz prethodnog stava samo sa svojim zadrugarima.

Poslove iz stava 1. ovog člana, zadruga može pod određenim uslovima sklapati i s drugim pravnim i fizičkim licima (poslovanje s nečlanovima):

1. ako tako predviđaju njena zadružna pravila;
2. ako pravila zadruge predviđaju periodične revizije nadležnog zadružnog saveza.

Zadruga prihode iz stava 3. ovog člana posebno utvrđuje i knjigovodstveno iskazuje i ostvareni netoprihod isključivo usmjerava na razvoj djelatnosti zadrugara ili zadruge.

Član 8.

Zadruga u pravnom prometu odgovara za svoje obaveze svom svojom imovinom.

Za obaveze koje se nisu mogle izmiriti iz imovine zadruge odgovaraju zadrugari solidarno, najmanje iznosom svoga uloga, ako ugovorom o osnivanju, odnosno zadružnim pravilima, nije predviđeno da odgovaraju većim iznosom.

Zadružnim pravilima utvrđuje se rok, koji ne može biti kraći od godinu dana, u kome zadrugar kome je taj status prestao, odgovara za obaveze zadruge nastale za vrijeme dok je bio zadrugar.

Član 9.

Svaka zadruga mora svojim zadružnim pravilima utvrditi područje djelatnosti prema mjestu prebivališta članova.

II - OSNIVANJE ZADRUGE

Član 10.

Zadregu može osnovati najmanje pet fizičkih i pravnih lica koja ispunjavaju lične uslove shodno zadružnim pravilima. Zadružna pravila mogu predvidjeti da samo fizička lica mogu biti članovi.

Ugovor o osnivanju može predvidjeti i veći broj osnivača.

Član 11.

Zadruga se osniva zaključivanjem ugovora o njenom osnivanju, koji sadrži odredbe o:

- 1) firmi i sjedištu zadruge;
- 2) imenima, zanimanju i adresi osnivača;
- 3) imenu lica koje će obavljati poslove privremenog direktora zadruge;
- 4) djelatnosti zadruge;
- 5) iznosu sredstava potrebnih za osnivanje zadruge i načinu osiguranja tih sredstava;
- 6) iznosu i obliku uloga pojedinog osnivača ili iznosu sredstava pojedinog osnivača;
- 7) odgovornosti zadrugara za obaveze zadruge;
- 8) načinu i roku uplate;
- 9) načinu sazivanja i roku u kome su osnivači obavezni da sazovu osnivačku skupštinu, kao i načinu donošenja odluka;
- 10) drugim pitanjima značajnim za osnivanje zadruge.

Član 12.

Na osnivačkoj skupštini zadruge donose se, većinom glasova osnivača, zadružna pravila.

Osnivači, koji se ne slažu sa zadružnim pravilima, mogu do upisa zadruge u sudski registar otkazati svoje članstvo putem pismenog obavještenja upravnom odboru.

Na osnivačkoj skupštini zadruge vrši se izbor organa zadruge, osim ako osnivači zadruge ne odluče da izbor organa zadruge obave u naknadnom roku, ali ne dužem od 30 dana od dana održavanja osnivačke skupštine.

Član 13.

Zadružna pravila sadrže odredbe o:

- 1) firmi i sjedištu zadruge;
- 2) djelatnosti zadruge;
- 3) zadružnim principima;
- 4) statusnim promjenama i prestanku zadruge;
- 5) zastupanju i predstavljanju zadruge;
- 6) uslovima i načinu sticanja statusa zadrugara;
- 7) uslovima i načinu prestanka statusa zadrugara;
- 8) obliku i iznosu uloga koje upisuju zadrugari i roku uplate uloga;
- 9) načinu i roku uplate, odnosno unošenja sredstava osnivača;

10) odgovornosti zadrugara za obaveze zadruge;

11) ostalim pravima i obavezama zadrugara;

12) raspodjeli dobiti, odnosno viška prihoda nad rashodima i pokrivanju gubitaka, odnosno manjaka u poslovanju;

13) dijelu dobiti, odnosno viška prihoda nad rashodima koji se raspoređuju u obavezni rezervni fond;

14) izboru, opozivu i nadležnosti organa zadruge;

15) načinu odlučivanja skupštine zadruge, izboru, opozivu i pravima i obavezama predstavnika zadrugara, ako skupštinu čine predstavnici zadrugara;

16) povratu uloga;

17) zadružnoj knjizi;

18) zadružnoj reviziji;

19) obavještanju zadrugara i poslovnoj tajni;

20) međuzadružnoj saradnji i zadružnom obrazovanju zadrugara;

21) općim aktima zadruge i načinu njihovog donošenja;

22) drugim pitanjima značajnim za poslovanje zadruge.

Član 14.

Zadruga se smatra osnovanom i stiče svojstvo pravnog lica upisom u sudski registar (u daljem tekstu: registar).

Prijava za upis u registar podnosi se nadležnom sudu u roku od 30 dana od dana održavanja osnivačke skupštine.

Uz prijavu za upis u registar podnose se:

- 1) osnivački akti;
- 2) zadružna pravila;
- 3) zapisnik sa osnivačke skupštine;
- 4) druge isprave i dokazi u skladu s ovim zakonom i propisima kojima se uređuje upis u registar.

Zadruga se registrira bez obzira da li ima zaposlenih ili ne.

III - STICANJE I PRESTANAK STATUSA ZADRUGARA

1. Sticanje statusa zadrugara

Član 15.

Fizička lica - osnivači zadruge stiču status zadrugara osnivanjem zadruge.

Član 16.

Status zadrugara poslije osnivanja zadruge stiče se po osnovu zahtjeva i pristupne izjave kojom potpisnik prihvata prava, obaveze i odgovornosti zadrugara, utvrđene ugovorom o osnivanju, odnosno zadružnim pravilima.

Pristupna izjava sadrži naročito: dokaz o izvršenoj uplati, odnosno unošenju uloga i članarine, izjavu potpisnika da će u određenom roku uplatiti, odnosno unijeti ulog, i izjavu potpisnika da prihvata odredbe ugovora o osnivanju, odnosno zadružna pravila o odgovornosti za obaveze zadruge i da je upoznat s obavezama zadruge nastalim prije potpisivanja pristupne izjave.

Dotadna pravila sticanja statusa zadrugara i njegovih prava i obaveza definiraju se zadružnim pravilima.

Član 17.

Odluku o sticanju statusa zadrugara donosi organ zadruge određen zadružnim pravilima.

Zadruga je dužna, najkasnije u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva, pismeno obavijestiti podnosioca zahtjeva da li je zahtjev prihvaćen.

Ako zadruga o svojoj odluci ne obavijesti podnosioca zahtjeva u roku iz stava 2. ovog člana, smatrat će se da zahtjev nije prihvaćen.

Podnosilac zahtjeva čiji je zahtjev odbijen, ima pravo žalbe skupštini zadruge, u roku utvrđenom zadružnim pravilima.

Po prihvatanju zahtjeva za sticanje statusa zadrugara, podnosilac zahtjeva potpisuje pristupnu izjavu i time stiče status zadrugara.

Član 18.

Osnovne imovinske obaveze koje preuzima zadrugar učlanjenjem u zadrugu utvrđuju se zadružnim pravilima. Zadružna pravila mogu predvidjeti da jedan član može učestvovati s više od jednog uloga ili da mora učestvovati s onoliko uloga koliko je predviđeno zadružnim pravilima.

Skupština zadruge ne može uvesti obavezu potpune saradnje sa zadrugom bez saglasnosti svih zadrugara.

Član 19.

Niko ne može biti, sa istim imanjem ili istom djelatnošću, zadrugar u dvjema ili više zadruga sa istom djelatnošću istovremeno.

2. Prestanak statusa zadrugara

Član 20.

Status zadrugara prestaje istupanjem iz zadruge, isključenjem iz zadruge, smrću zadrugara, prijenosom njegovih uloga na drugog člana ili nekog trećeg i prestankom zadruge.

Član 21.

Zadrugar može istupiti iz zadruge na osnovu pismene izjave o istupanju.

Status zadrugara prestaje danom kad zadruga primi njegovu pismenu izjavu o istupanju, ako zadružnim pravilima nije određen otkazni rok.

Ako zadrugar ima dospjele obaveze prema zadruzi, status zadrugara prestaje po podmirenju tih obaveza, ali ne prije isteka otkaznog roka.

Član 22.

Zadrugar može biti isključen iz zadruge zbog razloga utvrđenih zadružnim pravilima.

Odluku o isključenju zadrugara donosi organ određen zadružnim pravilima.

Odluka o isključenju mora biti obrazložena.

Protiv odluke o isključenju zadrugar može podnijeti žalbu određenom organu zadruge u roku utvrđenom zadružnim pravilima.

Odluku po žalbi zadrugara nadležni organ zadruge donosi u roku utvrđenom zadružnim pravilima.

Ako odluka po žalbi zadrugara nije donesena u roku iz stava 5. ovog člana, smatrat će se da je žalba odbijena.

Status zadrugara prestaje danom koji je određen odlukom o isključenju.

Ako je protiv odluke o isključenju zadrugar podnio žalbu, status zadrugara prestaje danom donošenja odluke o odbijanju žalbe na odluku o isključenju, a ako odluka po žalbi nije donesena u roku iz stava 5. ovog člana, danom isteka tog roka.

Član 23.

Nasljednici umrlog zadrugara mogu steći status zadrugara, s pravima i obavezama umrlog zadrugara, ako o tome odluči organ zadruge određen zadružnim pravilima i ako ispunjavaju uslove za sticanje statusa zadrugara.

Član 24.

Zadrugar može i u toku poslovne godine svoje uloge prenijeti pismenim putem na nekog drugoga i time izaći iz zadruge bez rasprave o imovini ukoliko lice na koje su preneseni ulozi preuzme njegovo članstvo. Ako je lice koje preuzima uloge već član, mora prenesene uloge upisati kao svoje dodatne uloge. Zadružna pravila mogu utvrditi dodatne uslove.

Zadrugar može i pojedinačne poslovne uloge prenijeti na treće lice.

Član 25.

Danom prestanka statusa zadrugara prestaju prava i obaveze zadrugara, osim imovinskih prava i obaveza utvrđenih ugovorom o osnivanju, zadružnim pravilima i ovim zakonom.

IV - KNJIGA ZADRUGARA

Član 26.

Zadruga je dužna uredno voditi knjigu zadrugara.

U knjigu zadrugara upisuje se: ime, adresa i zanimanje zadrugara, datum sticanja statusa zadrugara, oblik i iznos upisanih uloga i članarine, datum i iznos uplate, odnosno unošenja uloga i članarine, datum i način prestanka statusa zadrugara, datum povrata uloga i drugi podaci od interesa za zadrugu, određeni zadružnim pravilima.

Zadruga je dužna trajno čuvati knjigu zadrugara.

Knjiga zadrugara ima karakter javne isprave.

Povjerioci zadruge i druga lica koja imaju pravni interes mogu tražiti uvid u knjigu zadrugara.

V - OBAVLJANJE STRUČNIH I DRUGIH POSLOVA U ZADRUGAMA

Član 27.

Zadrugar može obavljati stručne i druge poslove u zadruzi prema svojim stručnim sposobnostima, u skladu sa zadružnim pravilima.

Za obavljanje stručnih i drugih poslova u zadruzi, zadruga može zapošljavati lica izvan reda zadrugara ili te poslove povjeriti drugim pravnim i fizičkim licima.

Član 28.

Lice zaposleno u zadruzi može postati zadrugar te zadruge ako uplati, odnosno unese udio u skladu sa zadružnim pravilima.

VI - UPRAVLJANJE ZADRUGOM I ORGANI ZADRUGE

Član 29.

Zadrugom upravljaju zadrugari.

U upravljanju zadrugom zadrugari imaju jednako pravo glasa (jedan zadrugar - jedan glas).

Član 30.

U upravljanju zadrugom moguća je i ponderacija prava glasa, prema količinskim mjerilima (u odnosu na obim saradnje u zadrugi), ili po kvalitetnim mjerilima (u odnosu na vrstu obaveza koje ima član u saradnji sa zadrugom) ili po upisanim ulozima.

Limit u učešću glasova pojedinog zadrugara u ukupnom broju glasova u skupštini preko 50 zadrugara, shodno stavu 1. ovog člana, maksimalno je 5 %.

Zadružnim pravilima može se predvidjeti i manji limit.

Član 31.

Organi zadruge su: skupština, upravni odbor, nadzorni odbor, ukoliko je predviđen zadružnim pravilima, i direktor zadruge, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Predsjednik i članovi upravnog odbora, direktor zadruge, predsjednik i članovi nadzornog odbora biraju se na vrijeme određeno zadružnim pravilima, koje ne može biti duže od pet godina, uz mogućnost ponovnog izbora.

1. Skupština zadruge

Član 32.

Skupštinu zadruge čine svi zadrugari.

Skupština zadruge:

- 1) donosi zadružna pravila;
- 2) utvrđuje poslovnu politiku zadruge;
- 3) odlučuje o statusnim promjenama i prestanku zadruge;
- 4) odlučuje o osnivanju zadružnog preduzeća i drugog oblika organiziranja;
- 5) usvaja godišnji obračun i izvještaje o poslovanju;
- 6) donosi programe i planove razvoja;
- 7) odlučuje o raspodjeli dobiti, odnosno viška prihoda nad rashodima i pokrivanju gubitaka, odnosno manjaka;
- 8) bira i opoziva predsjednika i članove upravnog odbora i predsjednika i članove nadzornog odbora;
- 9) bira i razrješava direktora zadruge, ukoliko zadružnim pravilima nije predviđena odgovornost nekog drugog zadružnog organa;
- 10) donosi poslovnik o svom radu;
- 11) odlučuje o drugim pitanjima utvrđenim zakonom, ugovorom o osnivanju i zadružnim pravilima.

Član 33.

Ako zadruka ima više od 300 zadrugara, zadružnim pravilima može se odrediti da se poslovi iz nadležnosti skupštine zadruge prenose na skupštinu predstavnika zadrugara, koja se mora sastojati od najmanje 30 predstavnika, koji su fizička lica.

Predstavnici zadrugara biraju se na vrijeme koje ne može biti duže od pet godina, uz mogućnost ponovnog izbora.

Broj predstavnika, vrijeme na koje se biraju, način i postupak izbora, kao i pitanja koja se odnose na prava i obaveze članova skupštine predstavnika zadrugara uređuju se zadružnim pravilima.

Član 34.

Sjednica skupštine zadruge održava se najmanje jednom godišnje.

Sazivanje sjednice skupštine zadruge, način odlučivanja, način rada i druga pitanja koja se odnose na rad i odlučivanje skupštine uređuju se zadružnim pravilima.

Član 35.

O donošenju zadružnih pravila, statusnim promjenama i prestanku zadruge, raspodjeli dobiti, odnosno viška prihoda nad rashodima i pokrivanju gubitaka, odnosno manjaka, izboru i opozivu predsjednika i članova upravnog odbora i predsjednika i članova nadzornog odbora i o izboru i razrješavanju direktora zadruge (ako je zadružnim pravilima ovlaštena) - skupština odlučuje većinom glasova ukupnog broja svojih članova, ako zadružnim pravilima nije predviđeno da se te odluke donose drugom većinom.

2. Upravni odbor

Član 36.

Upravni odbor sastoji se od najmanje tri člana.

Članovi upravnog odbora biraju se iz reda zadrugara.

U zadrugi sa manje od 25 zadrugara ne bira se upravni odbor.

Član 37.

Upravni odbor:

- 1) provodi poslovnu politiku zadruge;
- 2) razmatra i predlaže skupštini zadruge usvajanje godišnjeg obračuna;
- 3) usvaja periodični obračun;
- 4) priprema prijedloge odluka za skupštinu zadruge i izvršava odluke skupštine;
- 5) priprema izvještaje o poslovanju, bilansu sredstava i bilansu uspjeha i provođenju poslovne politike;
- 6) predlaže raspodjelu dobiti, odnosno viška prihoda nad rashodima i način pokrivanja gubitaka, odnosno manjaka;
- 7) donosi investicione odluke u skladu sa osnivačkim aktom i zadružnim pravilima;
- 8) donosi poslovnik o svom radu;
- 9) obavlja i druge poslove određene zakonom, ugovorom o osnivanju i zadružnim pravilima.

Član 38.

Upravni odbor može odlučiti ako sjednici prisustvuje više od polovine članova.

Upravni odbor donosi odluke većinom glasova prisutnih članova, ako zadružnim pravilima nije predviđena druga kvalificirana većina.

Sazivanje sjednice, način rada i druga pitanja koja se odnose na rad i odlučivanje upravnog odbora uređuju se zadružnim pravilima.

Član 39.

Predsjednik i članovi upravnog odbora odgovaraju solidarno za štetu koju svojom odlukom prouzrokuju ako je ta odluka donesena grubom nepažnjom ili s namjerom da se šteta prouzrokuje.

Lica iz stava 1. ovog člana ne snose odgovornost za štetu ako su bila protiv donošenja odluke i ako su izdvojila svoje mišljenje u zapisnik.

3. Nadzorni odbor

Član 40.

Nadzorni odbor sastoji se od najmanje tri člana.

Članovi nadzornog odbora biraju se iz reda zadrugara. Ostale pojedinosti, posebno one koje se odnose na vrijeme trajanja izbora i prestanka, sadržane su u zadružnim pravilima.

Član 41.

Nadzorni odbor:

- 1) vrši nadzor nad zakonitošću rada upravnog odbora i direktora;
- 2) pregleda periodične i godišnje obračune i utvrđuje da li su sačinjeni u skladu s propisima;
- 3) utvrđuje da li se poslovne knjige i druga dokumenta zadruge vode uredno i u skladu s propisima, a može ih dati na vještačenje;
- 4) pregleda izvještaje koji se podnose skupštini o poslovanju i o bilansima zadruge;
- 5) razmatra izvještaje revizora i predlaže mjere za otklanjanje uočenih nepravilnosti;
- 6) pregleda prijedloge za raspodjelu dobiti, odnosno viška prihoda nad rashodima;
- 7) obavještava skupštinu zadruge, a po potrebi i upravni odbor i direktora zadruge, o rezultatima nadzora;
- 8) podnosi skupštini zadruge godišnji izvještaj o svom radu;
- 9) donosi poslovnik o svom radu;
- 10) obavlja i druge poslove određene ovim zakonom i zadružnim pravilima.

Član 42.

Predsjednik i članovi nadzornog odbora odgovaraju solidarno za štetu koju svojom odlukom prouzrokuju ako je ta odluka donesena grubom nepažnjom ili s namjerom da se šteta prouzrokuje.

Lica iz stava 1. ovog člana ne snose odgovornost za štetu ako su bila protiv donošenja odluke i ako su izdvojila svoje mišljenje u zapisnik.

Član 43.

Upravni odbor i direktor zadruge, ukoliko zadruga ima direktora, dužni su nadzornom odboru dati obavještenja o poslovanju zadruge i omogućiti mu nesmetan rad.

Nadzorni odbor dužan je zahtijevati sazivanje sjednice skupštine zadruge ako u vršenju nadzora utvrdi da su povrijeđeni interesi zadruge, a naročito ako utvrdi teže nepravilnosti u radu zadruge.

Član 44.

Nadzorni odbor može odlučivati ako sjednici prisustvuje više od polovine članova.

Nadzorni odbor donosi odluke većinom glasova prisutnih članova, ako zadružnim pravilima nije drukčije predviđeno.

Sazivanje sjednice, način rada i druga pitanja koja se odnose na rad i odluke nadzornog odbora utvrđuju se zadružnim pravilima.

4. Direktor zadruge

Član 45.

Ukoliko je zadružnim pravilima predviđeno mjesto direktora zadruge, on organizira i vodi poslovanje zadruge, zastupa zadrugu, stara se o zakonitosti i odgovara za zakonitost rada zadruge i obavlja druge poslove utvrđene zakonom, osnivačkim aktom i zadružnim pravilima.

Osim uloga koji upisuje kao zadrugar, direktor zadruge može, u skladu sa zadružnim pravilima, upisati određeni broj zadružnih uloga koji su neprenosivi i predstavljaju garanciju za vršenje njegove funkcije, dok ta funkcija traje.

Direktor zadruge može biti razriješen dužnosti u slučaju gubitaka u poslovanju, ne pridržavanja zakona, nesposobnosti kao i drugih razloga utvrđenih zadružnim pravilima. Direktor zadruge snosi i materijalnu odgovornost za odluke koje je donio a usljed kojih zadruga trpi materijalnu štetu.

Do izbora novog direktora zadruge upravni odbor, a nadzorni odbor ukoliko zadruga ima manje od 25 članova, imenuje v.d. direktora.

5. Ograničenje izbora

Član 46.

Predsjednik i članovi upravnog odbora, direktor zadruge i predsjednik i članovi nadzornog odbora ne mogu biti lica koja su osuđena za krivična djela protiv privrede i službene dužnosti za koja su nastupile pravne posljedice osude, dok te posljedice traju.

Direktor zadruge ne može biti biran za predsjednika upravnog odbora i predsjednika i člana nadzornog odbora.

Član upravnog odbora ne može biti biran za člana nadzornog odbora.

6. Klauzula konkurencije

Član 47.

Predsjednik i članovi upravnog i nadzornog odbora i direktor zadruge ne mogu za svoj ili tuđi račun obavljati djelatnost koja spada u djelatnost zadruge, niti mogu biti zadrugari ili zaposleni u drugoj zadrugi, odnosno vlasnici i zaposleni u preduzeću ili drugom pravnom licu koje obavlja istu ili sličnu djelatnost kao zadruga, ako se tako utvrdi zadružnim pravilima.

Zadružnim pravilima i kolektivnim ugovorom mogu se utvrditi zabrane iz stava 1. ovog člana i za zadrugare i pojedine zaposlene u zadrugi.

Ako predsjednik i član upravnog odbora, nadzornog odbora ili direktor prekrše zabrane iz stava 1. ovog člana, zadruga ih može opozvati, odnosno razriješiti dužnosti, a ako se zabrana odnosi i na zadrugare i pojedine zaposlene, zadruga ih može isključiti iz zadruge, odnosno izreći im prestanak radnog odnosa.

Zadružnim pravilima mogu se propisati i druge mjere za slučaj da se prekrše zabrane iz stava 1. ovog člana.

Zadružnim pravilima može se utvrditi da zabrana iz stava 1. ovog člana traje i poslije gubitka svojstva iz tog stava, ali ne duže od dvije godine.

VI - IMOVINA ZADRUGE

Član 48.

Zadruga koristi sredstva po osnovu uloga zadrugara, sredstva zadružne svojine, sredstva u državnoj svojini i sredstva drugih domaćih i stranih fizičkih i pravnih lica.

Član 49.

Zadruga koristi imovinu nastalu po osnovu uloga zadrugara.

Ulozi iz prethodnog stava mogu biti: pokretne i nepokretne stvari, novčana sredstva i hartije od vrijednosti i druga imovinska prava.

Ulozi iz stava 1. (novčani i nenovčani) izražavaju se u novčanom iznosu, uz knjigovodstvenu revalorizaciju u skladu sa zakonskim propisima i odlukom skupštine zadrugara.

Revalorizacija iz prethodnog stava može se obaviti povećanjem nominalne vrijednosti postojećih uloga ili izdavanjem novih uloga.

Član 50.

Sredstva stečena radom i poslovanjem zadruga ili ih je zadruga stekla po drugim osnovama predstavljaju zadružnu imovinu.

Imovina iz prethodnog stava ne može se pretvarati u udjele zadrugara, niti se na bilo koji način može staviti u nezadržnu funkciju.

Zadržna imovina - oprema i objekti i sl., kada se ne koriste iz ekonomskih razloga, mogu se prodati ili dati u zakup uz obavezu usmjeravanja dobijenih finansijskih sredstava za razvoj zadruga.

Zadržna imovina vodi se u posebnom fondu.

Član 51.

Vrijednost nenovčanog uloga iz člana 49. sporazumno procenjuju osnivači, a poslije osnivanja zadruga - organ određen zadružnim pravilima.

Član 52.

Ako zadrugar uloži pravo svojine na jednu stvar ili više stvari, u pogledu odgovornosti za materijalne i pravne nedostatke stvari shodno se primjenjuju pravila ugovora o kupoprodaji.

Ako zadrugar uloži pravo na upotrebu stvari odgovoran je za materijalne i pravne nedostatke stvari prema pravilima ugovora o zakupu, odnosno posluži.

Ako zadrugar uloži potraživanje, odgovoran je za postojanje i naplativost potraživanja.

Član 53.

Ulozi se ne mogu vraćati, zalagati, niti biti predmet izvršenja za obaveze zadrugara za vrijeme trajanja statusa zadrugara.

Član 54.

Po prestanku statusa zadrugara uloženi se vraćaju zadrugarima, odnosno njihovim nasljednicima na osnovu završnog godišnjeg izvještaja.

Uloženi se vraćaju u obliku, na način i u roku utvrđenim ovim zakonom i zadružnim pravilima.

Uloženi se ne mogu vraćati prije prestanka odgovornosti zadrugara za obaveze zadruga.

Član 55.

Uloženi zadrugara vode se na ime.

U zadrugi se vodi registar uloga zadrugara izražen u novčanom iznosu, u koji se zadrugari upisuju hronološkim redom.

Za upisane uloge zadruga nije obavezna davati vrijednosne papire, nego može izdati certifikate za te uloge.

Zadržni uloženi su nedjeljivi.

Član 56.

Na zadržne uloge ne dijele se dividende, ali se oni mogu okamatiti.

Kamatu na uloge zadrugara utvrđuje skupština na osnovu izvještaja o poslovanju zadruga, s tim što njena visina ne može biti viša od eskontne stope koju primjenjuju banke.

Kamate iz prethodnog stava mogu se isplatiti ako je finansijsko poslovanje zadruga bilo pozitivno.

VIII - RASPODJELA DOBITI, ODNOSNO VIŠKA, I POKRIVANJE GUBITAKA, ODNOSNO MANJAKA

Član 57.

Dobit u finansijskom poslovanju zadruga predstavlja višak prihoda nad rashodima.

Prihode koje je zadruga ostvarila u svome poslovanju s drugim pravnim i fizičkim licima (član 7. Zakona) kao i subvencije od države, nevladinih organizacija i zajednica, zadruga može koristiti samo za materijalna ulaganja ili za trajna obrtna sredstva zadruga.

Član 58.

U posebni rezervni fond zadruga mora se svake godine uložiti protuvrijednost od najmanje 5% vrijednosti uloga članova zadruga.

Sredstva iz prethodnog stava akumuliraju se sve dok se ne dostigne najviši iznos imovine zadruga pri njenom osnivanju.

Sredstva iz stava 1. koriste se za povrat zadružnih uloga zadrugarima koji izlaze iz zadruga, uz prethodno ispunjen uslov da odlazak ne dovodi zadrugu u položaj da ne može izvršavati obaveze prema povjeriocima, te ukoliko se realna vrijednost imovine zadruga pri osnivanju, nakon povrata zadružnih uloga, ne smanji ispod 49 %.

Član 59.

Osim zakonom utvrđenog rezervnog fonda, zadruga može zadružnim pravilima predvidjeti postojanje drugih fondova.

Član 60.

Dio dobiti, odnosno višak prihoda nad rashodima koji zadruga ne unese u fondove, raspodjeljuje se zadrugarima u skladu s ovim zakonom i zadružnim pravilima.

Član 61.

Skupština odlučuje kako će se gubitak, odnosno manjak pokrивati, da li će se pokrивati iz obaveznih rezervnih fondova ili iz drugih fondova i sredstava za druge namjene ili će se pokrивati iz uloga zadrugara.

IX - DJELATNOST, SJEDIŠTE I FIRMA ZADRUGE

1. Djelatnost

Član 62.

Zadruga može obavljati sve djelatnosti za koje je registrirana.

Zadruga može početi obavljanje djelatnosti, obavljati djelatnost i mijenjati uslove njenog obavljanja kad nadležni organ donese rešenje da su ispunjeni uslovi u pogledu tehničke opremljenosti, zaštite na radu i zaštite i unapređenja životne sredine, kao i drugi propisani uslovi.

2. Sjedište

Član 63.

Sjedište zadruge je mjesto u kome se obavlja djelatnost zadruge.

Ako se djelatnost zadruge obavlja u više mjesta, sjedište zadruge određuje se zadružnim pravilima.

3. Firma

Član 64.

Firma je naziv pod kojim zadruga posluje.

Firma sadrži oznaku vrste zadruge, oznaku "zadruga", oznaku naziva zadruge, oznaku potpune odgovornosti i sjedišta zadruge.

Pravo i obavezu da u firmi koriste oznaku "zadruga" imaju samo zadruge koje su osnovane i koje posluju u skladu s ovim zakonom.

Na zahtjev nadležnog organa, zainteresirane zadruge ili zadružnog saveza, sud koji vodi registar brisat će iz registra zadrugu ako utvrdi da nije osnovana i ne posluje u skladu s ovim zakonom, a koristi oznaku "zadruga".

Zadruga može imati i skraćenu oznaku firme, koja sadrži skraćenu oznaku vrste zadruge, oznaku "zadruga", oznaku naziva i oznaku potpune odgovornosti (p.o.).

X - VOĐENJE POSLOVNIH KNJIGA I SASTAVLJANJE RAČUNOVODSTVENIH ISKAZA

Član 65.

Zadruga vodi poslovne knjige i sastavlja i podnosi računovodstvene iskaze i poslovne izvještaje na način propisan zakonom kojim se uređuje računovodstvo.

Revizija računovodstvenih iskaza zadruge vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje revizija.

XI - PRESTANAK ZADRUGE

Član 66.

Zadruga prestaje:

- 1) ako joj je izrečena mjera zabrane obavljanja djelatnosti zbog toga što ne ispunjava uslove za obavljanje djelatnosti, a u roku određenom u izrečenoj mjeri ne ispuni te uslove, odnosno ne promijeni djelatnost;
- 2) spajanjem s drugom zadrugom, pripajanjem drugoj zadrugi, odnosno podjelom na više novih zadruga;
- 3) istekom vremena za koje je osnovana, a skupština zadruge prije isteka tog vremena ne odluči da zadruga nastavi poslovanje;
- 4) ako prestanu postojati prirodni i drugi uslovi za obavljanje djelatnosti;
- 5) ako se pravosnažnom odlukom suda utvrdi ništavnost upisa u registar;
- 6) odlukom skupštine zadruge;
- 7) ako se broj zadrugara smanji ispod broja propisanog za osnivanje zadruge, a u roku od šest mjeseci se ne poveća do propisanog broja, o čemu je zadruga dužna obavijestiti sud kod koga je upisana u registar;
- 8) stečajem;
- 9) u skladu sa članom 74. stav 3. ;
- 10) u drugim slučajevima utvrđenim zakonom.

U slučajevima iz stava 1. tač. 1., 3. do 10. ovog člana provodi se, po pravilu, likvidacija zadruge.

U slučaju iz stava 1. tačke 6. ovog člana skupština zadruge ne može odlučiti o prestanku zadruge ako se određeni broj zadrugara, koji ne može biti manji od broja potrebnog za osnivanje te vrste zadruge, prije donošenja odluke o prestanku zadruge pismeno izjasni da zadruga ne prestaje.

U slučaju iz prethodnog stava glasa se poimenično, a za zadrugare koji su glasali za prestanak zadruge - smatra se da su istupili iz zadruge.

Član 67.

Zadruga gubi svojstvo pravnog lica brisanjem iz registra.

Brisanje zadruge iz registra objavljuje se u " Službenom glasniku BiH ".

U slučaju prestanka zadruge spajanjem, pripajanjem ili podjelom, imovina zadruge prenosi se na njene pravne sljedbenike.

U drugim slučajevima prestanka zadruge, poslije namirenja povjerilaca i povrata uloga zadrugarima, preostala zadržna imovina stečena prije donošenja ovog zakona, ako je zadruga sa sjedištem u Republici Srpskoj, i imovina stečena prije donošenja Zakona o zadrugama u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 28/97), ako je zadruga sa sjedištem u Federaciji BiH, ne prenosi se na zadrugare. Zadržna pravila definiraju na koga će se imovina prenijeti.

Preostala imovina raspodjeljuje se na zadrugare. Način raspodjele definira se zadružnim pravilima.

XII - ZADRUŽNI SAVEZI

Član 68.

Zadržni savezi su samostalne interesne i stručne poslovne organizacije, koje se osnivaju radi unapređenja djelatnosti zadruga i zaštite njihovih zajedničkih interesa.

Zadržni savezi

Član 69.

Zadržni savezi obavljaju sljedeće poslove:

- 1) pružaju stručnu i drugu pomoć pri osnivanju i unapređenju poslovanja zadruge;
- 2) zastupaju interese zadruga pred državnim organima i organizacijama i bankarskim i drugim finansijskim organizacijama u oblasti zadrugarstva;
- 3) organiziraju i podstiču stručno usavršavanje, naučnoistraživački rad i informativno-izdavačku i propagandnu djelatnost od interesa za unapređenje zadrugarstva;
- 4) odlučuju o prijenosu, odnosno davanju na korištenje imovine ako im je predata po prestanku zadruge, u skladu s ovim zakonom;
- 5) donose pravila zadružnog saveza;
- 6) organiziraju arbitražu i uređuju način njenog rada;
- 7) prikupljaju podatke potrebne za vođenje zadržne statistike;
- 8) predstavljaju zadruge u inozemstvu i ostvaruju saradnju s međunarodnim zadržnim organizacijama;
- 9) organiziraju sud časti i uređuju način njegovog rada;
- 10) osiguravaju obavljanje zadržne revizije;

- 11) staraju se o unapređenju zadrugarstva;
- 12) vode evidenciju o zadrugama (zadružni registar) i zadružnu statistiku;
- 13) obavljaju druge poslove propisane ovim zakonom i pravilima zadružnog saveza.

Odredbe iz stava 1. tač. 4. i 10. u isključivoj su nadležnosti entitetskih zadružnih saveza.

Odredba iz stava 1. tačka 8. u isključivoj je nadležnosti Zadružnog saveza BiH.

Član 70.

Zadružni savez je pravno lice.

Zadružni savez osnivaju zadruga ili drugi zadružni savezi zaključivanjem ugovora o osnivanju i donošenjem pravila zadružnog saveza.

Ugovorom o osnivanju utvrđuju se zadaci i poslovi saveza, firma, sjedište i organi saveza, sticanje članstva u savezu i druga pitanja od interesa za osnivanje saveza.

Član 71.

Pravilima zadružnog saveza uređuju se zadaci, obaveze i odgovornosti saveza, organi saveza i njihov djelokrug, način njihovog izbora, uslovi i način njihovog opoziva, mandati, način predstavljanja zadruga pred nadležnim organima, javnost rada, način obavljanja stručnih i drugih poslova i druga pitanja značajna za rad zadružnog saveza.

Član 72.

Sredstva za rad zadružnog saveza osiguravaju se u skladu s ugovorom o osnivanju.

XIII - ZADRUŽNA REVIZIJA

Član 73.

Zadružna revizija je ispitivanje: primjene zadružnih principa u zadrugi, poslovanja zadruga sa zadrugarima i trećim licima, imovinsko-pravnih odnosa i međusobnih odnosa zadruga i zaposlenih, kao i primjene općih i zadružnih pravila u pogledu osnivanja, organiziranja i cjelokupnog poslovanja zadruga.

Član 74.

Zadružna revizija obavezna je za sve zadruga i može biti redovna i vanredna.

Redovna zadružna revizija obavlja se svake druge godine, a vanredna - po odluci organa zadruga, odnosno na zahtjev zadružnog saveza, nadležnih državnih organa, određenog broja zadrugara utvrđenog zadružnim pravilima ili povjerilaca zadruga.

Ako se zadruga ne podvrgne redovnoj zadružnoj reviziji u roku iz stava 2. ovog člana, odnosno u roku utvrđenom odlukom ili zahtjevom za provođenje vanredne revizije, zadruga ili zadružni savez, koji provodi reviziju, može podnijeti zahtjev o prestanku rada te zadruga.

Član 75.

Troškove redovne zadružne revizije snosi zadruga, a troškove vanredne zadružne revizije podnosi zahtjeva, ako je zahtjev bio neosnovan.

Član 76.

Zadružnu reviziju obavljaju zadružni savezi entiteta.

Član 77.

Zadruga je dužna zadružnom savezu koji vrši reviziju staviti na raspolaganje isprave i dokumentaciju i pružiti druge informacije neophodne za obavljanje revizije i sastavljanje izvještaja o izvršenoj reviziji.

Zadružni savezi entiteta mogu učestvovati u radu sjednice organa zadruga, davanjem odgovora i mišljenja o svim pitanjima koja su predmet zadružne revizije.

Član 78.

Zadružni savezi entiteta dužni su sastaviti pismeni izvještaj o obavljenoj reviziji.

Izvještaj iz stava 1. ovog člana sadrži nalaz i ocjenu o pitanjima koja su predmet zadružne revizije.

Izvještaj o obavljenoj reviziji sadrži obrazloženje date ocjene.

Član 79.

Entitetski zadružni savezi dužni su izvještaj o obavljenoj reviziji, s primjedbama i uputstvima, dostaviti zadrugi i zadružnom savezu u koji je zadruga učlanjena.

Zadruga može dostaviti entitetskom zadružnom savezu prigovor na izvještaj o obavljenoj zadružnoj reviziji u roku od 15 dana od dana prijema izvještaja.

Izvještaj o obavljenoj zadružnoj reviziji postaje konačan danom isteka roka za dostavljanje prigovora, odnosno danom kada zadruga primi odluku entitetskog zadružnog saveza o odbijanju prigovora.

Član 80.

Zadruga je dužna, u roku od 60 dana od dana kada je izvještaj o obavljenoj reviziji postao konačan, obavijestiti entitetski zadružni savez o svom postupanju po primjedbama i uputstvima iz tog izvještaja.

Član 81.

Ako entitetski zadružni savez, na osnovu izvještaja o zadružnoj reviziji, ocijeni da je učinjeno krivično djelo ili prekršaj, dužan je nadležnom organu podnijeti prijavu za pokretanje postupka.

Član 82.

Ako entitetski zadružni savez, na osnovu izvještaja o zadružnoj reviziji, ocijeni da su ispunjeni uslovi za likvidaciju zadruga, podnosi sudu koji vodi registar prijavu za pokretanje postupka likvidacije zadruga.

O podnesenoj prijavi iz stava 1. ovog člana entitetski zadružni savez obavještava subjekte iz člana 79. ovog zakona.

XIV - POVJERAVANJE JAVNIH OVLAŠTENJA

Član 83.

Zadružni savez BiH vrši sljedeća javna ovlaštenja:

- 1) donosi opća pravila kojima se uređuje primjena zadružnih principa i druga pitanja od značaja za poslovanje zadruga;
- 2) donosi pravila kojima se propisuju uslovi koje moraju ispunjavati revizori koji obavljaju zadružnu reviziju, sadržaj izvještaja o obavljenoj reviziji, kao i druga pitanja od značaja za zadružnu reviziju zadruga;
- 3) utvrđuje metodologiju registra koji vodi Zadružni savez BiH i drugi zadružni savezi.

Pravilima Saveza određuje se koji će organi Saveza donijeti pravila iz tač. 1. i 2. ovog člana.

Član 84.

Formalno - pravni nadzor nad radom entitetskih zadružnih saveza provodi nadležno entitetsko ministarstvo pravosuđa.

XV - KAZNENE ODREDBE

Član 85.

Novčanom kaznom od 500 KM do 5.000 KM kaznit će se za prekršaj zadruga:

- 1) poslovanja te vrste zadruge ili ako počne obavljanje djelatnosti, obavlja djelatnost ili mijenja uslove njenog obavljanja prije nego što nadležni organ donese rješenja da su ispunjeni uslovi u pogledu tehničke opremljenosti, zaštite na radu i zaštite i unapređenja životne sredine kao i drugi propisani uslovi (član 62.);
- 2) ako se u roku predviđenom ovim zakonom ne podvrgne redovnoj zadružnoj reviziji (član 74. stav 2).

Za radnje iz stava 1. ovog člana kaznit će se za prekršaj i odgovorno lice u zadrugi novčanom kaznom od 250 KM do 1.000 KM.

Član 86.

Novčanom kaznom od 1.000 KM do 10.000 KM kaznit će se za prekršaj entitetski zadružni savez ako ne osigura zadružne revizije - redovne i vanredne, u rokovima utvrđenim članom 74. ovog zakona.

Za radnje iz stava 1. ovog člana kaznit će se za prekršaj i odgovorno lice u zadružnom savezu novčanom kaznom od 100 KM do 1.000 KM.

Član 87.

Novčanom kaznom od 500 KM do 5.000 KM kaznit će se za prekršaj zadruga:

- 1) ako ne vodi ili uredno ne vodi knjigu zadrugara (član 26. stav 1.);
- 2) ako ne omogući povjeriocu zadruge ili drugom licu, koje ima pravni interes), uvid u knjigu zadrugara (član 26. stav 5.);
- 3) ako u svojoj firmi koristi oznaku: "zadruga", a nije osnovana i ne posluje u skladu s ovim zakonom, ili ako je osnovana i posluje u skladu s ovim zakonom, a u svojoj firmi ne koristi oznaku: "zadruga" (član 64. stav 3.);
- 4) ako po isteku roka predviđenog ovim zakonom ne obavijesti sud kod kog je upisana u registar da se broj zadrugara smanjio ispod broja propisanog za osnivanje zadruge (član 66. stav 1. tačka 7.).

Za radnje iz stava 1. ovog člana kaznit će se za prekršaj i odgovorno lice u zadrugi, a za radnju iz stava 1. tačka 3. ovog člana - odgovorno lice u pravnom licu, novčanom kaznom od 100 KM do 1.000 KM.

XVI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 88.

Zadruga može koristiti sredstva u državnoj svojini po raznim osnovama.

Sredstva u državnoj svojini koja zadruga koristi po raznim osnovama, zadruga ne može otuđiti niti staviti pod hipoteku.

Član 89.

Na djelatnost, sjedište, firmu, matični broj, odgovornost organa za nezakonite odluke, odgovornost članova organa za štetu pričinjenu zadrugi, ograničenje izbora za člana upravnog odbora, zastupanje, prokuru, obavještanje, poslovnu tajnu, klauzulu konkurencije i zastarjelost potraživanja, shodno se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje pravni položaj preduzeća, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Član 90.

Danom stupanja na snagu ovog zakona postojeće zadruge i zadružni savezi nastavljaju raditi na način i pod uslovima pod kojima su upisani u registar.

Postojeće zadruge i zadružni savezi dužni su usaglasiti svoju organizaciju, stanje imovine, poslovanje i opće akte s odredbama ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Postojeće zadruge i zadružni savezi, koji ne postupe po odredbi stava 2. ovog člana, prestaju s radom i sud će ih poslije provedenog postupka likvidacije brisati iz registra.

Član 91.

Preduzeća ili dijelovi preduzeća, koja su nastala na osnovama ranijih zadruga, mogu se ličnim izjašnjavanjem njihovih radnika, zadrugara i kooperanata organizirati u zadrugu u skladu s odredbama ovog zakona.

Član 92.

Ako je postupak osnivanja ili statusne promjene zadruge i zadružnog saveza, kao i postupak izbora organa i donošenja zadružnih pravila i drugih općih akata zadruga, odnosno izdavanja akcija bez naknade, od strane korisnika udruženih sredstava, okončan će se po odredbama ovog zakona.

Član 93.

Sredstva koja su zadruge udružile putem raznih ugovora, samoupravnih sporazuma i dogovora o udruživanju rada i sredstava za izgradnju preradnih i drugih industrijskih kapaciteta, vratit će se zadrugama - udružiocima, putem izdavanja akcija bez naknade, od strane korisnika udruženih sredstava, kada se oni transformiraju u akcionarsko društvo.

Kada se korisnik udruženih sredstava iz stava 1. ovog člana transformira u društvo s ograničenom odgovornošću, udružena sredstva zadruga upisuju se kao osnivački ulog zadruge u ovom društvu.

Član 94.

Imovina koju zadruga trenutno koristi, donošenjem ovog zakona, postaje imovina zadruge.

Član 95.

Imovina koja je bila u vlasništvu zadruga i zadružnih saveza, odnosno saveza zadruga, poslije 1. jula 1953. godine, a koja je organizacionim, odnosno statusnim promjenama ili na drugi način prenijeta bez naknade drugim korisnicima koji nisu zadruge ili zadružni savezi, bit će vraćena zadrugi iste vrste čija je imovina bila, odnosno zadružnom savezu, koji vrši funkciju zadružnih saveza čija je imovina bila, ako nje nema onda zadrugi iste vrste koja posluje na području na kome je poslovala zadruga koja je bila vlasnik imovine čiji se povrat traži, odnosno zadružnom savezu koji vrši funkcije zadružnog saveza, odnosno saveza zadruga čija je imovina bila.

Zadruga, odnosno zadružni savez iz prethodnog stava (u daljem tekstu: podnosilac zahtjeva), podnosi zahtjev za vraćanje imovine pravnom licu kome je imovina prenesena bez naknade, odnosno njegovom pravnom sljedbeniku (u daljem tekstu: obaveznik vraćanja imovine).

roku od petnaest dana od dana kad mu je dostavljeno obavještenje o povlačenju prijedloga, odnosno o namjeri da se postupak obustavi.

Kad su po zakonu neki organi ili lice dužni dostaviti Sudu određenu izvršnu ispravu ili ga na drugi način obavijestiti o postojanju razloga za pokretanje izvršnog postupka ili postupka obezbjeđenja po službenoj dužnosti, oni u tim postupcima nemaju položaj stranke.

Sredstva i predmet izvršenja i obezbjeđenja

Član 4.

Sredstva izvršenja i obezbjeđenja su izvršne radnje, odnosno radnje obezbjeđenja ili sistem takvih radnji kojima se po zakonu potraživanje prinudno ostvaruje ili obezbjeđuje.

Predmet izvršenja i obezbjeđenja su stvari i prava na kojima se po zakonu može provesti izvršenje radi ostvarenja potraživanja ili njegovog obezbjeđenja.

Izvršne radnje ili radnje obezbjeđenja mogu se neposredno provesti i protiv dužnika, protivnika obezbjeđenja i drugih lica u skladu s ovim zakonom.

Predmet izvršenja ne mogu biti stvari van prometa, kao ni druge stvari za koje je to posebnim zakonom određeno, potraživanja po osnovu poreza i drugih taksi, kao ni objekti, oružje i oprema namijenjeni odbrani.

Procjena da li neka stvar ili neko pravo mogu biti predmet izvršenja, odnosno da li je izvršenje na nekoj stvari ili pravu ograničeno, vrši se s obzirom na okolnosti koje su postojale u vrijeme podnošenja izvršnog prijedloga, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Ograničenje sredstava i predmeta izvršenja i obezbjeđenja

Član 5.

Sud određuje izvršenje, odnosno obezbjeđenje onim sredstvom i na onim predmetima koji su navedeni u izvršnom prijedlogu, odnosno prijedlogu za obezbjeđenje.

Ako je predloženo više sredstava ili više predmeta izvršenja, odnosno obezbjeđenja, Sud će, na prijedlog dužnika, odnosno protivnika obezbjeđenja ograničiti izvršenje samo na neke od tih sredstava, odnosno predmeta, ako su dovoljni za ostvarenje ili obezbjeđenje potraživanja.

Sud može, na prijedlog dužnika, odnosno protivnika obezbjeđenja, u skladu s ovim zakonom, odrediti drugo sredstvo izvršenja, odnosno obezbjeđenja umjesto onoga koje je predloženo.

Ako se pravosnažno rješenje o izvršenju na određenom predmetu ili sredstvu ne može provesti, povjerilac može radi namirenja istovjetnog potraživanja predložiti novo sredstvo ili predmet izvršenja, u kom slučaju će Sud nastaviti s izvršenjem.

Zaštita dostojanstva dužnika, odnosno protivnika obezbjeđenja

Član 6.

Pri provođenju izvršenja i obezbjeđenja pazit će se na dostojanstvo dužnika, odnosno protivnika obezbjeđenja kao i na to da izvršenje, odnosno obezbjeđenje za njega bude što manje nepovoljno.

Podnesci, ročišta i spisi

Član 7.

U izvršnom postupku i postupku obezbjeđenja Sud postupuje na osnovu podnesaka i drugih pismena.

Sud održava ročište kad je to ovim zakonom određeno ili kad smatra da je održavanje svrsishodno. O ročištu, umjesto zapisnika, sudija pojedinac može sastaviti službenu zabilješku.

Sud će van ročišta saslušati stranku ili učesnika u postupku ako je to predviđeno ovim zakonom, ili ako smatra da je to potrebno radi razjašnjenja pojedinih pitanja ili izjašnjenja o nekom prijedlogu stranke.

Izostanak jedne ili obje stranke te učesnika u postupku s ročišta, ili njihovo neodazivanje pozivu Suda radi saslušanja, ne sprečava Sud da i dalje postupa.

U izvršnom postupku i postupku obezbjeđenja nema mirovanja postupka.

Podnesci i druga pismena u izvršnom postupku podnose se u dovoljnom broju primjeraka za Sud i protivnu stranku.

Dostava

Član 8.

Podnesci i druga pismena, u pravilu, dostavljaju se poštom ili neposredno Sudu.

Pravnom licu koje je upisano u određeni sudski ili drugi registar dostava se vrši na adresu navedenu u prijedlogu, a ako dostava na taj način ne uspije, dostava će se obaviti na adresu sjedišta upisanog u sudski registar. Ako dostava ni tako ne uspije, ona će se izvršiti isticanjem pismena na oglasnoj tabli Suda. Smatrat će se da je dostava obavljena istekom osmog dana od dana isticanja pismena na oglasnoj tabli Suda.

Dostava isticanjem pismena na oglasnoj tabli Suda neće se primjenjivati ako je izvršni postupak pokrenut na osnovu vjerodostojne isprave.

Prekid postupka

Član 9.

U slučaju prekida izvršnog postupka ili postupka obezbjeđenja Sud će, na prijedlog stranke ili po službenoj dužnosti, ako je to potrebno radi zaštite prava i interesa koje od stranaka, postaviti privremenog zastupnika stranci u odnosu na koju je nastao razlog zbog kojeg je došlo do prekida, a postupak će nastaviti i prije nego što taj razlog prestane.

Sastav Suda i odluke

Član 10.

Izvršni postupak i postupak obezbjeđenja provodi i odluke donosi sudija pojedinac Upravnog odjeljenja Suda (u daljem tekstu: sudija pojedinac), a po žalbi, odnosno prigovoru odlučuje Vijeće Upravnog odjeljenja Suda, sastavljeno od trojice sudija (u daljem tekstu: Vijeće).

Odluke u izvršnom postupku i postupku obezbjeđenja Sud donosi u obliku rješenja ili zaključka.

Rješenjem Sud odlučuje o izvršenju i dosuđenju nepokretnosti, namirenju i izricanju sudskih penala, i o drugim pitanjima kada je to izričito predloženo ovim zakonom.

Zaključkom se izdaje nalog sudskom izvršiocu za provođenje pojedinih radnji, te odlučuje o upravljanju postupkom i o drugim pitanjima, kada je to izričito predviđeno ovim zakonom.

Zaključak u postupku povodom žalbe, odnosno prigovora donosi predsjednik Vijeća.

Pravni lijekovi**Član 11.**

Protiv rješenja sudije pojedinca može se izjaviti žalba, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Protiv rješenja o izvršenju na osnovu vjerodostojne isprave može se izjaviti prigovor.

Žalba i prigovor izjavljaju se u roku od osam dana od dana dostavljanja rješenja, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Protiv rješenja donesenog po prigovoru može se izjaviti žalba. Odluka donesena po žalbi je pravosnažna.

Žalba i prigovor ne odgađaju provođenje rješenja, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Protiv zaključka nije dopušten pravni lijek.

Revizija, ponavljanje postupka i povrat u predašnje stanje**Član 12.**

U izvršnom postupku i postupku obezbjeđenja, revizija i ponavljanje postupka nisu dopušteni, osim kad se ponavljanje postupka traži u slučaju iz člana 51. stav 6. ovog zakona.

Povrat u predašnje stanje dopušten je samo zbog propuštanja roka za žalbu i prigovor.

Hitnost i redosljed postupanja**Član 13.**

U izvršnom postupku i postupku obezbjeđenja Sud je dužan postupati hitno.

Sud je dužan predmete uzimati u rad redom kako ih je primio, osim ako priroda potraživanja ili posebne okolnosti ne zahtijevaju da se postupi drugačije.

Troškovi postupka**Član 14.**

Troškove postupka u vezi s određivanjem i provođenjem izvršenja i obezbjeđenja prethodno snosi povjerilac, odnosno predlagač obezbjeđenja.

Povjerilac, odnosno predlagač obezbjeđenja dužan je troškove postupka unaprijed platiti u roku koji Sud odredi, u protivnom, Sud će obustaviti izvršenje, odnosno obezbjeđenje. Ako u roku ne budu unaprijed plaćeni troškovi od kojih zavisi preduzimanje samo neke radnje, ta se radnja neće provesti.

Troškove postupka pokrenutog po službenoj dužnosti prethodno namiruje Sud iz svojih sredstava.

Dužnik, odnosno protivnik obezbjeđenja dužan je povjeriocu, odnosno predlagaču obezbjeđenja nadoknaditi troškove koji su bili potrebni za izvršenje ili obezbjeđenje.

Povjerilac, odnosno predlagač obezbjeđenja dužan je dužniku, odnosno protivniku obezbjeđenja nadoknaditi troškove koje mu je neosnovano prouzrokovao.

Zahtjev za naknadu troškova podnosi se najkasnije u roku od trideset dana od dana završetka izvršnog postupka.

O troškovima postupka odlučuje Sud u izvršnom postupku i određuje, na prijedlog stranke, izvršenje radi njihovog ostvarenja.

Povjerilac, odnosno predlagač obezbjeđenja mogu već u izvršnom prijedlogu ili prijedlogu za obezbjeđenje zatražiti da se, radi naplate predvidivih troškova postupka, odredi izvršenje protiv dužnika, odnosno protivnika obezbjeđenja. Na osnovu

takvog rješenja o izvršenju, Sud će provesti mjere kojima se u korist povjerioca, odnosno predlagača obezbjeđenja na dijelovima imovine dužnika, odnosno protivnika obezbjeđenja zasnivaju prava koja obezbjeđuju buduće namirenje troškova postupka.

Obezbjeđenje**Član 15.**

Kad ovaj zakon propisuje davanje obezbjeđenja, ono se daje u gotovini. Izuzetno, Sud može odobriti davanje obezbjeđenja u obliku bankarske garancije, hartija od vrijednosti, te dragocjenosti čiju je vrijednost lako utvrditi na tržištu i koje se mogu brzo i jednostavno unovčiti.

Na datom obezbjeđenju protivna stranka stiče zakonsko založno pravo.

Ako Sud u izvršnom postupku ili postupku obezbjeđenja odluči o pravu protivne stranke na naknadu štete ili troškova postupka u vezi s radnjom zbog čijeg je preduzimanja obezbjeđenje dato, na njen će prijedlog istim rješenjem odlučiti i o naplati utvrđenog potraživanja iz tog obezbjeđenja.

Izvršenje na imovini strane države**Član 16.**

Na imovini strane države u Bosni i Hercegovini ne može se odrediti izvršenje ili obezbjeđenje bez prethodne saglasnosti Ministarstva vanjskih poslova, osim ako je strana država pristala na izvršenje, odnosno obezbjeđenje.

Primjena odredbi drugih zakona**Član 17.**

U izvršnom postupku i postupku obezbjeđenja shodno se primjenjuju odredbe Zakona o parničnom postupku, ako ovim ili drugim zakonom nije drugačije određeno.

Na materijalnopravne pretpostavke i posljedice provođenja izvršnog postupka i postupka obezbjeđenja na odgovarajući način primjenjuju se odredbe zakona kojima se uređuju stvarna prava, odnosno obligacioni odnosi.

**DIO DRUGI
IZVRŠNI POSTUPAK****I - IZVRŠNA I VJERODOSTOJNA ISPRAVA****Osnove za određivanje izvršenja****Član 18.**

Sud određuje izvršenje samo na osnovu izvršne ili vjerodostojne isprave, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Izvršna isprava**Član 19.**

Izvršne isprave su:

1. izvršna odluka Suda Bosne i Hercegovine i izvršno sudsko poravnanje;
2. izvršna odluka donesena u upravnom postupku i izvršno poravnanje zaključeno u upravnom postupku pred institucijama BiH ako glase na ispunjenje novčane obaveze, ako zakonom nije drugačije određeno;
3. druga isprava koja je zakonom određena kao izvršna isprava.

Odluka i poravnanje

Član 20.

Izvršnom odlukom Suda, prema ovom zakonu, smatra se presuda, rješenje, platni nalog, te druga odluka donesena u postupku pred Sudom, a sudskim poravnanjem smatra se poravnanje zaključeno pred Sudom.

Izvršnom odlukom donesenom u upravnom postupku smatra se rješenje i zaključak koji su u upravnom postupku donijele institucije BiH, a upravnim poravnanjem smatra se poravnanje zaključeno u upravnom postupku pred tim organom, odnosno pred tim institucijama.

Izvršnost odluke

Član 21.

Odluka Suda, kojom je naloženo ispunjenje potraživanja na neko davanje ili činjenje, izvršna je ako je postala pravosnažna i ako je protekao rok za dobrovoljno ispunjenje. Rok za dobrovoljno ispunjenje teče od dana dostavljanja odluke dužniku ako zakonom nije drugačije određeno.

Odluka Suda, kojom je naloženo ispunjenje potraživanja na neko trpljenje ili nečinjenje (popuštanje), izvršna je ako je postala pravosnažna, osim ako je u izvršnoj ispravi određen poseban rok za usklađivanje ponašanja dužnika s njegovom obavezom.

Odluka, donesena u upravnom postupku pred institucijama BiH, izvršna je ako je postala izvršna po pravilima koja uređuju taj postupak.

Na osnovu izvršne odluke, koja je postala izvršna u jednom dijelu, izvršenje se može odrediti samo u odnosu na taj dio.

Izvršenje će se odrediti na osnovu odluke Suda koja nije postala pravosnažna i odluke donesene u upravnom postupku pred institucijama BiH koja nije postala konačna, ako je zakonom propisano da žalba ili drugi pravni lijek ne zadržava izvršenje.

Izvršnost poravnanja

Član 22.

Sudsko, odnosno upravno poravnanje, u smislu člana 20. ovog zakona, izvršno je ako je potraživanje koje prema njemu treba ispuniti dospjelo.

Dospjelost potraživanja dokazuje se zapisnikom o poravnanju ili javnom ispravom ili po zakonu ovjerenom ispravom, a ukoliko se na taj način ne može dokazati, dokazuje se pravosnažnom odlukom donesenom u parničnom postupku kojom se utvrđuje dospjelost.

Podobnost izvršne isprave za izvršenje

Član 23.

Izvršna isprava podobna je za izvršenje ako su u njoj naznačeni povjerilac i dužnik, te predmet, vrsta, obim i vrijeme ispunjenja obaveze.

Ako je izvršna isprava odluka kojom je naloženo ispunjenje potraživanja na neko davanje ili činjenje, u njoj mora biti određen i rok za dobrovoljno ispunjenje, a ukoliko nije određen, taj rok određuje Sud rješenjem o izvršenju.

Određivanje i naplata zatezних kamata

Član 24.

Ako se nakon donošenja odluke ili zaključenja poravnanja izmijenila zatezna kamata, Sud će, na prijedlog povjerioca, rješenjem o izvršenju odrediti naplatu zatezne kamate po izmijenjenoj stopi za vrijeme na koje se ta izmjena odnosi.

Ako plaćanje zatezne kamate na troškove postupka nije određeno već u izvršnoj ispravi, Sud će, na prijedlog povjerioca, u rješenju o izvršenju odrediti naplatu tih kamata po propisanoj stopi od dana donošenja odluke, odnosno zaključenja poravnanja do naplate.

Vjerodostojna isprava

Član 25.

Vjerodostojna isprava je, u smislu ovog zakona, račun, mjenica i ček s protestom i povratnim računima kad je to potrebno za zasnivanje potraživanja, javna isprava, izvod iz ovjerenih poslovnih knjiga propisanih zakonom BiH, po zakonu ovjereni privatna isprava, te isprava koja se po zakonu smatra javnom ispravom. Računom se smatra i obračun kamata.

Vjerodostojna isprava podobna je za izvršenje ako su u njoj naznačeni povjerilac i dužnik, predmet, vrsta, obim i vrijeme ispunjenja obaveze.

Kad se iz vjerodostojne isprave ne vidi dospelost potraživanja, izvršenje će se odrediti ako povjerilac uz tu ispravu podnese i pismenu izjavu o tome da je potraživanje dospjelo, te ako označi dan njene dospelosti.

Prijenos potraživanja ili obaveze

Član 26.

Izvršenje se određuje na prijedlog i u korist lica koje u izvršnoj ispravi nije označeno kao povjerilac, ako ono javnom ili privatnom ispravom dokaže da je potraživanje na njega preneseno ili da je na njega na drugi način prešlo. Ako se prijenos ne može dokazati na taj način, prijenos potraživanja dokazuje se pravosnažnom odlukom donesenom u parničnom postupku.

Odredba stava 1. ovog člana shodno se primjenjuje i na izvršenje protiv lica koje u izvršnoj ispravi nije označeno kao dužnik.

Uslovna i uzajamna obaveza

Član 27.

Ako je obaveza dužnika, utvrđena u izvršnoj ispravi, uslovljena prethodnim ili istovremenim ispunjenjem neke obaveze povjerioca ili nastupanjem nekog uslova, Sud će, na prijedlog povjerioca, odrediti izvršenje ako on izjavi da je svoju obavezu ispunio, odnosno da je uslov nastupio.

Ako dužnik u pravnom lijeku protiv rješenja o izvršenju istakne da povjerilac nije ispunio svoju obavezu, ili da uslov nije nastupio, Sud će o tome odlučiti u izvršnom postupku, osim ako odluka o tome zavisi od utvrđivanja spornih činjenica.

Ako odluka Suda iz stava 2. ovog člana zavisi od utvrđivanja spornih činjenica, Sud će o pravnom lijeku iz stava 1. ovog člana odlučiti u izvršnom postupku ako su te činjenice općepoznate, ako se njihovo postojanje može utvrditi primjenom pravila o zakonskim pretpostavkama ili ako povjerilac dokaže ispunjenje ili obezbjeđenje svoje obaveze, odnosno nastupanja uslova javnom ispravom ili privatnom ispravom koja ima značenje javne isprave. U ostalim slučajevima Sud će obustaviti postupak.

Smatrat će se da je povjerilac ispunio svoju obavezu, odnosno da je obezbijedio njeno ispunjenje ako je predmet dužne obaveze položio u sudski depozit.

Povjerilac koji u izvršnom postupku ne uspije dokazati, u skladu s odredbama stava od 1. do 4. ovog člana, da je ispunio svoju obavezu, da je obezbijedio njeno ispunjenje, odnosno da je nastupio uslov, može pokrenuti parnicu radi utvrđenja da je

na osnovu izvršne isprave ovlašten tražiti bezuslovno izvršenje radi ostvarenja svog potraživanja.

Alternativna obaveza po izboru dužnika

Član 28.

Ako dužnik ima pravo na osnovu izvršne isprave da bira između više predmeta svoje obaveze i u roku za dobrovoljno ispunjenje sam ne obavi izbor između tih predmeta i ne ispuni dužnu obavezu, predmet kojim obaveza treba biti ispunjena određuje povjerilac u izvršnom prijedlogu.

Dužnik ima pravo izbora sve dok povjerilac nije ma i djelimično primio predmet koji je zahtijevao u prijedlogu za izvršenje.

Povjerilac ima pravo na naknadu troškova izvršnog postupka koji je obustavljen zato što je dužnik nakon pokretanja postupka ispunio svoju obavezu drugim predmetom.

Alternativno ovlaštenje dužnika

Član 29.

Dužnik, kome je izvršnom ispravom naloženo ispunjenje određene obaveze, uz pravo da se od ispunjenja te obaveze može osloboditi ispunjenjem neke druge radnje određene u izvršnoj ispravi, može tu radnju ispuniti sve dok povjerilac nije ma i djelimično primio ispunjenje obaveze.

Povjerilac ima pravo na naknadu troškova izvršnog postupka koji je obustavljen zato što je dužnik nakon njegovog pokretanja umjesto dužne obaveze ispunio drugu radnju određenu u izvršnoj ispravi.

Potvrda o izvršnosti

Član 30.

Potvrdu o izvršnosti daje sudija pojedinac, odnosno organ koji je odlučivao o potraživanju u prvom stepenu.

Potvrdu o izvršnosti, za čije izdavanje nisu bili ispunjeni zakonom propisani uslovi, ukinut će rješenjem sudija pojedinac, odnosno organ, na prijedlog ili po službenoj dužnosti.

II - PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE IZVRŠENJA

Nadležnost

Član 31.

Za odlučivanje o prijedlogu za izvršenje nadležan je sudija pojedinac Upravnog odjeljenja Suda.

Prijedlog za izvršenje

Član 32.

Prijedlog za izvršenje mora sadržavati zahtjev za izvršenje u kome će biti naznačena izvršna ili vjerodostojna isprava na osnovu koje se traži izvršenje, povjerilac i dužnik, potraživanje čije se ostvarenje traži, sredstvo i predmet izvršenja i drugi podaci koji su potrebni za provođenje izvršenja.

Prijedlog za izvršenje na osnovu vjerodostojne isprave mora sadržavati:

1. zahtjev da Sud naloži dužniku da u roku od osam dana, a u mjeničnim i čekovnim sporovima u roku od tri dana od dostave rješenja, namiri potraživanje zajedno s odmjerenim troškovima i
2. izvršni zahtjev iz stava 1. ovog člana.

Povjerilac može zahtijevati da Sud prije donošenja rješenja o izvršenju pribavi podatke o imovini dužnika od pravnih lica te fondova i upravnih i drugih organa, koji raspoložu takvim

podacima, i na osnovu tih podataka dopuni prijedlog za izvršenje.

Pravna lica i organi iz stava 3. ovog člana dužni su, u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva Suda, postupiti po zahtjevu, pod prijetnjom primjene sankcija prema odgovornim licima u pravnom licu, fondu ili drugom organu. Nepostupanje po zahtjevu ne može se pravdati pozivom na službenu ili poslovnu tajnu, i ne smije se o traženju i davanju podataka izvijestiti dužnik.

Povlačenje prijedloga

Član 33.

Povjerilac može u toku postupka, bez pristanka dužnika, povući u cijelosti ili djelimično prijedlog za izvršenje, u kom slučaju će Sud obustaviti izvršenje.

Povjerilac može nakon povlačenja prijedloga podnijeti novi prijedlog za izvršenje.

Rješenje o izvršenju

Član 34.

U rješenju o izvršenju moraju biti naznačeni izvršna, odnosno vjerodostojna isprava na osnovu koje se izvršenje određuje, povjerilac i dužnik, potraživanje koje se ostvaruje, sredstvo i predmet izvršenja i drugi podaci potrebni za provođenje izvršenja.

Rješenjem o izvršenju na osnovu vjerodostojne isprave Sud će:

1. naložiti dužniku da u roku od osam dana, a u mjeničnim i čekovnim sporovima u roku od tri dana od dostave rješenja, namiri potraživanje zajedno s odmjerenim troškovima i
2. odrediti izvršenje radi ostvarenja tih potraživanja.

Rješenje o izvršenju ne mora biti obrazloženo i može se izdati otiskivanjem štambilja na prijedlogu za izvršenje.

Rješenje o izvršenju mora sadržavati uputstvo o pravnom lijeku.

Sud neće po službenoj dužnosti odbiti izvršni zahtjev zasnovan na pravosnažnoj odluci Suda ili sudskom poravnanju zato što te isprave u vrijeme odlučivanja o izvršnom prijedlogu nisu stekle svojstvo izvršnosti, ako su to svojstvo stekle naknadno.

Rješenje, kojim se prijedlog za izvršenje potpuno ili djelimično odbacuje ili odbija, mora biti obrazloženo.

Dostava rješenja o izvršenju

Član 35.

Rješenje o izvršenju dostavlja se povjeriocu i dužniku.

Rješenje kojim se odbacuje ili odbija prijedlog za izvršenje dostavlja se samo povjeriocu.

Rješenje o izvršenju na novčanom potraživanju dostavlja se dužnikovom dužniku prije pravosnažnosti.

Rješenje o izvršenju na novčanim sredstvima na računu dužnika dostavlja se prije pravosnažnosti i banci kod koje se vode ta sredstva.

Rješenje o izvršenju na osnovu vjerodostojne isprave dostavlja se odgovarajućoj banci tek nakon što postane pravosnažno.

Rješenje o izvršenju na pokretnim stvarima dostavlja se dužniku prilikom preduzimanja prve izvršne radnje.

III - PROVOĐENJE IZVRŠENJA

Nadležnost

Član 36.

Za provođenje izvršenja nadležan je sudija pojedinac Upravnog odjeljenja Suda, ako zakonom nije drugačije određeno.

Granice i vrijeme izvršenja

Član 37.

Izvršenje se provodi u granicama određenim u rješenju o izvršenju.

Izvršenje se provodi radnim danom, i to danju.

Sud može odrediti da se izvršenje provede i neradnim danom ili noću, ako za to postoji opravdan razlog.

Rad sudskog izvršioca

Član 38.

Sudski izvršilac dužan je, prilikom pretresa dužnikovog stana ili odjece koju on nosi na sebi i preduzimanja drugih izvršnih radnji, postupati s dužnim obzirima prema ličnosti dužnika i članovima njegovog domaćinstva.

Izvršnim radnjama u dužnikovom stanu, kojima nije prisutan dužnik, njegov zakonski zastupnik, punomoćnik ili odrasli član njegovog domaćinstva, moraju biti prisutna dva punoljetna svjedoka.

Izvršenje u prostoriji pravnog lica provodi se tako da sudski izvršilac prije obavljanja izvršne radnje zatraži od zastupnika pravnog lica da on sam ili lice koje on odredi bude prisutno njenom obavljanju. Ako zastupnik pravnog lica odbije postupiti u skladu sa zahtjevom sudskog izvršioca ili ako ga sudski izvršilac ne zatekne u prostoriji pravnog lica prilikom preduzimanja izvršne radnje, radnju će provesti u prisustvu dva punoljetna svjedoka.

Kad izvršnu radnju treba provesti u prostoriji koja je zaključana, a dužnik ili njegov zastupnik nije prisutan ili neće prostoriju da otvori, sudski izvršilac otvorit će prostoriju u prisustvu dva punoljetna svjedoka.

O obavljanju izvršnih radnji, prema odredbama st. 2. do 4. ovog člana, sudski izvršilac sastavit će poseban zapisnik koji će potpisati prisutni svjedoci.

Ometanje sudskog izvršioca u radu

Član 39.

Sudski izvršilac ovlašten je udaljiti lice koje ometa provođenje izvršenja, a prema okolnostima slučaja, i zatražiti pomoć policije.

Policija je dužna postupati po nalogu sudskog izvršioca, koji može, po potrebi, naložiti i upotrebu sile, prema licu koje ometa izvršenje.

Sud može za provođenje izvršenja zatražiti i pomoć sudske policije na način i u postupku propisanom posebnim zakonom.

Nepravilnosti pri provođenju izvršenja

Član 40.

Stranka ili učesnik u postupku mogu podneskom tražiti od Suda da se otkloni nepravilnost koju je sudski izvršilac učinio u provođenju izvršenja.

Sud može zaključkom ukinuti nezakonite i nepravilne radnje sudskog izvršioca.

IV - PRAVNI LIJEKOVI DUŽNIKA I POVJERIOCA PROTIV RJEŠENJA O IZVRŠENJU

Pravni lijekovi protiv rješenja o izvršenju na osnovu izvršne isprave**Žalba**

Član 41.

Protiv rješenja o izvršenju dužnik može izjaviti žalbu, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Dužnik može izjaviti žalbu naročito:

1. ako isprava na osnovu koje je doneseno rješenje o izvršenju nije izvršna isprava,
2. ako izvršna isprava nije stekla svojstvo izvršnosti,
3. ako je izvršna isprava, na osnovu koje je doneseno rješenje o izvršenju, ukinuta, poništena, preinačena ili stavljena van snage,
4. ako su se stranke javnom ili po zakonu ovjerenom ispravom, sastavljenom nakon nastanka izvršne isprave, sporazumjele da povjerilac neće na osnovu izvršne isprave, trajno ili za određeno vrijeme, tražiti izvršenje,
5. ako je protekao rok u kojem se po zakonu može tražiti izvršenje,
6. ako je izvršenje određeno na predmetu koji je izuzet od izvršenja, odnosno na kojem je mogućnost izvršenja ograničena,
7. ako povjerilac nije ovlašten tražiti izvršenje na osnovu izvršne isprave, odnosno ako nije ovlašten tražiti izvršenje protiv dužnika,
8. ako nije ispunjen uslov koji je određen izvršnom ispravom, osim ako zakonom nije drugačije propisano,
9. ako je potraživanje prestalo na osnovu činjenice koja je nastala u vrijeme kad je dužnik nije više mogao uspješno istaknuti u postupku iz kojeg potiče odluka, odnosno ako je potraživanje prestalo na osnovu činjenice koja je nastala nakon zaključenja sudskog ili upravnog poravnjanja,
10. ako je na osnovu činjenice koja je nastala u vrijeme kad je dužnik nije više mogao istaknuti u postupku iz kojeg potiče odluka, odnosno ako je na osnovu činjenice koja je nastala nakon zaključenja sudskog ili upravnog poravnjanja, trajno ili za određeno vrijeme, odgođeno, zabranjeno, izmijenjeno ili na drugi način onemogućeno ispunjenje potraživanja,
11. ako je nastupila zastara potraživanja o kojoj je odlučeno izvršnom ispravom.

Povodom žalbe iz stava 2. ovog člana Sud pazi po službenoj dužnosti na:

- razloge iz stava 2. tač. 1., 3. i 5. ovog člana;
- okolnosti da je u slučaju iz stava 2. tačka 6. ovog člana izvršenje određeno na predmetima iz člana 3. st. 4. i 5. ovog zakona i
- okolnost da je u slučajevima iz stava 2. tačka 10. ovog člana zabranjeno ispunjenje potraživanja.

Povjerilac može izjaviti žalbu protiv rješenja kojim je odbijen zahtjev za izvršenje u cijelosti ili u pojedinim dijelovima, rješenja kojim je prekoračen njegov zahtjev i zbog odluke o troškovima postupka.

Odlučivanje o žalbi

Član 42.

O žalbi protiv rješenja o izvršenju odlučuje Vijeće. Povodom žalbe protiv rješenja o izvršenju sudija pojedinac ovlašten je žalbu prihvatiti ako ocijeni da je u cijelosti osnovana, te u cijelosti ili djelimično doneseno rješenje o izvršenju preinači i izvršni zahtjev odbije, ili ukine rješenje o izvršenju i izvršni prijedlog odbaci ili se oglasi nenadležnim. U tom slučaju, sudija pojedinac ukinut će provedene radnje.

Radi provjere osnovanosti navoda žalbe, sudija pojedinac može, po potrebi, saslušati stranke i druge učesnike te obaviti druge radnje.

Upućivanje na parnicu povodom žalbe

Član 43.

Ako je žalba izjavljena zbog razloga iz člana 41. stava 2. tač. 7. do 11. ovog zakona, sudija pojedinac dostavit će žalbu povjeriocu radi izjašnjenja u roku od osam dana. Ako povjerilac ospori osnovanost tih razloga za žalbu, odnosno ako se ne izjasni u roku od osam dana, sudija pojedinac prihvatit će žalbu ako dužnik njihovu osnovanost dokaže javnom, ovjerenom privatnom ili drugom ispravom koja ima značenje javne isprave. U suprotnom, sudija pojedinac donijet će posebno rješenje kojim će dužnika uputiti na parnicu radi proglašenja izvršenja nedopuštenim.

Ako je žalba izjavljena zbog drugih razloga iz člana 41. stava 2. ovog zakona, sudija pojedinac, ako smatra da žalba zbog tih drugih razloga nije osnovana, uputit će bez odgađanja prepis spisa Vijeću radi odlučivanja o žalbi povodom tih razloga.

Ako dužnik izjavi žalbu protiv rješenja o upućivanju na parnicu, sudija pojedinac će tu žalbu uputiti Vijeću radi zajedničkog odlučivanja o toj žalbi i žalbi protiv rješenja o izvršenju.

Žalba nakon proteka roka

Član 44.

Zbog razloga iz člana 41. stava 2. tač. 7. do 11. ovog zakona dužnik može sve do završetka izvršnog postupka podnijeti žalbu protiv rješenja o izvršenju i nakon njegove pravosnažnosti, uz uslov da taj razlog nije mogao iz opravdanih razloga istaknuti već u žalbi protiv tog rješenja.

Dužnik je dužan u žalbi iz stava 1. ovog člana istaći sve razloge zbog kojih taj razlog nije mogao istaći u vrijeme njenog podnošenja. Sud će odbaciti kasnije podnesenu žalbu ako se ona zasniva na razlozima koje je dužnik mogao istaknuti u prije podnesenoj žalbi.

Podnošenje žalbe iz stava 1. ovog člana ne sprečava provođenje izvršenja i ostvarenje potraživanja povjerioca, osim ako je ovim zakonom drugačije određeno.

Odgovor na žalbu i donošenje rješenja o žalbi

Član 45.

Žalba iz člana 44. ovog zakona dostavit će se bez odgađanja povjeriocu koji se o njoj može izjasniti u roku od osam dana.

Kad primi odgovor na žalbu ili kad protekne rok za odgovor, Vijeće će, prema okolnostima slučaja, zakazati ročište za raspravljanje o žalbi ili će donijeti rješenje bez određivanja ročišta, osim u slučaju iz člana 46. ovog zakona.

Rješenjem o žalbi sudija pojedinac će žalbu odbaciti, odbiti ili prihvatiti osim u slučaju iz člana 46. ovog zakona. Ako žalbu prihvati, sudija pojedinac obustavit će izvršenje i ukinuti provedene radnje.

Osnovanost žalbe ocjenjuje se s obzirom na stanje stvari u vrijeme odlučivanja o žalbi.

Upućivanje na parnicu ili drugi postupak povodom žalbe

Član 46.

Ako rješenje o žalbi iz člana 44. stav 1. ovog zakona zavisi od utvrđivanja neke sporne činjenice, sudija pojedinac uputit će dužnika da u roku od petnaest dana pokrene parnicu ili drugi postupak radi proglašenja izvršenja nedopuštenim, osim ako dužnik opravdanost svoje žalbe ne dokaže javnom ovjerenom privatnom ili drugom ispravom, koja ima značenje javne isprave.

Dužnik može pokrenuti parnicu ili drugi postupak iz stava 1. ovog člana i nakon proteka roka koji je sudija pojedinac odredio, sve do završetka postupka, ali u tom slučaju snosi troškove prouzrokovane prekoračenjem tog roka.

U postupku po ovoj žalbi primijenit će se odredbe člana 43. stav 2. ovog zakona.

Pravni lijekovi protiv rješenja o izvršenju na osnovu vjerodostojne isprave; Prigovor protiv rješenja o izvršenju na osnovu vjerodostojne isprave

Član 47.

Protiv rješenja o izvršenju na osnovu vjerodostojne isprave, dužnik može podnijeti prigovor u roku od osam dana, a u mjeničnim i čekovnim sporovima u roku od tri dana, osim ako ne pobija samo odluku o troškovima postupka. Zbog razloga zbog kojih se prema odredbi člana 42. ovog zakona rješenje o izvršenju može pobijati žalbom, dužnik može pobijati rješenje o izvršenju na osnovu vjerodostojne isprave u dijelu kojim je njime odlučeno o izvršenju samo prigovorom.

Prigovor, koji se podnosi iz razloga navedenih u članu 44. stav 1. ovog zakona, dužnik može podnijeti protiv dijela rješenja o izvršenju na osnovu vjerodostojne isprave kojim je odlučeno o izvršenju, ako se taj prigovor zasniva na činjenici koja je nastala nakon donošenja rješenja o izvršenju.

Na prigovor, koji se podnosi nakon proteka roka, na odgovarajući način primjenjuju se odredbe čl. 44. do 46. ovog zakona.

Postupak povodom prigovora protiv rješenja o izvršenju na osnovu vjerodostojne isprave

Član 48.

Dužnik će u prigovoru protiv rješenja o izvršenju na osnovu vjerodostojne isprave odrediti u kojem dijelu pobija to rješenje, a prigovor mora biti obrazložen. Neobrazložen prigovor odbacit će sudija pojedinac.

Ako u prigovoru nije određeno u kom se dijelu pobija, obim pobijanja cijelit će se na osnovu obrazloženja.

Ako se rješenje o izvršenju pobija u cijelosti ili samo u dijelu kojim je dužniku naloženo da namiri potraživanje, Sud će staviti van snage rješenje o izvršenju u dijelu kojim je određeno izvršenje i ukinut će provedene radnje, a postupak će nastaviti kao povodom prigovora protiv platnog naloga.

Ako se rješenje o izvršenju pobija samo u dijelu kojim je određeno izvršenje, dalji postupak nastavit će se kao postupak po prigovoru protiv rješenja o izvršenju donesenom na osnovu izvršne isprave.

Ako se prigovor iz stava 3. ovog člana prihvati, dio rješenja o izvršenju kojim je dužniku naloženo da namiri potraživanje ima svojstvo izvršne isprave na osnovu koje se može ponovno tražiti izvršenje.

Ako dužnik ne podnese prigovor protiv dijela rješenja o izvršenju kojim mu je naloženo da namiri potraživanje, protiv tog dijela rješenja može tražiti ponavljanje postupka po pravilima parničnog postupka.

V - PRIGOVOR TREĆEG LICA

Pretpostavke za prigovor

Član 49.

Lice, koje utvrdi da u pogledu predmeta izvršenja ima takvo pravo koje sprečava izvršenje, može, do završetka izvršnog postupka, podnijeti prigovor protiv izvršenja tražeći da se izvršenje na tom predmetu proglašeno nedopuštenim.

Podnošenje prigovora ne sprečava provođenje izvršenja i ostvarenje povjeriočevog potraživanja, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Sud će prigovor dostaviti povjeriocu i dužniku i pozvati ih da se u roku od osam dana izjasne o prigovoru.

Upućivanje na parnicu

Član 50.

Ako se povjerilac u propisnom roku ne izjasni o prigovoru ili ako se usprotivi prigovoru, Sud će podnosioca prigovora uputiti da protiv stranaka u roku od petnaest dana pokrene parnicu radi proglašenja da izvršenje na predmetu izvršenja nije dopušteno.

Ako podnosilac prigovora dokazuje njegovu opravdanost pravosnažnom pred Sudom, javnom ili privatnom ispravom koja ima značenje javne isprave, Sud će o prigovoru odlučiti u izvršnom postupku.

Podnosilac prigovora može pokrenuti parnicu i nakon proteka roka koji mu je Sud odredio, sve do završetka izvršnog postupka, ali je u tom slučaju dužan snositi troškove prouzrokovane prekoračenjem tog roka.

U parnici iz stava 1. ovog člana treće lice može tražiti da se utvrdi postojanje njegovog prava ako mu ga koja od stranaka osporava.

Kad se ne može tražiti da se izvršenje proglašeno nedopuštenim

Član 51.

Izuzetno od odredbe člana 49. stava 1. ovog zakona, lice koje je suvlasnik pokretne stvari, koja je predmet izvršenja, ne može zahtijevati da se izvršenje u pogledu njenog udjela proglašeno nedopuštenim, ali ima pravo na namirenje iz iznosa dobijenog prodajom stvari prije namirenja svih povjerilaca i prije naknade troškova izvršnog postupka.

Lice iz stava 1. ovog člana ima pravo zahtijevati da mu se stvar koja je predmet izvršenja ustupi, ako položi iznos koji odgovara vrijednosti dužnikovog udjela u toj stvari.

Lice iz stava 1. ovog člana, kome je osporen udio u stvari koja je predmet izvršenja, Sud će uputiti na parnicu da tužbom protiv povjerioca utvrdi svoj udio.

Ako lice iz stava 1. ovog člana može dokazati svoje pravo pravosnažnom presudom, Sud će postupiti kao da njegovo pravo nije osporeno.

Ova okolnost ne utiče na pravo povjerioca ili dužnika da svoja prava protiv tog lica ostvaruju u posebnoj parnici.

Ako dužnik ne podnese prigovor protiv dijela rješenja o izvršenju, kojim mu je naloženo da namiri potraživanje, protiv tog dijela rješenja može tražiti ponavljanje postupka po pravilima parničnog postupka.

VI - PROTUIZVRŠENJE

Razlozi za protuizvršenje

Član 52.

Nakon što je izvršenje već provedeno, dužnik može u istom izvršnom postupku zatražiti od Suda da naloži povjeriocu da mu vrati ono što je izvršenjem dobio:

- ako je izvršna isprava pravosnažno ukinuta, preinačena, poništena ili stavljena van snage ili je na drugi način utvrđeno da je bez djeljivosti;
- ako je u toku izvršnog postupka namirio povjeriočevo potraživanje mimo Suda tako da je povjerilac dvostruko namiren.

Prijedlog iz stava 1. ovog člana Sud neće prihvatiti ako su u pogledu onog što je povjerilac dobio izvršenjem nastupile takve stvarne ili pravne promjene da vraćanje više nije moguće.

Ako je povjerilac izvršenjem naplatio određeni novčani iznos, dužnik u prijedlogu za protuizvršenje može tražiti plaćanje zakonskih zatezних kamata od dana naplate tog iznosa.

Prava na naknadu štete zbog razloga iz stava 1. ovog člana dužnik može ostvarivati u posebnoj parnici.

Prijedlog za protuizvršenje iz stava 1. ovog člana može se podnijeti u roku od tri mjeseca od dana kad je dužnik saznao za razlog za protuizvršenje, a najkasnije u roku od jedne godine od dana završetka izvršnog postupka.

Dužnik ne može prije proteka roka iz stava 5. ovog člana svoje potraživanje ostvarivati u parničnom postupku, osim u slučaju iz stava 2. ovog člana.

Ako je izvršni postupak pokrenut po službenoj dužnosti, protuizvršenje nije dopušteno, već dužnik svoja prava može ostvarivati u posebnoj parnici.

Postupak po prijedlogu za protuizvršenje

Član 53.

Prijedlog iz člana 52. ovog zakona Sud će dostaviti povjeriocu i pozvati ga da se u roku od osam dana o njemu izjasni.

Ako se u roku iz stava 1. ovog člana povjerilac usprotivi prijedlogu, Sud će o prijedlogu odlučiti po održanom ročištu, a ako se povjerilac u tom roku ne izjasni o prijedlogu, Sud će ocijeniti hoće li o njemu odlučiti bez održavanja ročišta.

Rješenjem kojim prihvati prijedlog, Sud će naložiti povjeriocu da u roku od petnaest dana vrati dužniku ono što je izvršenjem dobio.

Rješenje o protuizvršenju

Član 54.

Na osnovu pravosnažnog i izvršnog rješenja, kojim je povjeriocu naloženo da dužniku vrati ono što je izvršenjem dobio, Sud će, na prijedlog dužnika, rješenjem odrediti protuizvršenje.

Protuizvršenje se provodi po odredbama ovog zakona.

**VII - ODGAĐANJE, OBUSTAVA I ZAVRŠETAK
IZVRŠENJA****Odgadanje izvršenja****Odgadanje izvršenja na prijedlog dužnika**

Član 55.

Na prijedlog dužnika, Sud će, ako dužnik učini vjerovatnim da bi provođenjem izvršenja pretrpio nenadoknadivu ili teško nadoknadivu štetu, u potpunosti ili djelimično odgoditi izvršenje, ako je protiv pravosnažnog rješenja donesenog u izvršnom postupku podignut zahtjev za zaštitu zakonitosti.

Na prijedlog dužnika, Sud će, ako dužnik učini vjerovatnim da bi provođenjem izvršenja pretrpio nenadoknadivu ili teško nadoknadivu štetu, u potpunosti ili djelimično odgoditi izvršenje:

- ako je protiv odluke, na osnovu koje je određeno izvršenje, izjavljen pravni lijek;
- ako je podnesen prijedlog za povrat u pređašnje stanje u postupku u kojem je donesena odluka na osnovu koje je određeno izvršenje;
- ako je podnesena tužba za poništaj presude arbitraže na osnovu koje je određeno izvršenje;
- ako je podnesena tužba za stavljanje van snage poravnjanja na osnovu koga je dopušteno izvršenje;
- ako je dužnik protiv rješenja o izvršenju izjavio žalbu ili podnio prigovor, odnosno tužbu;
- ako je dužnik izjavio žalbu protiv rješenja kojim je potvrđena izvršnost izvršne isprave, odnosno ako je podnio prijedlog za ponavljanje postupka u kome je to rješenje doneseno;
- ako je dužnik ili učesnik u postupku zahtijevao da se otklone nepravilnosti učinjene pri provođenju izvršenja;
- ako izvršenje, prema sadržaju izvršne isprave, zavisi od istovremenog ispunjenja neke obaveze povjerioca, a dužnik je uskratio ispunjenje svoje obaveze zato što povjerilac nije ispunio svoju obavezu niti je pokazao spremnost da je istovremeno ispuni.

Odluku o prijedlogu za odgađanje Sud će donijeti nakon što povjeriocu omogućiti da se o njemu izjasni, osim ako okolnosti slučaja ne zahtijevaju da se postupi drugačije.

U slučaju iz stava 2. ovog člana Sud može, na zahtjev povjerioca, odgađanje izvršenja usloviti davanjem primjerenog obezbjeđenja.

Ako dužnik ne da obezbjeđenje u roku koji mu Sud odredi, a koji ne može biti duži od petnaest dana, smatrat će se da je odustao od prijedloga za odgađanje.

Za vrijeme odgađanja izvršenja neće se preduzimati radnje kojima se ono provodi.

U izvršenju radi naplate novčanog potraživanja i nakon donošenja rješenja o odgađanju izvršenja provest će se radnje na osnovu kojih povjerilac stiče založno pravo ili pravo namirenja na predmetnu izvršenja. Na prijedlog povjerioca provest će se i procjena predmeta izvršenja.

Ako odbije prijedlog za odgađanje izvršenja, Sud će nastaviti s izvršenjem i prije pravosnažnosti rješenja kojim je prijedlog odbijen.

Odgadanje izvršenja na prijedlog povjerioca

Član 56.

Na prijedlog povjerioca, Sud će, potpuno ili djelimično, odgoditi izvršenje ako provođenje izvršenja nije počelo.

Ako je provođenje izvršenja počelo, a dužnik se, u roku koji mu je Sud odredio, izjasnio protiv odgađanja, Sud će odbiti prijedlog za odgađanje.

Ako je zakonom predviđeno da se izvršenje ima tražiti u određenom roku, povjerilac može podnijeti prijedlog za odgađanje u tom roku.

Odgadanje izvršenja na prijedlog trećeg lica

Član 57.

Na zahtjev lica koje traži da se izvršenje na određenom predmetu proglašeno nedopuštenim, Sud će odgoditi izvršenje u pogledu tog predmeta, ako to lice učini vjerovatnim postojanje svoga prava, te da bi provođenjem izvršenja pretrpjelo nenadoknadivu ili teško nadoknadivu štetu.

Sud može, na prijedlog povjerioca, odgađanje izvršenja usloviti davanjem obezbjeđenja.

Vrijeme za koje se izvršenje odgoda

Član 58.

Ako je izvršenje odgodeno zato što je dužnik ili treće lice izjavilo pravni lijek, odnosno vanredno pravno sredstvo, odgađanje traje do završetka postupka po tom lijeku, odnosno sredstvu.

U drugim slučajevima, u kojima je dužnik predložio odgađanje, Sud će, prema okolnostima slučaja, odrediti vrijeme za koje se izvršenje odgoda.

Kad je povjerilac predložio odgađanje, Sud će izvršenje odgoditi za vrijeme koje je on predložio.

Nastavljanje odgodenog izvršenja

Član 59.

Odgodeno izvršenje nastaviti će se po službenoj dužnosti nakon proteka vremena za koje je određeno.

Na prijedlog povjerioca, Sud može nastaviti izvršenje i prije proteka roka za koji je odgodeno ako povjerilac učini vjerovatnim da su prestali razlozi za odgađanje ili ako da obezbjeđenje.

Obustava izvršenja

Član 60.

Izvršenje će se obustaviti po službenoj dužnosti ako je izvršna isprava pravosnažno ukinuta, preinačena, poništena ili stavljena van snage, odnosno ako potvrda o izvršnosti bude ukinuta.

Izvršenje će se obustaviti ako je postalo nemoguće ili se iz drugih razloga ne može provesti.

Izvršenje će se, na prijedlog dužnika, obustaviti ako Sud utvrdi da su nakon isteka roka za žalbu provođenjem izvršenja obuhvaćeni predmeti koji nisu određeni u rješenju o izvršenju, a izuzeti su od izvršenja ili je na njima mogućnost izvršenja ograničena.

Rok za prigovor zbog razloga iz prethodnog stava iznosi osam dana od dana kada je dužnik saznao da je izvršenjem obuhvaćen predmet koji je izuzet od izvršenja, odnosno na kome je mogućnost izvršenja ograničena. Nakon isteka roka od trideset dana od preduzimanja radnje kojom su obuhvaćeni

predmeti iz stava 3. ovog člana, prijedlog iz te odredbe više se ne može podnijeti.

Rješenjem o obustavi izvršenja ukinut će se sve provedene izvršne radnje ako se time ne dira u stečena prava trećih lica.

Završetak izvršenja

Član 61.

Postupak izvršenja smatra se završenim pravosnažnošću odluke o odbacivanju ili odbijanju izvršnog prijedloga, provođenjem izvršne radnje kojom se izvršenje završava ili obustavom izvršenja.

Ako je izvršenje završeno provođenjem radnje kojom je završeno, Sud će to utvrditi posebnim rješenjem.

VIII - IZVRŠENJE RADI NAPLATE NOVČANOG POTRAŽIVANJA

Opće odredbe

Obim izvršenja novčanih potraživanja

Član 62.

Izvršenje radi naplate novčanog potraživanja određuje se i provodi u obimu koji je potreban za namirenje tog potraživanja.

Zaštita fizičkog lica dužnika

Član 63.

Izvršenje radi naplate novčanog potraživanja ne može se provesti na stvarima i pravima koja su nužna za zadovoljenje osnovnih životnih potreba dužnika i lica koje je on po zakonu dužan izdržavati ili za obavljanje samostalne djelatnosti koja je dužnikov glavni izvor sredstava za život.

Odredba stava 1. ovog člana neće se primjenjivati u slučajevima u kojima su ovim zakonom za izvršenje na određenim stvarima ili pravima utvrđena posebna pravila o izuzimanju od izvršenja ili o ograničenju izvršenja.

Zaštita djelatnosti pravnih lica

Član 64.

Izvršenje se ne može provesti na stvarima i pravima pravnih lica radi ostvarenja novčanog potraživanja ako su te stvari ili prava nužna za obavljanje njihove djelatnosti.

Odredba stava 1. ovog člana neće se primjenjivati u slučajevima u kojima su ovim zakonom za izvršenje na određenim stvarima ili pravima utvrđena posebna pravila o određivanju redoslijeda izvršenja, o izuzimanju od izvršenja ili o ograničenju izvršenja.

Zaštita povjerioca

Član 65.

Ako je povjerilac na osnovu pravnog posla s dužnikom stekao na nekoj stvari ili pravu založno ili slično pravo radi obezbjeđenja potraživanja, čije prinudno ostvarenje na tom predmetu traži, dužnik se ne može protiviti takvom izvršenju pozivajući se na odredbe ovog zakona o izuzimanju od izvršenja ili o ograničenju izvršenja, osim na odredbe člana 5. ovog zakona.

Izuzetno, dužnik se može protiviti izvršenju iz stava 1. ovog člana osim ako je tu stvar ili to pravo stekao od povjerioca, koji pokretanjem postupka traži ostvarenje svog potraživanja nastalog u vezi s tim sticanjem.

Redoslijed namirenja više povjerilaca

Član 66.

Više povjerilaca koji ostvaruju svoja novčana potraživanja prema istom dužniku i na istom predmetu izvršenja namiruju se onim redom kojim su stekli pravo da se iz tog predmeta namire, ako zakonom nije drugačije određeno.

IX - IZVRŠENJE NA NEPOKRETNOSTI

(1.) Opće odredbe

Izvršne radnje

Član 67.

Izvršenje na nepokretnosti provodi se zabilježbom izvršenja u zemljišnoj knjizi, utvrđivanjem vrijednosti nepokretnosti, prodajom nepokretnosti i namirenjem povjerioca iz iznosa dobijenog prodajom.

Nepokretnosti kao predmet izvršenja

Član 68.

Predmet izvršenja može biti, ako nije što drugo određeno, samo nepokretnost kao cjelina određena pravilima koja uređuju vlasništvo i druga stvarna prava i zemljišne knjige.

Ako je u pogledu neke nepokretnosti uspostavljeno suvlasništvo (idealni suvlasnički dio nepokretnosti), taj dio nepokretnosti može biti samostalan predmet izvršenja u pogledu koga se na odgovarajući način primjenjuju pravila ovog zakona o izvršenju na nepokretnostima.

Ako je na nepokretnosti ili njenom idealnom dijelu osnovano pravo plodouživanja, ono može biti samostalni predmet izvršenja s tim da dužnik može namiriti svoje potraživanje iz plodova koje to pravo daje na osnovu nekog pravnog odnosa (najamnina, zakupnina), u pogledu koga se, na odgovarajući način, primjenjuju pravila ovog zakona o izvršenju na pravima.

Dokaz o vlasništvu

Član 69.

Uz prijedlog za izvršenje na nepokretnosti povjerilac je dužan podnijeti izvod iz zemljišne knjige kao dokaz o tome da je nepokretnost upisana kao vlasništvo dužnika.

Ako je nepokretnost iz stava 1. ovog člana upisana u zemljišnoj knjizi na drugo lice, a ne na dužnika, prijedlogu se može udovoljiti samo ako povjerilac podnese ispravu koja je podobna za upis dužnikovog prava.

Promjena predmeta izvršenja

Član 70.

Dužnik može u roku od osam dana od dana dostave rješenja o izvršenju predložiti da se izvršenje odredi na drugom predmetu izvršenja, s tim da je uz prijedlog dužan podnijeti dokaz o svom pravu na drugom predmetu izvršenja.

Sud će prijedlog dostaviti povjeriocu koji se o njemu može izjasniti u roku od osam dana od dana dostave. U tom roku povjerilac može postaviti zahtjev za naknadu troškova započetog postupka izvršenja na nepokretnosti te zatražiti davanje obezbjeđenja za naknadu štete koju bi mogao trpjeti zbog promjene predmeta izvršenja.

Nakon izjašnjenja povjerioca ili nakon proteka roka za izjašnjenje, Sud će donijeti rješenje o prijedlogu.

Sud može prihvatiti prijedlog ako dužnik učini vjerovatnim:

1. da bi izvršenje na nepokretnosti na kojoj je ono predloženo za njega bilo naročito nepovoljno;

2. da iz opravdanih razloga nije sam mogao unovčiti predmet koji predlaže kao novi predmet izvršenja i dobijenim sredstvima namiriti povjerioca, te
3. da bi se potraživanje povjerioca moglo u cijelosti namiriti iz drugog predloženog predmeta izvršenja.

Sud neće prihvatiti prijedlog za promjenu predmeta izvršenja ako ocijeni da bi se zbog toga izvršenje znatnije odužilo ili otežalo, odnosno ako bi povjerilac zbog toga mogao trpjeti znatniju štetu.

Ako je povjerilac na nepokretnosti, na kojoj je zatražio izvršenje prije pokretanja izvršnog postupka, stekao založno pravo radi obezbjeđenja svog potraživanja, bez njegovog se pristanka izvršenje ne može odrediti na drugom predmetu izvršenja.

Ako je dužnik kao drugo sredstvo izvršenja predložio izvršenje na plaći, penziji, invalidnini ili drugom stalnom novčanom primanju, Sud će prihvatiti prijedlog uz uslov da dužnik učini vjerovatnim da će potraživanje biti namireno u roku od jedne godine od donošenja rješenja po njegovom prijedlogu. I u slučaju iz ovog stava moraju biti ispunjeni uslovi iz stava 4. tačke 1. i stava 6. ovog člana.

Ako je povjerilac to zatražio, Sud će prihvatanje prijedloga dužnika usloviti davanjem obezbjeđenja da će troškovi povjerioca u pokrenutom postupku izvršenja na nepokretnosti koji su nastali do donošenja rješenja o promjeni predmeta izvršenja biti u cijelosti namireni odmah po donošenju tog rješenja, te davanjem obezbjeđenja na naknadu štete koju bi povjerilac mogao pretrpjeti zbog promjene predmeta izvršenja.

O visini obezbjeđenja te roku u kojem ono mora biti dato odlučuje Sud u rješenju o promjeni predmeta izvršenja. Ako dužnik ne da obezbjeđenje u roku koji Sud odredi, smatrat će se da je odustao od prijedloga za promjenu predmeta izvršenja.

U rješenju o promjeni predmeta izvršenja Sud će odrediti izvršenje na drugom predloženom predmetu izvršenja.

Protiv rješenja kojim se odbija prijedlog dužnika za promjenu predmeta izvršenja žalba nije dopuštena.

Ako je određeno drugo sredstvo izvršenja, zabilježba izvršenja na nepokretnosti ostaje na snazi sve do namirenja potraživanja povjerioca.

Zabilježba izvršenja

Član 71.

Čim donese rješenje o izvršenju, Sud će po službenoj dužnosti odrediti da se u zemljišnoj knjizi upiše zabilježba izvršenja.

Tom zabilježbom povjerilac stiče pravo da svoje potraživanje namiri iz nepokretnosti (pravo na namirenje) i u slučaju da treće lice kasnije stekne vlasništvo te nepokretnosti.

Nakon zabilježbe izvršenja nije dopušten upis promjena vlasništva zasnovan na raspolaganju dužnika bez obzira na to kad je rasplaganje preduzeto.

Promjena vlasnika nepokretnosti u toku izvršnog postupka ne sprečava da se taj postupak nastavi protiv novog vlasnika kao dužnika. Sve radnje preduzete prije toga ostaju na snazi i novi vlasnik ne može u postupku preduzimati one radnje koje ne bi mogao preduzeti prijašnji vlasnik da do promjene vlasništva nije došlo. Protiv tog rješenja novi vlasnik nema pravo žalbe.

Na prijedlog povjerioca, Sud će donijeti rješenje o nastavljanju izvršnog postupka protiv novog vlasnika kao dužnika u tom postupku.

Povjerilac, koji je predložio izvršenje, a nije ranije stekao založno pravo, stiče zabilježbom izvršenja pravo da se iz nepokretnosti namiri prije lica koje na toj nepokretnosti kasnije stekne založno pravo ili pravo na namirenje.

Pristupanje izvršenju

Član 72.

Nakon upisa zabilježbe izvršenja ne može se za namirenje drugog potraživanja istog ili drugog povjerioca na toj nepokretnosti provesti poseban izvršni postupak.

Povjerilac za čije je potraživanje kasnije određeno izvršenje na istoj nepokretnosti stupa u već pokrenuti izvršni postupak.

Pokrenutom izvršnom postupku može se pristupiti do pravosnažnosti rješenja o dosuđenju nepokretnosti kupcu.

O pristupanju postupku Sud će obavijestiti povjerioca u čiju je korist ranije izvršena zabilježba.

Razlozi zbog kojih izvršenje nije dopušteno u korist pojedinih od više povjerilaca u čiju se korist izvršenje provodi na istoj nepokretnosti, odnosno razlozi za obustavu izvršenja u odnosu na pojedine od povjerilaca bez uticaja su na provođenje postupka u korist drugih povjerilaca.

Ako se razlog za odgađanje izvršenja tiče samo jednog od više povjerilaca, izvršenje se neće odgoditi, već će Sud prilikom donošenja rješenja o namirenju odrediti odgađanje namirenja tog povjerioca sve dok se postupak u odnosu na njega ne nastavi. Sredstva namijenjena namirenju tog povjerioca Sud će čuvati do nastavka postupka, a ako postupak ne bude nastavljen, ta će se sredstva upotrijebiti za namirenje drugih povjerilaca, odnosno predat će se dužniku.

Založna prava

Član 73.

U postupku izvršenja na nepokretnosti namiruju se i založni povjerioci koji nisu predložili izvršenje.

Založna prava uknjižena na nepokretnosti prestaju danom pravosnažnosti rješenja o dosuđenju nepokretnosti kupcu pa makar založni povjerioci nisu potpuno namireni.

Kupac nepokretnosti i založni povjerilac mogu se sporazumjeti najkasnije na ročištu za prodaju da založno pravo ostane na nepokretnosti i poslije pravosnažnosti rješenja o dosuđenju nepokretnosti, a da kupac preuzme dužnikov dug prema tom povjeriocu u iznosu koji bi mu pripadao u izvršnom postupku. U tom slučaju kupovna cijena umanjuje se za iznos preuzetog duga.

Kupac i založni povjerilac sporazum iz stava 3. ovog člana zaključuju u obliku sudskog poravnanja u izvršnom postupku.

Službenosti i stvarni tereti

Član 74.

Prodajom nepokretnosti ne prestaju stvarne službenosti i stvarni tereti kao ni lične službenosti koje su u zemljišnoj knjizi upisane prije prava radi čijeg se namirenja izvršenje provodi.

Ugovori o zakupu i najmu

Član 75.

Prodajom nepokretnosti ne prestaju ni ugovori o najmu ili zakupu nepokretnosti, koji su zaključeni prije sticanja založnog prava ili prava na namirenje radi čijeg se ostvarenja izvršenje traži. Kupac stupa na mjesto najmodavca ili zakupodavca od trenutka sticanja vlasništva nepokretnosti.

Razgledanje nepokretnosti

Član 76.

U zaključku o prodaji Sud će odrediti vrijeme kad lica zainteresirana za kupovinu nepokretnosti mogu razgledati nepokretnosti i osigurati putem sudskog izvršioca nesmetano razgledanje nepokretnosti.

Iz opravdanih razloga Sud će licu zainteresiranom za kupovinu nepokretnosti dati, na njegov zahtjev, odobrenje da nepokretnosti razgleda i van vremena iz stava 1. ovog člana, s tim da troškovi vanrednog razgledanja nepokretnosti snosi to lice.

Ako dužnik ili druga lica sprečavaju ili ometaju razgledanje nepokretnosti, Sud će odrediti da se dužnik i ta lica udalje s nepokretnosti za vrijeme razgledanja. Rješenje o udaljenju provodi sudski izvršilac, po potrebi uz pomoć policije.

Obezbjeđenje nepokretnosti

Član 77.

Radi sprečavanja oštećenja nepokretnosti, omogućavanja njene procjene, razgledanja, zaštite i sl., Sud može na prijedlog povjerioca:

- odrediti da se dužnik i druga lica privremeno ili trajno udalje s nepokretnosti;
- povjeriti je na čuvanje povjeriocu ili trećem licu;
- odrediti druge mjere potrebne radi njene zaštite, odnosno omogućavanja nesmetanog provođenja izvršenja.

Sredstva potrebna radi provođenja mjera iz stava 1. ovog člana dužan je unaprijed platiti povjerilac.

(2.) Izuzimanje od izvršenja**Nepokretnosti koje ne mogu biti predmet izvršenja**

Član 78.

Ne mogu biti predmet izvršenja poljoprivredno zemljište i privredni objekti poljoprivrednika u obimu potrebnom za njegovo izdržavanje i izdržavanje članova njegove uže porodice, te drugih lica, koja je po zakonu dužan izdržavati.

(3.) Određivanje vrijednosti nepokretnosti**Način utvrđivanja vrijednosti**

Član 79.

O načinu utvrđivanja vrijednosti nepokretnosti Sud će odlučiti zaključkom, odmah nakon što se donese rješenje o izvršenju, a ako je to potrebno, Sud će prije donošenja zaključka održati ročište sa strankama.

Utvrđivanju vrijednosti nepokretnosti pristupit će se nakon što rješenje o izvršenju postane pravosnažno, a i prije toga, ako povjerilac to predloži, unaprijed plati za to potrebna sredstva i izjavi da će snositi troškove utvrđivanja vrijednosti i ako izvršenje bude obustavljeno.

Vrijednost nepokretnosti utvrđuje se na osnovu procjene vještaka i drugih činjenica u visini njene tržišne cijene na dan procjene, pri čemu se vodi računa i o tome koliko ona manje vrijedi zbog toga što na njoj ostaju određena prava i poslije prodaje.

Umjesto procjene iz stava 3. ovog člana Sud može utvrđivanje vrijednosti nepokretnosti zatražiti od nadležnog organa porezne uprave.

Sud će, na prijedlog stranke, koji mora biti podnesen najkasnije osam dana prije ročišta za prodaju, na ročištu za

prodaju zaključkom ponovno utvrditi vrijednost nepokretnosti ako stranka učini vjerovatnim da se ta vrijednost izmijenila za više od jedne trećine od dana prethodnog utvrđivanja vrijednosti do dana podnošenja prijedloga.

Ako su u sudskom ili vansudskom sporazumu na osnovu koga je stečeno založno pravo na nepokretnosti radi obezbjeđenja potraživanja, čije se namirenje traži, stranke utvrdile vrijednost nepokretnosti, ona se neće posebno utvrđivati, već će se uzeti u sporazumu utvrđena vrijednost.

U slučaju iz stava 6. ovog člana, Sud može, na prijedlog dužnika, odrediti da se vrijednost nepokretnosti iznova utvrdi ako dužnik učini vjerovatnim da je nakon zaključenja sporazuma vrijednost nepokretnosti porasla za više od jedne trećine. Sredstva za pokriće troškova ponovnog utvrđivanja vrijednosti nepokretnosti dužnik mora unaprijed platiti u roku od osam dana od dana dostave odluke Suda kojom se prihvata njegov prijedlog, u protivnom, smatrat će se da je odustao od prijedloga.

Odredba stava 6. ovog člana neće se primijeniti ako ima založnih povjerilaca, lica koja imaju pravo na namirenje ili ličnih službenosti upisanih u zemljišnu knjigu, koje prestaju prodajom nepokretnosti koji se u izvršenju na nepokretnosti namiruju prije povjerioca, koji je zatražio izvršenje, osim ako se oni tako ne sporazumiju.

Prigovor nedostatka pokrića

Član 80.

Svako lice koje ima pravo da se namiri iz prodajne cijene nepokretnosti, a koje po redu prvenstva dolazi ispred povjerioca, može predložiti u roku od osam dana od dana dostave zaključka o prodaji da se izvršenje obustavi ako utvrđena vrijednost nepokretnosti ne pokriva ni djelimično iznos potraživanja povjerioca.

Sud će, prema okolnostima slučaja, ocijeniti je li prodaja svrsishodna s obzirom na vjerovatnu visinu iznosa djelimičnog namirenja povjerioca koji je predložio izvršenje.

U slučaju iz stava 1. ovog člana troškove postupka snosi povjerilac koji je pokrenuo izvršenje.

(4.) Prodaja nepokretnosti**Zaključak o prodaji**

Član 81.

Nakon provođenja postupka za utvrđivanje vrijednosti nepokretnosti Sud donosi zaključak o prodaji nepokretnosti kojim se utvrđuje vrijednost nepokretnosti i određuje način i uslovi prodaje, te vrijeme i mjesto prodaje, ako se prodaja obavlja nadmetanjem.

U zaključku o prodaji posebno će se istaći mogućnost da se vrijednost nepokretnosti konačno utvrdi na ročištu za prodaju.

Zaključak o prodaji objavljuje se na sudskoj oglasnoj ploči i na drugi uobičajeni način, a može se objaviti, na prijedlog stranke, i u sredstvima javnog informiranja ako stranka unaprijed uplati za to potrebna sredstva.

Od objavljivanja zaključka o prodaji na sudskoj oglasnoj ploči do dana prodaje mora proteći najmanje trideset dana.

Zaključak o prodaji dostavlja se strankama, založnim povjeriocima, učesnicima u postupku, licima koja imaju upisano pravo preče kupovine i nadležnom organu porezne uprave.

Pravo preče kupovine**Član 82.**

Lice koje ima zakonsko ili ugovorno pravo preče kupovine, upisano u zemljišnoj knjizi, ima prednost pred najpovoljnijim ponuđačem ako odmah po zaključenju nadmetanja izjavi da nepokretnost kupuje uz iste uslove.

Ako je nepokretnost prodana neposrednom pogodbom, Sud će pozvati nosioca uknjiženog prava preče kupovine da se u određenom roku u zapisnik kod Suda izjasni hoće li se tim pravom koristiti.

Način prodaje**Član 83.**

Prodaja nepokretnosti vrši se usmenim javnim nadmetanjem.

Ročište za prodaju nepokretnosti održava se u sudskoj zgradi, pred sudijom pojedincem, ako Sud nije drugačije odredio.

Stranke, založni povjerioci i nosioci ličnih službenosti i stvarnih tereta, koje prestaju prodajom nepokretnosti, mogu se sporazumjeti da se prodaja nepokretnosti obavi u određenom roku neposrednom pogodbom preko lica ovlaštenog za promet nepokretnosti, sudskog izvršioca ili na drugi način.

Ugovor o prodaji neposrednom pogodbom zaključuje se u pismenom obliku.

Ugovor u ime i za račun dužnika zaključuje lice kome je povjerena prodaja na osnovu zaključka kojim ga Sud ovlašćuje na zaključenje tog ugovora. Potpisi lica koja zaključuju ugovor moraju biti ovjereni u Sudu.

Ugovor iz stava 5. ovog člana ima djeinstvo od dana pravosnažnosti rješenja o dosuđenju.

Uslovi prodaje**Član 84.**

Uslovi prodaje, uz ostale podatke, sadrže:

1. bliži opis nepokretnosti sa pripadcima;
2. naznaku prava koja ne prestaju prodajom;
3. naznaku je li nepokretnost slobodna od lica i stvari, odnosno stanuje li dužnik sa članovima svoje porodice na nepokretnosti ili je ona data u najam ili zakup;
4. vrijednost nepokretnosti utvrđenu zaključkom o prodaji;
5. cijenu po kojoj se nepokretnost može prodati i ko je dužan platiti poreze i takse u vezi s prodajom;
6. rok u kojem je kupac dužan položiti cijenu;
7. način prodaje;
8. iznos obezbjeđenja, rok u kome mora biti dato, kod koga i kako mora biti dato;
9. posebne uslove koje kupac mora ispunjavati da bi mogao steći nepokretnost.

Rok u kome je kupac dužan da položi kupovnu cijenu ne može biti duži od šest mjeseci od dana prodaje, bez obzira na to isplaćuje li se cijena odjednom ili u ratama.

Davanje obezbjeđenja**Član 85.**

U javnom nadmetanju kao kupci mogu učestvovati samo lica koja su prethodno dala obezbjeđenje.

Pri prodaji neposrednom pogodbom kupac daje obezbjeđenje u sudski depozit.

Od polaganja obezbjeđenja oslobođeni su povjerilac, na čiji je prijedlog određeno izvršenje, i nosioci prava upisanih u zemljišnoj knjizi, koja prestaju prodajom nepokretnosti, ako njihova potraživanja dostižu iznos obezbjeđenja i ako bi se, s obzirom na njihov red prvenstva i utvrđenu vrijednost nepokretnosti, taj iznos mogao namiriti iz kupovne cijene.

Ponuđačima čija ponuda nije prihvaćena vratit će se obezbjeđenje, odmah nakon zaključenja javnog nadmetanja.

Jedan ponuđač**Član 86.**

Ročište za prodaju nepokretnosti održat će se i kad na njemu učestvuje samo jedan ponuđač.

Sud može, na prijedlog stranke ili drugih lica, odrediti, prema okolnostima slučaja, da se ročište za prodaju odgodi ako učestvuje samo jedan ponuđač.

Ko ne može biti kupac**Član 87.**

Kupac ne može biti dužnik, sudija pojedinac ili drugo lice koje službeno učestvuje u postupku prodaje, kao ni lice koje po zakonu ne može steći nepokretnost, koja je predmet izvršenja.

Prodajna cijena**Član 88.**

Na prvom ročištu za nadmetanje ne može se nepokretnost prodati ispod četiri petine utvrđene vrijednosti.

Ako se nepokretnost ne proda na prvom ročištu, Sud će zakazati drugo ročište na kome se nepokretnost može prodati ispod utvrđene vrijednosti, ali ne ispod polovine te vrijednosti.

Od prvog do drugog ročišta mora proteći najmanje trideset dana.

Stranke i lica, koji se namiruju u postupku, mogu se sporazumjeti izjavom datom na zapisnik kod Suda da se nepokretnost može prodati nadmetanjem i za cijenu nižu od one iz st. 1. i 2. ovog člana.

Ako su se stranke prije pokretanja izvršnog postupka u sporazumu, zaključenom pred Sudom, saglasile da se nepokretnost radi naplate potraživanja povjerioca može prodati i za cijenu nižu od one iz st. 1. i 2. ovog člana, nepokretnost se već na prvom ročištu za prodaju može prodati po toj cijeni ako u postupku ne učestvuju druga lica koja se u njemu namiruju, a svoje su pravo upisali u zemljišnu knjigu prije nego što je u tu knjigu upisano pravo povjerioca, kome je obezbijedena naplata njegovog potraživanja. Najniža cijena, po kojoj se nepokretnost može prodati u tom slučaju, ne može biti ispod jedne trećine utvrđene vrijednosti.

Odredbе st. 1. do 5. ovog člana primjenjuju se i u slučaju prodaje nepokretnosti neposrednom pogodbom.

Ročište za nadmetanje i dosuđenje**Član 89.**

Pošto utvrdi da je udovoljeno uslovima za održavanje ročišta za nadmetanje, Sud objavljuje da se pristupa nadmetanju.

Nadmetanje se zaključuje po proteku deset minuta neposredno poslije stavljanja najpovoljnije ponude.

Po zaključenju nadmetanja sudija pojedinac utvrđuje koji je ponuđač ponudio najveću cijenu i da je ispunio uslove da mu se dosudi nepokretnost.

O dosuđenju nepokretnosti Sud donosi pismeno rješenje (rješenje o dosuđenju), koje se objavljuje na sudskoj ploči.

Smatrat će se da je rješenje iz stava 4. ovog člana dostavljeno svim licima kojima se dostavlja zaključak o prodaji te svim učesnicima u nadmetanju istekom trećeg dana od dana njegovog isticanja na oglasnoj ploči. Ta lica imaju pravo tražiti da im se u sudskoj pisarnici neposredno preda primjerak rješenja.

O ročištu za prodaju vodi se zapisnik.

Dosuđenje u slučaju prodaje neposrednom pogodbom

Član 90.

U slučaju prodaje neposrednom pogodbom, Sud će donijeti rješenje o dosuđenju nepokretnosti prodate neposrednom pogodbom, pošto utvrdi da je udovoljeno uslovima za pravovaljanost prodaje.

Rješenje o dosuđenju objavljuje se na sudskoj ploči i dostavlja svim licima kojima se dostavlja zaključak o prodaji te nepokretnosti kupcu.

Polaganje cijene

Član 91.

Kupac je dužan položiti u Sud cijenu u roku određenom u zaključku o prodaji, u protivnom, Sud će rješenjem prodaju oglasiti nevažećom i odrediti novu prodaju.

Iz položenog obezbjeđenja izmirit će se troškovi nove prodaje i nadoknaditi razlika između cijene postignute na ranijoj i novoj prodaji.

Predaja nepokretnosti kupcu

Član 92.

U rješenju o dosuđenju Sud će odrediti da se nepokretnost preda kupcu nakon što položi cijenu i nakon što to rješenje postane pravosnažno.

Nakon radnji iz stava 1. ovog člana, Sud će zaključkom odrediti da se u zemljišnu knjigu upiše u korist kupca pravo vlasništva, kao i to da se brišu ona prava za koja je rješenjem o dosuđenju određeno da će se brisati iz zemljišne knjige.

Zaštita prava kupca

Član 93.

Ukidanje ili preinačenje rješenja o izvršenju poslije pravosnažnosti rješenja o dosuđenju nepokretnosti ne utiče na pravo vlasništva kupca stečeno po odredbama člana 92. ovog zakona.

Obustava izvršenja

Član 94.

Ako se nepokretnost nije mogla prodati ni na drugom ročištu, Sud će odrediti novu prodaju samo na prijedlog povjerioca, koji on ne može staviti prije isteka tri mjeseca od dana drugog ročišta niti po isteku jedne godine od tog dana.

Sud će obustaviti izvršenje ako povjerilac ne stavi prijedlog u roku određenom u stavu 1. ovog člana ili ako se nepokretnost nije mogla na prvom ročištu u nastavljenom postupku prodati ni za polovinu utvrđene vrijednosti.

U slučaju prodaje neposrednom pogodbom, Sud će obustaviti izvršenje ako se nepokretnost nije mogla prodati u

roku određenom sporazumom stranaka i lica koji se namiruju u postupku.

Obustava izvršenja ne sprečava pokretanje novog izvršnog postupka radi naplate istog potraživanja na istoj nepokretnosti.

(5.) Namirenje povjerilaca

Pristupanje namirenju i lica koja se namiruju

Član 95.

Sud pristupa namirenju povjerilaca po pravosnažnosti rješenja o dosuđenju nepokretnosti kupcu i nakon što kupac položi cijenu.

Iz prodajne cijene namiruju se povjerioci na čiji je prijedlog određeno izvršenje, založni povjerioci i kad nisu prijavili svoja potraživanja, lica koja imaju pravo na naknadu za lične službenosti i druga prava koja prestaju prodajom, organi uprave po osnovu poreza i drugih taksi, te lica koja imaju potraživanja navedena u članu 96. stav 1. tačka 3 ovog zakona.

Prvenstveno namirenje

Član 96.

Iz iznosa dobijenog prodajom namiruju se prvenstveno, i to ovim redom:

1. troškovi izvršnog postupka;
2. porezi i druge takse dospjele za posljednju godinu koje terete prodatu nepokretnost;
3. potraživanja na osnovu zakonskog izdržavanja, potraživanje na osnovu naknade štete nastale zbog narušavanja ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti, potraživanja naknade štete za izgubljeno izdržavanje zbog smrti davaoca izdržavanja, potraživanja zaposlenika te potraživanja doprinosa za zdravstveno i penziono osiguranje, dospjela za posljednju godinu dana.

Potraživanja iz stava 1. tač. 2. i 3. ovog člana namiruju se ako su prijavljena najkasnije na ročištu za diobu i ako se dokazuju izvršnom ispravom.

Vrijeme određeno u stavu 1. tač. 2. i 3. ovog člana računa se do dana donošenja rješenja o dosuđenju nepokretnosti.

Namirenje ostalih potraživanja

Član 97.

Nakon namirenja potraživanja iz člana 96. ovog zakona, namiruju se potraživanja obezbijedena založnim pravom, potraživanja povjerioca na čiji je prijedlog određeno izvršenje i naknada za lične službenosti i druga prava koja prestaju prodajom.

Povjerioci iz stava 1. ovog člana namiruju se po redu sticanja založnog prava i prava na namirenje povjerilaca koji su predložili izvršenje, odnosno po redu upisa u zemljišnu knjigu ličnih službenosti.

Troškovi i kamate za posljednje tri godine do donošenja rješenja o dosuđenju nepokretnosti kupcu, određeni izvršnom ispravom, namiruju se po istom redu kao i glavno potraživanje.

Visina naknade za lične službenosti i druga prava koja prestaju prodajom

Član 98.

Ako se o visini naknade za lične službenosti ili druga prava koja prestaju prodajom ne postigne sporazum između nosioca tih prava i povjerilaca koji po redu za namirenje dolaze poslije njih, visinu naknade određuje Sud, uzimajući u obzir naročito

vrijeme za koje bi ta prava još trajala, njihovu vrijednost i godine života nosioca tih prava.

Kupac i nosilac prava lične službenosti mogu se sporazumjeti da kupac preuzme službenost, a da se iznos naknade, utvrđen prema stavu 1. ovog člana, odbije od cijene.

Srazmjerno namirenje

Član 99.

Više potraživanja koja imaju isti red namirenja namiruju se srazmjerno svojoj visini, ako iznos dobijen prodajom nije dovoljan za potpuno namirenje.

Osporavanje potraživanja

Član 100.

Lice koje se namiruje iz prodajne cijene može, ako to utiče na njegovo namirenje, najkasnije na ročištu za diobu, drugom takvom licu osporiti postojanje potraživanja, njegovu visinu i red namirenja.

Upućivanje na parnicu

Član 101.

Sud će lice koje je osporilo potraživanje uputiti da, u određenom roku, pokrene parnicu ako odluka zavisi od spornih činjenica, osim ako svoje osporavanje ne dokazuje pravosnažnom presudom, javnom ili privatnom ispravom, koja ima značenje javne isprave. U tom slučaju, Sud će o osporavanju odlučiti u izvršnom postupku, pa čak i u slučaju kad nisu sporne činjenice od kojih zavisi donošenje odluke.

Ako prihvati osporavanje, Sud će na parnicu uputiti lice čije je potraživanje osporeno.

Ako lice koje je osporilo potraživanje učini vjerovatnim postojanje razloga za osporavanje, Sud će donošenje rješenja o namirenju lica čije je potraživanje osporeno odgoditi do završetka parnice. Izuzetno, Sud može donošenje rješenja o namirenju i namirenje tog lica usloviti davanjem obezbjeđenja.

Iznos koji se odnosi na osporeno potraživanje položiti će se u sudski depozit.

Ako lice, koje je upućeno na parnicu u roku koji mu je za to određen, ne dokaže da je parnicu pokrenulo, smatrat će se da potraživanje nije osporeno, odnosno da je odustalo od zahtjeva da njegovo potraživanje bude namireno u izvršnom postupku.

Presuda donesena u parnici o osporenom potraživanju djeluje protiv dužnika i svih povjerilaca.

Odredbom stava 3. ovog člana ne dira se u pravo lica koje je upućeno na parnicu da, i poslije završetka izvršnog postupka, pokrene parnicu protiv lica čije je potraživanje osporilo.

Na prijedlog lica čije je potraživanje osporeno, Sud može odgađanje donošenja rješenja o namirenju i namirenje potraživanja tog lica usloviti davanjem primjerenog obezbjeđenja za štetu koju bi to lice moglo pretrpjeti zbog odgađanja namirenja. Ako lice koje je osporilo potraživanje ne da primjerenom obezbjeđenje u roku koji mu je određen, smatrat će se da potraživanje nije osporeno.

Lice, čije je potraživanje bilo osporeno, ima pravo na naknadu štete koju je pretrpjelo zbog neosnovanog osporavanja potraživanja, ako je ono bilo učinjeno jedino radi toga da mu se šteti ili mu smeta u izvršavanju i ostvarenju njegovih prava.

(6.) Posebne odredbe o načinu namirenja nekih potraživanja

Nedospjelo potraživanje

Član 102.

Potraživanje založnog povjerioca koje nije dospjelo do dana donošenja rješenja o namirenju a za koje nisu ugovorene kamate, isplatit će se nakon odbijanja iznosa koji odgovara zakonskim kamatama, od dana donošenja rješenja o namirenju do dana dospelosti tog potraživanja.

Nedospjela potraživanja, za koja su ugovorene kamate, isplatit će se zajedno s iznosom ugovorenih kamata obračunatih do dana donošenja rješenja o namirenju.

Nedospjelo potraživanje povremenih primanja

Član 103.

Potraživanja povremenih primanja po osnovu zakonskog izdržavanja, po osnovu naknade štete nastale zbog narušavanja zdravlja ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti i po osnovu naknade štete za izgubljeno izdržavanje zbog smrti davaoca izdržavanja, koja su osigurana zalogom, a dospjevaju nakon dana donošenja rješenja o namirenju, namiruju se na izričit zahtjev povjerioca, a obračunavaju se na način na koji se obračunava naknada za ličnu službenost.

Potraživanje uz uslov

Član 104.

Iznos uslovnog potraživanja, koje je obezbijeđeno založnim pravom, izdvojiti će se i staviti u sudski depozit i isplatiti kad se odložni uslov ispuni ili kad bude sigurno da se raskidni uslov neće ispuniti.

Ako se odložni uslov ne ispuni ili se ispuni raskidni uslov, izdvojeni iznos cijene služi za namirenje povjerilaca čija potraživanja nisu potpuno ili nisu uopće namirena, a ako takvih povjerilaca nema ili cijeli iznos nije iscrpljen njihovim namirenjem, taj iznos, odnosno ostatak predat će se dužniku.

Predbilježba založnog prava i zabilježba spora

Član 105.

Ako je u zemljišnu knjigu upisana predbilježba založnog prava, a lice u čiju je korist predbilježba upisana dokaže da je u toku postupak za njeno opravdanje, odnosno da još nije protekao rok za pokretanje tog postupka, potraživanje na koje se predbilježba odnosi namiruje se na način na koji se namiruje potraživanje uz odložni uslov.

Potraživanje, za koje je u zemljišnoj knjizi upisana zabilježba spora radi brisanja založnog prava ili zabilježba o drugom sporu, namiruje se na način na koji se namiruje potraživanje uz raskidni uslov.

Zajedničke hipoteke

Član 106.

Potraživanje obezbijeđeno zajedničkom hipotekom, čiji je povjerilac zahtijevao namirenje iz neke od tako opterećenih nepokretnosti, namirit će se po odredbama ovog zakona, ako zemljišnoknjižno pravo ne određuje šta drugo u pogledu zajedničkih hipoteka.

(7.) Ročište za diobu, rješenje o namirenju i brisanje prava i tereta**Ročište za diobu**

Član 107.

Nakon pravosnažnosti rješenja o dosuđenju nepokretnosti kupcu, Sud određuje ročište za diobu iznosa postignutog prodajom, na koje se pozivaju, pored stranaka i lica, koja, prema stanju spisa i prema podacima iz zemljišne knjige, polažu pravo da se namire iz tog iznosa.

U pozivu ta će se lica upozoriti na to da će se potraživanje povjerioca koji ne dođe na ročište uzeti prema stanju koje proizilazi iz zemljišne knjige i spisa, te da, najkasnije na ročištu za diobu, mogu drugom osporiti potraživanje, njegovu visinu i red namirenja.

Na ročištu se raspravlja o namirenju povjerilaca i drugih lica koja postavljaju zahtjev za namirenje.

Rješenje o namirenju

Član 108.

O namirenju povjerilaca i drugih lica, kojima pripada pravo na namirenje, Sud odlučuje rješenjem nakon održanog ročišta, uzimajući u obzir podatke iz spisa i zemljišne knjige, te stanja utvrđenog na ročištu.

Pri donošenju rješenja iz stava 1. ovog člana uzet će se u obzir samo ona potraživanja po kojima je rješenje o izvršenju postalo pravosnažno najkasnije na dan ročišta za diobu.

Ako ima potraživanja na kojima rješenje o izvršenju nije postalo pravosnažno najkasnije na dan ročišta za diobu, ta će se potraživanja namiriti nakon pravosnažnosti rješenja o izvršenju iz preostalog iznosa cijene ako je ima, a ostatak će se vratiti dužniku.

Žalba protiv rješenja o namirenju odgađa izvršenje rješenja, ako bi rješenje kojim se prihvata žalba moglo uticati na namirenje.

Brisanje prava i tereta

Član 109.

Nakon pravosnažnosti rješenja o dosuđenju, Sud će rješenjem odrediti da se u zemljišnoj knjizi brišu upisana prava i tereti, osim onih koji ostaju na nepokretnosti i poslije predaje nepokretnosti kupcu ili koje je kupac preuzeo.

Kupac može tužbom tražiti brisanje založnih prava čije je brisanje Sud propustio odrediti u smislu odredbe stava 1. ovog člana.

(8.) Pravni položaj dužnika i trećih lica nakon prodaje nepokretnosti**Gubitak prava na posjed nepokretnosti**

Član 110.

Prodajom nepokretnosti dužnik gubi pravo posjeda nepokretnosti i dužan ju je predati kupcu odmah nakon dostave rješenja o predaji nepokretnosti kupcu, ako zakonom ili sporazumom s kupcem nije drugačije određeno.

Iseljenje dužnika

Član 111.

Povjerilac može već u prijedlogu za izvršenje prodajom nepokretnosti, a i kasnije sve do predaje nepokretnosti kupcu, zatražiti i njeno ispražnjenje te predaju kupcu na osnovu zaključka o predaji nepokretnosti kupcu.

U tom slučaju, Sud će u rješenju o izvršenju odrediti ispražnjenje nepokretnosti i njenu predaju kupcu nakon pravosnažnosti rješenja o predaji nepokretnosti kupcu.

Nakon što donese zaključak o predaji nepokretnosti kupcu, Sud će, na prijedlog kupca, pristupiti izvršenju radi ispražnjenja i predaje nepokretnosti kupcu, pri čemu kupac stiče položaj povjerioca.

Izvršenje iz stava 3. ovog člana provodi se po pravilima ovog zakona o izvršenju ispražnjenjem i predajom nepokretnosti.

Dužnik i članovi njegovog porodičnog domaćinstva, koji se iseljavaju, imaju pravo na nužni smještaj samo ako je to određeno posebnim propisom.

Obezbjedenje nužnog smještaja iz stava 1. ovog člana ne sprečava provođenje izvršenja.

Iseljenje drugih lica

Član 112.

Nakon što donese rješenje o predaji nepokretnosti kupcu, Sud će, na prijedlog kupca, narediti drugim licima, koja ne raspolažu valjanim pisanim pravnim osnovom za korištenje nepokretnosti, da je bez odgađanja predaju kupcu i u istom rješenju odrediti protiv tih lica izvršenje ispražnjenjem i predajom nepokretnosti.

Žalba na rješenje o provođenju izvršenju iz stava 1. ovog zakona ne odgađa izvršenje.

U postupku iz stava 1. ovog člana kupac ima položaj povjerioca.

Primjena odredbi ovog poglavlja na području gdje ne postoje zemljišne knjige

Član 113.

Ako se ne može iz bilo kojeg razloga pribaviti dokaz o vlasništvu, povjerilac je, umjesto dokaza o vlasništvu iz člana 69. ovog zakona, dužan u prijedlogu za izvršenje naznačiti mjesto na kome se nepokretnost nalazi, njen naziv, granice i površinu.

U tom slučaju, Sud će obaviti pljenidbeni popis nepokretnosti za koju je predloženo izvršenje i na ročište za pljenidbeni popis pozvati povjerioca, dužnika i lica s čijim nepokretnostima graniči ta nepokretnost.

Zapisnik o popisu ima značaj zabilježbe izvršenja i objavljuje se na sudskoj ploči.

O obavljenom pljenidbenom popisu Sud će objaviti oglas u kojem će navesti broj predmeta, podatke o strankama i o nepokretnosti na kojoj se izvršenje provodi, te obavještenje o tome gdje je i kad održano ročište na kome je nepokretnost popisana i kad je zapisnik o pljenidbenom popisu istaknut na sudskoj ploči. Tim oglasom Sud će pozvati sva zainteresirana lica da pismeno ili usmeno obavijeste Sud o razlozima zbog kojih se izvršenje ne može provesti na toj nepokretnosti.

Odredbe ovog člana primjenjivat će se i kad se nepokretnost u katastru vodi na ime dužnika ako zemljišni vlasnik, odnosno njegovi nasljednici izjavom ovjerenom od nadležnog organa potvrde da je dužnik vlasnik nepokretnosti koja je predmet izvršenja.

X - IZVRŠENJE NA POKRETNIM STVARIMA

(1.) Opće odredbe

Nadležnost

Član 114.

Za odlučivanje o prijedlogu za izvršenje na pokretnim stvarima i za provođenje tog izvršenja nadležan je sudija pojedinac Upravnog odjeljenja Suda.

Izuzimanje od izvršenja

Član 115.

Predmeti izvršenja ne mogu biti:

1. odjeća, obuća, rublje i drugi predmeti lične upotrebe, posteljne stvari, posude, namještaj, štednjak, frižider, mašina za pranje rublja i druge stvari koje služe za zadovoljenje potreba domaćinstva ako su nužni dužniku i članovima njegovog domaćinstva s obzirom na uobičajene uslove života svoje društvene okoline;
2. hrana i ogrjev za potrebe dužnika i članova njegovog domaćinstva za šest mjeseci;
3. radna i rasplodna stoka, poljoprivredne mašine i druga oruđa za rad, koji su dužniku poljoprivredniku nužni za održavanje poljoprivrednog gazdinstva u mjeri u kojoj je to nužno za njegovo održavanje i članova njegovog porodičnog domaćinstva, te sjeme za upotrebu na tom gazdinstvu i hrana za stoku za četiri mjeseca;
4. alat, mašine i drugi predmeti koji su dužniku zanatliji ili trgovcu nužni za obavljanje njegove registrirane djelatnosti, te sirovine i pogonsko gorivo za četiri mjeseca;
5. predmeti koji su nužni dužniku koji samostalno u vidu zanimanja obavlja registriranu advokatsku, liječničku, naučnu, umjetničku ili drugu profesionalnu djelatnost;
6. gotov novac dužnika po osnovu potraživanja koja su izuzeta od izvršenja, te gotov novac dužnika koji ima stalna mjesečna primanja do mjesečnog iznosa koji je po zakonu izuzet od izvršenja, srazmjerno vremenu do idućeg primanja;
7. odlikovanja, medalje, ratne spomenice i druga odlikovanja i priznanja, vjenčani prsten, lična pisma, rukopisi i drugi lični spisi dužnika, porodične fotografije, lične i porodične isprave i porodični portreti;
8. pomagala koja su invalidu ili drugom licu s tjelesnim nedostacima data na osnovu propisa ili koja je sam nabavio, a nužna su za obavljanje životnih funkcija;
9. i druge pokretne stvari ako su određene zakonom.

Poštanska pošiljka ili poštanska novčana doznaka upućena dužniku ne može biti predmet izvršenja prije uručenja.

Izvršne radnje

Član 116.

Izvršenje na pokretnim stvarima provodi se njihovom pljenidbom, procjenom i prodajom, te namirenjem povjerilaca iz iznosa dobijenog prodajom.

Prijedlogom za izvršenje može se zahtijevati da se provede samo pljenidba i procjena, ali u tom slučaju povjerilac je dužan u roku od tri mjeseca od dana pljenidbenog popisa, odnosno procjene podnijeti prijedlog za prodaju stvari, u protivnom, izvršenje će se obustaviti.

(2.) Pljenidba i procjena pokretnih stvari

Obavještenje o pljenidbi

Član 117.

Sudski izvršilac, prije nego što pristupi pljenidbi, predat će dužniku rješenje o izvršenju i pozvati ga da plati iznos za koji je određeno izvršenje s kamatama i troškovima.

O vremenu i mjestu pljenidbe obavijestit će se povjerilac ako je to tražio, a o obavljenoj pljenidbi obavijestit će se i stranka koja joj nije bila prisutna.

Neprisustvo povjerioca ne sprečava provođenje pljenidbe.

Predmet pljenidbe

Član 118.

Pljenidba se obavlja sastavljanjem pljenidbenog popisa.

Popisati se mogu pokretne stvari koje se nalaze u posjedu dužnika te njegove pokretne stvari koje se nalaze u posjedu povjerioca.

Dužnikove pokretne stvari koje se nalaze u posjedu trećeg lica mogu se popisati samo ako ono na to pristane, a ako ne pristane, Sud će na povjerioca, na njegov prijedlog, prenijeti dužnikovo pravo na predaju stvari.

Smatra se da dužniku pripadaju pokretne stvari koje ima na sebi, odnosno koje se nalaze na ili u njegovoj nepokretnosti, u stanu u kojem stanuje, odnosno u poslovnoj prostoriji koju je zakupio.

Smatra se da su bračni drugovi suvlasnici u jednakim dijelovima svih pokretnih stvari koje se zateknu u njihovoj kući, stanu, poslovnoj prostoriji ili drugoj nepokretnosti.

Obim pljenidbenog popisa

Član 119.

Popisat će se onoliko pokretnih stvari koliko je potrebno za namirenje povjeriočevog potraživanja i troškova izvršenja.

Prvenstveno se popisuju pokretne stvari u pogledu kojih nema primjedbi o postojanju prava koje bi sprečavalo izvršenje i pokretne stvari koje se najlakše mogu unovčiti, uzimajući u obzir i izjave prisutnih stranaka i trećih lica.

Sud može, na prijedlog dužnika, naknadno odrediti izvršenje na drugom predmetu, a ne na onom koji je na prijedlog povjerioca popisan, ako postoji znatna nesrazmjera između vrijednosti toga predmeta i iznosa potraživanja, u kom slučaju se primjenjuju odredbe člana 70. ovog zakona.

Čuvanje popisanih pokretnih stvari

Član 120.

Popisane pokretne stvari sudski izvršilac ostavit će na čuvanje dužniku, ako Sud, na prijedlog povjerioca, nije odredio da se one predaju na čuvanje povjeriocu ili trećem licu.

Na popisanim stvarima koje su ostavljene dužniku na čuvanje vidljivo će se naznačiti da su zaplijenjene.

Opasnost od uništenja ili oštećenja pokretnih stvari datih na čuvanje povjeriocu ili trećem licu snosi povjerilac, osim ako je uništenje ili oštećenje posljedica više sile.

Gotov novac, hartije od vrijednosti i dragocjenosti predat će se u sudski depozit, kao i druge stvari veće vrijednosti, ako su prikladne za takav način čuvanja.

Zabrana raspolaganja popisanim pokretnim stvarima

Član 121.

Dužniku je zabranjeno raspolagati zaplijenjenim stvarima.

U rješenje o izvršenju unosi se ta zabrana, kao i upozorenje dužniku na krivičnopravne posljedice postupanja protivno zabrani.

Sticanje založnog prava

Član 122.

Povjerilac stiče pljenidbenim popisom založno pravo na popisanim pokretnim stvarima.

Ako je popis obavljen u korist više povjerilaca, red prvenstva založnog prava stečenog popisom ili zabilješkom u zapisniku o pljenidbenom popisu određuje se prema danu kad je popis obavljen, odnosno prema danu kad je sastavljena zabilješka.

Ako se stvari popisuju istovremeno u korist više povjerilaca, red prvenstva određuje se prema danu kad je prijedlog za izvršenje primljen u Sudu, a ako su prijedlozi za izvršenje primljeni istog dana, njihova založna prava imaju isti red prvenstva.

Ako je prijedlog za izvršenje upućen poštom preporučenom pošiljkom, dan predaje pošti smatra se kao dan prijema u Sudu.

Bezuspješan pokušaj pljenidbe

Član 123.

Ako se pri pljenidbi ne nađu pokretne stvari koje mogu biti predmet izvršenja, Sud će o tome obavijestiti povjerioca koji nije bio prisutan pljenidbi.

Povjerilac može u roku od tri mjeseca od dana prijema tog obavještenja, odnosno od dana pokušane pljenidbe kojoj nije bio prisutan, predložiti da se pljenidba ponovno provede, u protivnom, Sud će obustaviti izvršenje.

Procjena

Član 124.

Istovremeno s pljenidbenim popisom, obaviti će se i procjena pokretnih stvari, koju vrši sudski izvršilac, ako Sud nije odredio da je obavi sudski vještak.

Stranka može predložiti da procjenu izvrši vještak, iako to Sud nije odredio, te ako Sud prihvati taj prijedlog, troškove vještačenja dužan je unaprijed platiti predlagač, u roku koji Sud odredi, a ako ne budu plaćeni u roku, smatrat će se da je predlagač odustao od svog prijedloga.

O prijedlogu iz stava 3. ovog člana Sud odlučuje zaključkom.

Stranka može, u roku od osam dana od obavljene procjene, predložiti Sudu utvrđivanje niže, odnosno više vrijednosti zaplijenjenih pokretnih stvari od procijenjene ili određivanje nove procjene o čemu Sud odlučuje zaključkom.

Zapisnik o pljenidbenom popisu i procjeni

Član 125.

O pljenidbenom popisu i procjeni sastavlja se zapisnik, u kojem se, uz ostalo, pojedinačno naznačuju zaplijenjene pokretne stvari s njihovom procijenjenom vrijednošću i unose izvještaji stranaka i učesnika u postupku, kao i izvještaji lica o postojanju prava koja sprečavaju izvršenje.

Zabilješka umjesto pljenidbenog popisa

Član 126.

Ako se nakon pljenidbenog popisa odredi izvršenje na zaplijenjenim pokretnim stvarima, radi naplate drugog potraživanja istog povjerioca, neće se obaviti ponovni popis i procjena tih stvari, nego će se u nastavku zapisnika samo zabilježiti podaci iz kasnijeg rješenja o izvršenju.

(3.) Prodaja pokretnih stvari**Vrijeme prodaje**

Član 127.

Prodaja zaplijenjenih stvari može se provesti tek po pravosnažnosti rješenja o izvršenju, osim ako dužnik ne pristane da se prodaja obavi prije toga ili ako su u pitanju pokretne stvari koje su podložne brzom kvarenju, ili ako postoji opasnost od znatnog pada njihove cijene, ili ako povjerilac da obezbjeđenje za štetu koju bi bio dužan naknaditi dužniku u slučaju da rješenje o izvršenju ne postane pravosnažno.

O prodaji prije pravosnažnosti rješenja o izvršenju Sud odlučuje zaključkom.

Između dana pljenidbenog popisa i dana prodaje mora proteći najmanje petnaest dana, s tim da se prodaja može provesti i prije protoka tog roka iz razloga navedenih u stavu 1. ovog člana.

Način prodaje

Član 128.

Pokretne stvari prodaju se usmenim javnim nadmetanjem ili neposrednom pogodbom, o čemu odlučuje zaključkom Sud, pazeći na to da se postigne najpovoljnije unovčenje stvari.

Javno nadmetanje provodi sudski izvršilac.

Prodaja neposrednom pogodbom obavlja se između kupca, s jedne strane, i sudskog izvršioca ili lica koje obavlja komisione poslove, s druge strane. Sudski izvršilac pokretne stvari prodaje, u ime i za račun dužnika, a lice koje obavlja komisione poslove u svoje ime, a za račun dužnika.

Prodaja nadmetanjem odredit će se ako su u pitanju pokretne stvari veće vrijednosti, a može se očekivati da će se prodati po većoj cijeni od procijenjene vrijednosti.

Prodaja pokretnih stvari objavit će se blagovremeno na oglasnoj ploči Suda, ili na drugi uobičajeni način, a povjerilac i dužnik obavijestit će se o mjestu, danu i satu prodaje.

Prodajna cijena

Član 129.

Na prvom nadmetanju, odnosno u roku koji je Sud odredio za prodaju neposrednom pogodbom, pokretne stvari ne mogu se prodati ispod dvije trećine procijenjene vrijednosti.

Ako se na prvom nadmetanju ne postigne cijena iz stava 1. ovog člana, Sud će, na prijedlog stranke, odrediti novo nadmetanje na kome se pokretne stvari mogu prodati ispod te cijene, ali ne ispod jedne trećine procijenjene vrijednosti.

Odredbes stava 2. ovog člana primjenjuju se i kad se zaplijenjene pokretne stvari nisu mogle prodati neposrednom pogodbom, u visini procijenjene vrijednosti, u roku koji je odredio Sud.

Prijedlog za drugo nadmetanje ili za prodaju neposrednom pogodbom stranka može podnijeti u roku od petnaest dana od dana prvog nadmetanja, odnosno od dana isteka roka, koji je Sud odredio za prodaju neposrednom pogodbom.

Sud će obustaviti postupak ako nijedna od stranaka ne predloži u propisanom roku drugo nadmetanje, odnosno ponovnu prodaju neposrednom pogodbom, ili ako se stvari ne uspiju prodati ni na drugom nadmetanju, odnosno neposrednom pogodbom u ponovnom roku, koji Sud odredi.

Obaveze i prava kupca

Član 130.

Kupac je dužan položiti kupovnu cijenu i pokretne stvari uzeti, odmah po zaključenju nadmetanja, odnosno prodaje neposrednom pogodbom.

Ako kupac odmah ne položi kupovnu cijenu, smatrat će se da nadmetanje nije uspelo i dužan je strankama nadoknaditi štetu koju su one pretrpjele njegovim odustajanjem, o čemu Sud, na zahtjev stranaka, odlučuje u izvršnom postupku.

Sudski izvršilac predat će pokretne stvari kupcu iako nije položio kupovnu cijenu, ako na to pristane povjerilac u granicama iznosa koji bi mu pripao iz postignute cijene.

Ako kupac ne položi kupovnu cijenu u roku koji mu je određen, povjerilac može zatražiti od Suda da u istom postupku naloži kupcu da mu plati cijenu te nakon pravosnažnosti u izvršnosti tog rješenja protiv njega predložiti izvršenje.

Kupac u svakom slučaju postaje vlasnik kupljenih pokretnih stvari, njihovim preuzimanjem, s tim da mu ne pripadaju po osnovu odgovornosti zbog nedostataka stvari.

(4.) Namirenje povjerilaca

Namirenje jednog povjerioca

Član 131.

Ako se iz prodajne cijene namiruje samo jedan povjerilac, Sud će, bez održavanja ročišta, rješenjem odrediti da se iz iznosa dobijenog prodajom stvari i oduzetog novca namire redom: troškovi postupka, troškovi određeni u izvršnoj ispravi, kamate do dana unovčenja pokretne stvari i glavno potraživanje.

Višak prodajne cijene, koji ostane po namirenju, predat će se dužniku, ako za to nema smetnji.

Namirenje više povjerilaca

Član 132.

Ako se u izvršom postupku namiruje više povjerilaca, odnosno lica čija prava prestaju prodajom pokretne stvari, ona se namiruju onim redom kojim su stekla založno pravo, ako zakonom za određena potraživanja nije propisano prvenstveno pravo namirenja.

Povjerioci istog reda, koji se iz prodajne cijene ne mogu potpuno namiriti, namiruju se srazmjerno iznosima svojih potraživanja.

Troškovi izvršnog postupka, troškovi određeni izvršnom ispravom i kamate imaju isti red namirenja kao i glavno potraživanje.

Pri donošenju rješenja o namirenju Sud će uzeti u obzir samo ona potraživanja za koja je rješenje o izvršenju postalo pravosnažno do dana prodaje popisanih stvari.

XI - IZVRŠENJE NA NOVČANOM POTRAŽIVANJU DUŽNIKA

(1.) Opće odredbe

Nadležnost

Član 133.

Za odlučivanje o prijedlogu za izvršenje na novčanom potraživanju dužnika i za provođenje tog izvršenja nadležan je sudija pojedinac Upravnog odjeljenja Suda.

Izuzimanje od izvršenja

Član 134.

Od izvršenja na novčanom potraživanju dužnika izuzeta su:

1. primanja po osnovu zakonskog izdržavanja, naknade štete nastale zbog narušavanja zdravlja ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti i naknade štete za izgubljeno izdržavanje zbog smrti davaoca izdržavanja;
2. primanja po osnovu naknade zbog tjelesnog oštećenja po propisima o invalidskom osiguranju;
3. primanja po osnovu socijalne pomoći;
4. primanja po osnovu privremene nezaposlenosti;
5. primanja po osnovu dodatka na djecu;
6. primanja po osnovu stipendije i pomoći učenicima i studentima;
7. primanja vojnika i studenata vojnih škola;
8. naknada za rad osuđenih lica, osim za potraživanja po osnovu zakonskog izdržavanja, te za potraživanja naknade štete prouzrokovane krivičnim djelom osuđenih lica;
9. primanja po osnovu odlikovanja i priznanja.

Ograničenje izvršenja

Član 135.

Izvršenje na plaći, naknadi umjesto plaće, naknadi za skraćeno radno vrijeme i naknadi zbog umanjenja plaće i penziji, radi naplate potraživanja po osnovu zakonskog izdržavanja, naknade štete nastale zbog narušavanja zdravlja ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti i naknade štete za izgubljeno izdržavanje zbog smrti davaoca izdržavanja može se provesti do iznosa od jedne polovine, a radi naplate po drugom osnovu do iznosa od jedne trećine plaće, naknade umjesto plaće ili penzije.

Ograničenje izvršenja na novčanim potraživanjima dužnika iz stava 1. ovog člana primjenjuje se samo ako potraživanja ne prelaze 1.000 KM mjesečno. Ako su potraživanja veća od 1.000 KM mjesečno, ograničenja se primjenjuju od iznosa potraživanja od 1.000 KM mjesečno, a na preostalom dijelu potraživanja može se provesti izvršenje bez ograničenja.

Ako dužnik prima zagarantiranu plaću u skladu s kolektivnim ugovorom ili zakonom, izvršenje radi naplate potraživanja iz stava 1. ovog člana može se provesti do iznosa od jedne trećine, odnosno do iznosa od jedne četvrtine takve plaće.

Odredbe st. 1. i 2. ovog člana primjenjuju se i na plaće vojnih lica te na primanja lica u rezervnom sastavu za vrijeme vojne službe.

Izvršenje na primanju invalida po osnovu novčane naknade za tjelesno oštećenje i doplatu za tuđu pomoć i njegu može se provesti samo radi naplate potraživanja po osnovu zakonskog izdržavanja, naknade štete nastale zbog narušavanja zdravlja ili

smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti i naknade štete za izgubljeno izdržavanje zbog smrti davaoca izdržavanja, i to do iznosa od jedne polovine tog primanja.

Izvršenje na primanju po osnovu ugovora o doživotnom izdržavanju i doživotnoj renti, te na primanju po osnovu ugovora o osiguranju života može se provesti samo na dijelu koji prelazi iznos najviše stalne socijalne pomoći koja se isplaćuje.

Izvršne radnje

Član 136.

Izvršenje na novčanom potraživanju provodi se pljenidbom i prijenosom, ako Zakonom za pojedine slučajeve nije drugačije određeno.

Izvršnim prijedlogom može se zahtijevati da se odredi samo pljenidba novčanog potraživanja, ali u tom slučaju povjerilac je dužan, u roku od tri mjeseca od dana kad mu je dostavljeno rješenje o pljenidbi, odnosno od dana kad mu je dostavljeno obavještenje o izjašnjenju dužnikovog dužnika ili o tome da se on nije izjasnio u određenom roku, podnijeti prijedlog za prijenos potraživanja, a ako u tom roku ne podnese takav prijedlog, izvršenje će se obustaviti.

Obim izvršenja

Član 137.

Pljenidba i prijenos novčanog potraživanja mogu se odrediti i provesti samo u iznosu koji je potreban za namirenje potraživanja povjerioca, osim ako je u pitanju nedjeljivo potraživanje.

Ako više povjerilaca traži izvršenje na istom potraživanju koje je djeljivo, pljenidba i prijenos određuju se u odgovarajućim iznosima, posebno u korist svakog povjerioca.

(2.) Pljenidba potraživanja

Djeinstvo pljenidbe

Član 138.

Pljenidba se provodi dostavom dužnikovom dužniku rješenja o izvršenju kojim mu se zabranjuje da dužniku ispuni novčano potraživanje, a dužniku se zabranjuje da to potraživanje naplati ili da inače raspolaže njime i zalogom koji je dat za njegovo obezbjeđenje.

Povjerilac pljenidbom stiče založno pravo na dužnikovom potraživanju.

Dužnikov dužnik nema pravo žalbe protiv rješenja o pljenidbi.

Pljenidba potraživanja zasnovanog na hartijama od vrijednosti

Član 139.

Pljenidbu novčanog potraživanja zasnovanog na hartiji od vrijednosti, koja se prenosi indosamentom ili za čije je ostvarenje inače potrebna ta hartija, provodi sudski izvršilac oduzimanjem hartije od dužnika i njenom predajom Sudu.

Pravne radnje potrebne za očuvanje ili ostvarenje prava iz hartije iz stava 1. ovog člana obavlja u dužnikovo ime sudski izvršilac po zaključku Suda.

Pljenidba novčanog potraživanja zasnovanog na dionici, za koju nije izdata isprava o dionici kao i na dionici koja glasi na ime za koju je izdata ta isprava, obavlja se dostavom rješenja o pljenidbi dioničkom društvu, u kom slučaju se primjenjuju odredbe člana 138. ovog zakona.

Zabrana potraživanja po štednom ulogu

Član 140.

Izuzetno od odredbi člana 139. ovog zakona, pljenidba potraživanja po štednom ulogu kod banke može se provesti i bez prethodnog oduzimanja štedne knjižice dužnika.

Ako povjerilac ne raspolaže potrebnim podacima o štednom ulogu dužnika, može Sudu predložiti donošenje rješenja kojim će privremeno zaplijeniti sve štedne uloge dužnika kod banke (prijedlog za privremenu pljenidbu).

Rješenjem o privremenoj pljenidbi Sud će od banke zatražiti i podatke o štednim ulozima dužnika, koju je ona dužna bez odgađanja dati Sudu i ne smije obavijestiti dužnika da su ti podaci traženi.

Nakon što dobije tražene podatke, Sud će o njima obavijestiti povjerioca, koji je dužan u roku od osam dana predložiti izvršenje na određenom štednom ulogu, odnosno štednim ulozima, povodom čega će Sud donijeti rješenje o pljenidbi određenog štednog uloga ili određenih štednih uloga i staviti van snage rješenje o privremenoj pljenidbi štednih uloga.

Prijedlog za privremenu pljenidbu iz st. 2. i 4. ovog člana smatraju se, u smislu odredbi propisa o sudskim taksama, jednim prijedlogom.

Ako štedna knjižica nije prethodno oduzeta od dužnika, smatrat će se da je pljenidba provedena danom dostave rješenja o privremenoj pljenidbi banci kod koje se vodi štedni ulog.

Banka koja vodi štedni ulog ima pravo na naknadu troškova za obavljanje radnji u skladu s odredbama ovog člana, a zahtjev za naknadu troškova može podnijeti u roku od petnaest dana od preduzimanja radnje, a ti troškovi ulaze u troškove izvršnog postupka.

Založno pravo na kamatama

Član 141.

Založno pravo stečeno na potraživanju po kome teku kamate odnosi se i na kamate koje dospijevaju nakon pljenidbe.

Red prvenstva

Član 142.

Red prvenstva založnih prava više povjerilaca određuje se prema danu prijema izvršnog prijedloga.

Ako je izvršni prijedlog upućen poštom preporučenom pošiljkom, dan predaje pošti smatra se kao dan predaje Sudu.

Ako su izvršni prijedlozi više povjerilaca primljeni u Sudu istog dana, založna prava imaju isti red prvenstva.

Potraživanja s istim redom prvenstva namiruju se srazmjerno, ako se ne mogu namiriti u cijelosti.

Ako zbog provođenja izvršenja na novčanom potraživanju prestaju založna i druga prava, koja su stečena prije pokretanja postupka, red prvenstva u namirenju tih prava određuje se prema propisima koji uređuju sticanje reda prvenstva tih prava van izvršnog postupka.

Izjašnjenje dužnikovog dužnika

Član 143.

Sud će, na prijedlog povjerioca, zatražiti od dužnikovog dužnika da se u roku koji odredi Sud izjasni o tome priznaje li i u kom iznosu zaplijenjeno potraživanje i je li voljan da ga namiri, i pod kojim uslovima.

Prijedlog za izjašnjenje dužnikovog dužnika povjerilac može spojiti s izvršnim prijedlogom ili ga dati posebnim

podneskom nakon toga prijedloga, a najkasnije do prijennosa potraživanja.

Izjašnjenje dužnikovog dužnika dostavit će se povjeriocu bez odgađanja.

Odgovornost dužnikovog dužnika

Član 144.

Dužnikov dužnik odgovara povjeriocu za štetu koju mu je nanio time što se nije izjasnio ili što se neistinito ili nepotpuno izjasnio, o čemu će ga upozoriti Sud.

Pljenidba potraživanja obezbijedenog založnim pravom upisanim u javnoj knjizi

Član 145.

Pljenidba potraživanja obezbijedenog založnim pravom upisanim u zemljišnoj knjizi ili drugoj javnoj knjizi u koju se upisuju prava na nepokretnostima provodi se upisom pljenidbe u tu knjigu.

Upis se obavlja po službenoj dužnosti, uz naznaku da je pljenidba na osnovu koje je na potraživanju stečeno založno pravo određena radi namirenja potraživanja povjerilaca.

Ako ima više povjerilaca, red prvenstva njihovih potraživanja određuje se prema vremenu upisa.

(3.) Prijenos potraživanja

Opće odredbe

Vrste prijennosa

Član 146.

Zapljenjeno potraživanje prenosi se na povjerioca u skladu s njegovim prijedlogom, radi naplate ili umjesto isplate.

Povjerilac je dužan već u izvršnom prijedlogu zatražiti da se potraživanje na njega prenese radi naplate ili umjesto isplate, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

O vrsti prijennosa Sud odlučuje rješenjem o izvršenju u kome će, ili u posebnom rješenju o prijennosu, pozvati dužnikovog dužnika, da dužni iznos položi kod Suda uplatom na određeni račun i da o tome obavijesti Sud.

Posebni uslovi za prijennos nedjeljivog potraživanja

Član 147.

Potraživanje koje se zasniva na hartiji od vrijednosti koja se prenosi indosamentom ili za čije je ostvarenje potrebno podnošenje te hartije, ili koje se iz drugih razloga ne može dijeliti u pogledu prijennosa ili ostvarenja, može se prenijeti samo u svom punom iznosu.

Ako je više povjerilaca podnijelo prijedlog za prijennos u razne dane, Sud će prenijeti potraživanje povjerioca koji je prvi podnio prijedlog, a ako je više povjerilaca podnijelo prijedlog istog dana, potraživanje će se prenijeti na povjerioca čije je potraživanje najveće.

Provođenje prijennosa

Član 148.

Prijennos potraživanja proveden je dostavom dužnikovom dužniku rješenja kojim je prijennos određen.

Prijennos potraživanja zasnovan na hartiji od vrijednosti, koja se prenosi indosamentom ili koju je radi ostvarenja inače potrebno podnijeti, proveden je kada Sud na tu hartiju stavi izjavu o prijennosu i hartiju s tom izjavom preda povjeriocu.

Obaveza dužnika i povjerioca

Član 149.

Dužnik je dužan, u roku koji odredi Sud, na zahtjev povjerioca na koga je potraživanje preneseno, dati objašnjenja koja su povjeriocu potrebna radi ostvarivanja tog potraživanja i predati mu isprave koje se na to potraživanje odnose.

Povjerilac na koga je prenesen dio potraživanja dužan je, ako to dužnik zatraži u roku koji odredi Sud, dati obezbjeđenje da će nakon ostvarenja tog potraživanja, vratiti isprave koje se odnose na potraživanje.

Sud će na prijedlog povjerioca provesti izvršenje protiv dužnika radi predaje isprava, ako ih on sam ne preda.

Predaju isprava koje se nalaze kod trećeg lica povjerilac može zahtijevati tužbom.

Na ispravi koja se daje povjeriocu, Sud će zabilježiti da je proveden prijennos potraživanja za koje je određeno izvršenje.

Polaganje novca kod Suda

Član 150.

Dužnikov dužnik, kojem je dostavljeno rješenje o izvršenju ili posebno rješenje o prijennosu, ispunjava svoju obavezu polaganjem novca kod Suda.

Na prijedlog povjerioca, na koga je potraživanje preneseno, provest će se izvršenje protiv dužnikovog dužnika i novac naplaćen tim izvršenjem, nakon podmirjenja troškova postupka, doznačiti po službenoj dužnosti Sudu i on će se obavijestiti o obavljenoj doznaci.

Prijennos radi naplate

Ovlaštenja povjerioca

Član 151.

Prijennosom potraživanja radi naplate ovlašćuje se povjerilac da traži od dužnikovog dužnika isplatu iznosa označenog u rješenju o izvršenju ili posebnom rješenju o prijennosu, ako je taj iznos dospio, da obavlja sve radnje koje su potrebne radi očuvanja i ostvarenja prenesenog potraživanja i da se koristi pravima u vezi sa zalogom koji je dat za obezbjeđenje tog potraživanja.

Prijennosom potraživanja radi naplate povjerilac nije ovlašten na teret dužnika zaključiti poravnanje, dužnikovom dužniku oprostiti dug, ili prenesenim potraživanjima inače raspolagati, te ni s dužnikovim dužnikom zaključiti ugovor da odluku o potraživanju, ako je ono sporno, donese arbitraža.

Povjeriocu, na koga je preneseno potraživanje radi naplate, dužnikov dužnik može istaknuti samo prigovor koji bi mogao istaći dužniku.

Ustupanje prenesenog potraživanja, koje je obavio dužnik nakon prijennosa, bez djejtva je na prava koja je povjerilac stekao prijennosom.

Prijennos radi naplate potraživanja upisanog u javnoj knjizi

Član 152.

Prijennos radi naplate potraživanja upisanog u zemljišnoj knjizi ili drugoj javnoj knjizi u koju se upisuju prava na nepokretnostima upisat će se po službenoj dužnosti.

Uslovljenost obaveze dužnikovog dužnika predajom stvari

Član 153.

Ako obaveza dužnikovog dužnika da isplati potraživanje zavisi od obaveze dužnika utvrđene pravosnažnom presudom da mu preda određenu stvar koja je u posjedu dužnika, Sud će,

na prijedlog povjerioca na koga je potraživanje preneseno radi naplate, naložiti dužniku predaju stvari Sudu radi predaje dužnikovom dužniku.

Na prijedlog povjerioca, Sud će, prema dužniku koji nije predao stvar u određenom roku, provesti izvršenje radi predaje stvari.

Obavještanje dužnika o tužbi za naplatu prenesenog potraživanja

Član 154.

Povjerilac koji je podnio tužbu radi naplate prenesenog potraživanja dužan je bez odgađanja obavijestiti dužnika o pokrenutoj parnici, u protivnom, odgovara dužniku za štetu koju on pretrpi zbog tog propusta.

Zakašnjenje u naplati prenesenog potraživanja

Član 155.

Povjerilac, koji se ne brine za naplatu prenesenog potraživanja, odgovara za štetu koja je time nanesena drugom povjeriocu koji ima založno ili koje drugo pravo koje se namiruje iz potraživanja.

U slučaju iz stava 1. ovog člana, Sud može, na prijedlog drugog povjerioca, ukinuti rješenje o prijenosu potraživanja na neurednog povjerioca i potraživanje prenijeti na drugog povjerioca.

Namirenje povjerioca

Član 156.

Povjerilac, na koga je potraživanje preneseno radi naplate, namiruje se iz sredstava položenih kod Suda.

Namirenje povjerioca i drugih lica čija prava prestaju provođenjem izvršenja vrši se primjenom odredbi čl. 131. i 132. ovog zakona.

(c) Prijenos umjesto isplate

Član 157.

Zaplijenjeno potraživanje prelazi prijenosom umjesto isplate na povjerioca do prenesenog iznosa, sa djejtvom ustupanja potraživanja uz naknadu.

Ako je preneseno potraživanje obezbijeđeno založnim pravom upisanim u zemljišnoj knjizi ili drugoj javnoj knjizi u koju se upisuju prava na nepokretnostima, Sud će, po službenoj dužnosti, prenijeti dužnikova prava na povjerioca, a brisati založno pravo upisano u korist dužnika.

Povjerilac na koga je potraživanje preneseno umjesto isplate dužan je potraživanje naplatiti po pravilima koja važe za potraživanje preneseno radi naplate, s tim da se tako dobijen novac isplaćuje direktno povjeriocu, osim u slučaju iz stava 4. ovog člana.

Povjerilac na koga je potraživanje preneseno umjesto isplate smatra se namirenim i samim prijenosom, u visini tog potraživanja, ako u izvršnom postupku nije učestvovalo više povjerilaca ili drugih povjerilaca koji se namiruju iz prenesenog potraživanja. Ako u izvršnom postupku učestvuju takva lica, povjerilac na koga je potraživanje preneseno umjesto isplate smatrat će se povjeriocem na koga je potraživanje preneseno radi naplate.

Okolnost da je na povjerioca potraživanje preneseno umjesto isplate ne utiče na odgovornost dužnika za istinitost i naplativost prenesenog potraživanja.

(4.) Posebne odredbe o izvršenju na plaći i drugim stalnim novčanim primanjima

Rješenje o izvršenju

Član 158.

Rješenjem o izvršenju na plaći određuje se pljenidba određenog dijela plaće i nalaže se poslodavcu, koji dužniku isplaćuje plaću, da novčani iznos za koji je određeno izvršenje isplati, odnosno isplaćuje povjeriocu nakon pravosnažnosti tog rješenja.

Rješenje o izvršenju odnosi se i na povećanje plaće do koga dođe nakon dostave rješenja o izvršenju.

Izvršenje kada pravo na izdržavanje ima više lica

Član 159.

Ako pravo na zakonsko izdržavanje, odnosno pravo na rentu za izgubljeno izdržavanje zbog smrti davaoca izdržavanja prema istom dužniku ima više lica, a ukupni iznos njihovih potraživanja prelazi dio plaće koji može biti predmet izvršenja, izvršenje se određuje i provodi u korist svakog od takvih povjerilaca srazmjerno visini njihovih potraživanja.

Ako nakon započetog provođenja izvršenja na plaći, odnosno drugom stalnom novčanom primanju bude podnesen novi prijedlog za izvršenje na potraživanju iz stava 1. ovog člana, Sud će ranije doneseno rješenje o izvršenju izmijeniti po službenoj dužnosti u smislu stava 1. ovog člana i odrediti iznos koji će se ubuduće isplaćivati pojedinim povjeriocima.

U slučaju iz stava 2. ovog člana, rješenje o izvršenju dostavlja se i ranijem povjeriocu, koji protiv rješenja ima pravo žalbe.

Mjesto isplate

Član 160.

Potraživanja, za koja nije propisano bezgotovinsko plaćanje, povjerilac naplaćuje neposredno na blagajni na kojoj se dužniku isplaćuje plaća, a ima pravo zahtijevati da mu se obustavljeni iznos isplaćuje poštom na adresu koju naznači ili na određeni račun kod banke, uz odbitak troškova doznake.

Prestanak rada

Član 161.

Kad dužniku prestane rad, rješenje o izvršenju djeluje i prema drugom poslodavcu s kojim dužnik zaključi ugovor o radu od dana kad je tom poslodavcu dostavljeno rješenje o izvršenju.

Raniji poslodavac dužnika dužan je bez odgađanja preporučenom pošiljkom s povratnicom dostaviti rješenje o izvršenju novom poslodavcu i o tome obavijestiti Sud.

Raniji poslodavac obavijestit će Sud o prestanku ugovora o radu bez odgađanja, ako mu nije poznat novi poslodavac, o čemu će Sud obavijestiti povjerioca, određujući mu rok radi pribavljanja podataka o novom poslodavcu.

Ako povjerilac ne obavijesti Sud, u roku koji mu je određen, o novom poslodavcu, Sud će obustaviti izvršenje.

Odgovornost poslodavca za propuštenu obustavu i isplatu dospjelih rata

Član 162.

Povjerilac može do završetka izvršnog postupka predložiti da Sud u izvršnom postupku rješenjem naloži poslodavcu da mu isplati sve rate što ih je propustio obustaviti i isplatiti prema rješenju o izvršenju.

Na osnovu pravosnažnog rješenja iz stava 1. ovog člana, povjerilac može tražiti izvršenje protiv poslodavca u istom izvršnom postupku.

Poslodavac, koji nije postupio prema rješenju o izvršenju ili je propustio postupiti po članu 161. st. 2. i 3. ovog zakona, odgovara za štetu koju je povjerilac zbog toga pretrpio.

Pljenidba po pristanku dužnika

Član 163.

Dužnik može ovjerenom ispravom dati saglasnost da se radi naplate potraživanja povjerioca zaplijeni dio njegove plaće i da se isplati direktno povjeriocu, u kom slučaju takva isprava ima pravno djejestvo rješenja o izvršenju.

Ispravu iz stava 1. ovog člana poslodavcu dostavlja povjerilac preporučenom poštanskom pošiljkom s povratnicom.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, pljenidba na osnovu saglasnosti dužnika nema uticaja na provođenje izvršenja na plaći, radi namirenja potraživanja, po osnovu zakonskog izdržavanja, naknade štete nastale po osnovu narušavanja zdravlja ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti i naknade štete po osnovu izgubljenog izdržavanja zbog smrti davaoca izdržavanja.

(5.) Izvršenje na potraživanju po računu kod banke

Prinudno izvršenje

Član 164.

Izvršenje na novčanom potraživanju, koje po žiroračunu, deviznom računu i drugim računima kod banke, pripada dužniku, određuje se tako što se rješenjem o izvršenju nalaže banci da novčani iznos za koji je određeno izvršenje isplati povjeriocu nakon pravosnažnosti tog rješenja. To rješenje ima djejestvo rješenja o izvršenju kojim su određena pljenidba novčanog potraživanja i prijenos radi naplate.

U rješenju o izvršenju iz stava 1. ovog člana odredit će se broj računa dužnika s koga treba obaviti isplatu, te broj računa povjerioca na koji isplatu treba obaviti.

Rješenje o izvršenju dostavlja se banci prije pravosnažnosti. O pravosnažnosti rješenja o izvršenju Sud izvještava banku po službenoj dužnosti.

Na izvršenje iz stava 1. ovog člana na odgovarajući način primjenjuju se odredbe člana 140. ovog zakona.

Odredbe st. 1. do 4. ovog člana ne primjenjuju se na potraživanja po osnovu uloga na štednju.

Obaveza dostave podataka o računu i odgovornost

Član 165.

Banka je dužna, na zahtjev Suda, dostaviti podatke o žiroračunu, deviznom ili drugom računu dužnika.

Na odgovornost banke zbog nepostupanja po rješenju o izvršenju na odgovarajući način primjenjuju se odredbe člana 162. ovog zakona.

Zapljenjena računa po pristanku dužnika

Član 166.

Dužnik može ovjerenom ispravom dati saglasnost da se radi naplate potraživanja povjerioca zaplijeni određeni njegov račun kod banke, te da se novčana sredstva s tog računa, u skladu s njegovom izjavom sadržanom u toj ispravi, direktno s računa isplaćuju povjeriocu. Takva isprava ima djejestvo pravosnažnog rješenja o izvršenju kojim se zapljenjuje potraživanje po računu i prenosi na povjerioca radi naplate.

Ispravu iz stava 1. ovog člana banci dostavlja povjerilac neposredno u prijemnom uredu banke ili preporučenom poštanskom pošiljkom s povratnicom.

Na izvršenje iz stava 1. ovog člana na odgovarajući način primjenjuje se odredba člana 163. stav 3. ovog zakona.

XII - IZVRŠENJE NA POTRAŽIVANJU DA SE PREDAJU ILI ISPORUČE POKRETNE STVARI ILI DA SE PREDA NEPOKRETNOST

(1.) Opće odredbe

Izvršne radnje

Član 167.

Izvršenje na dužnikovom potraživanju da se predaju ili isporuče pokretne stvari ili da se preda nepokretnost provodi se zapljenom tog potraživanja, njenim prijenosom na povjerioca i prodajom stvari.

Djejestvo prijenosa

Član 168.

Prijenos zaplijenjenog dužnikovog potraživanja ima djejestvo prijenosa dužnikovog novčanog potraživanja radi naplate.

Nedospjelost dužnikovog potraživanja i tužba protiv dužnikovog dužnika

Član 169.

Ako dužnikovo potraživanje još nije dospjelo, Sud će naložiti predaju stvari nakon dospjelosti.

Protiv dužnikovog dužnika, koji nije voljan stvari predati, povjerilac može, i prije pravosnažnosti rješenja o prijenosu potraživanja, tužbom zahtijevati predaju, ako o obavezima predaje nema izvršnu ispravu.

Ako rješenje o izvršenju ne postane pravosnažno ili naknadno bude ukinuto ili preinačeno, Sud će tužbu iz stava 2. ovog člana odbiti.

Primjena odredbi o izvršenju na novčanom potraživanju

Član 170.

Odredbe o izvršenju na novčanom potraživanju na odgovarajući način primjenjuju se i na izvršenje na potraživanje da se predaju ili isporuče pokretne stvari ili da se preda nepokretnost, ako odredbama ovog poglavlja nije drugačije određeno.

(2.) Pokretne stvari

Predaja stvari na čuvanje

Član 171.

Rješenjem, kojim se određuje prijenos dužnikovog potraživanja, Sud će naložiti dužnikovom dužniku da pokretne stvari, na koje se to potraživanje odnosi, preda službenom licu ili drugom licu na čuvanje.

Na čuvanje stvari na odgovarajući način primjenjuju se odredbe člana 120. ovog zakona.

Prodaja pokretnih stvari predatih sudskom izvršiocu ili drugom licu na čuvanje, te namirenje povjerioca obavlja se u skladu s odredbama o izvršenju na pokretnim stvarima.

(3.) Nepokretnost**Predaja povjeriocu**

Član 172.

Rješenjem, kojim se određuje prijenos dužnikovog potraživanja, Sud će naložiti dužnikovom dužniku da napokretnost, na koju se to potraživanje odnosi, preda povjeriocu.

Povjerilac je dužan s nepokretnosti, u ime i za račun dužnika, upravljati kao dobar gospodar, i Sudu, na njegov zahtjev, položiti račun o upravljanju.

Prodaja i namirenje povjerioca

Član 173.

Povjerilac može radi namirenja svog potraživanja, u roku koji ne može biti duži od trideset dana od dana kad mu je nepokretnost predata, predložiti Sudu prodaju te nepokretnosti, u protivnom, Sud će obustaviti izvršenje.

Nepokretnost se prodaje i povjerilac namiruje prema odredbama ovog zakona o izvršenju na nepokretnosti.

XIII - IZVRŠENJE NA DIONICI ZA KOJU NIJE IZDATA ISPRAVA O DIONICI TE NA OSNIVAČKOM ILI DRUGOM UDJELU U PRAVNOM LICU**Izvršne radnje**

Član 174.

Na dionici, za koju nije izdata isprava o dionici, izvršenje se provodi pljenidbom dionice, njenom procjenom i prodajom, te namirenjem povjerioca.

Na udjelu u pravnom licu izvršenje se provodi pljenidbom udjela, njegovom procjenom i prodajom te namirenjem povjerioca.

Pljenidba dionice

Član 175.

Pljenidba dionice, za koju nije izdata isprava o dionici, obavlja se dostavom rješenja o izvršenju pravnom licu kod koga je upisana dionica. Pljenidbom povjerilac stiče založno pravo na dionici.

Pravno lice iz stava 1. ovog člana dužno je u knjigu dionica upisati da je dionica koja glasi na ime zaplijenjena istog dana po dostavi rješenja o izvršenju, a zatim bez odgađanja obavijestiti Sud o obavljenom upisu, odnosno o razlozima zbog kojih ga nije bilo moguće obaviti. Pravno lice nema pravo žalbe protiv rješenja o izvršenju.

Pravno lice iz stava ovog člana dužno je bez odgađanja obavijestiti Sud o svakoj promjeni u pogledu zaplijenjenih dionica, naročito o prinudnom izvršenju radi naplate ili obezbjeđenju kog drugog potraživanja.

Pravno lice iz stava 1. ovog člana odgovara za štetu koju bi povjerilac mogao pretrpjeti zbog nepostupanja po odredbama st. 2. i 3. ovog člana. Za štetu solidarno odgovaraju i lica koja obavljaju poslovodnu funkciju u pravnom licu. U rješenje o izvršenju unijet će se upozorenje o odgovornosti pravnog lica, članova uprave i drugih odgovornih lica dioničkog društva. Povjerilac može do završetka izvršnog postupka zatražiti da Sud u tom postupku odluči o njegovom zahtjevu za naknadu štete, te na osnovu pravosnažnog rješenja o zahtjevu za naknadu štete može protiv dioničkog društva i lica koja obavljaju poslovodnu funkciju u pravnom licu tražiti prinudno izvršenje. Nakon završetka izvršnog postupka povjerilac svoje pravo na naknadu štete može ostvarivati tužbom.

Dužniku je zabranjeno raspolagati zaplijenjenom dionicom, a upozorenje o tome unijet će se u rješenje o izvršenju.

Sud može zaključkom narediti dioničkom društvu da sudskom izvršiocu omogući uvid u knjigu dionica i druge isprave. Protiv dioničkog društva i odgovornih lica koji sprečavaju ili ometaju sudskog izvršioca mogu se izreći kaznene mjere propisane ovim zakonom. Sud je dužan preduzeti potrebne mjere da bi se sačuvala tajnost pribavljenih podataka po pravilima o čuvanju poslovne tajne.

Procjena i prodaja dionica i namirenje povjerioca

Član 176.

Zaplijenjena dionica može se prodati nadmetanjem ili neposrednom pogodbom. Neposrednom pogodbom dionicu prodaje sudski izvršilac ili lice ovlašteno za prodaju dionica, kome je Sud povjerio prodaju. Sudski izvršilac i lice ovlašteno za prodaju dionica zaključuju ugovor o prodaji dionica u ime dužnika na osnovu zaključka Suda, koji ih na to ovlašćuje.

Ako se dionica prodaje nadmetanjem ili neposrednom pogodbom, ona prethodno mora biti procijenjena. Sudski izvršilac utvrđuje tržišnu vrijednost dionica putem vještaka ili ovlaštenih procjenitelja. Lice ovlašteno za prodaju dionica, kome je povjerena prodaja dionica, samo određuje cijenu po kojoj će dionicu prodati, vodeći računa o tržišnim uslovima.

Procjena, utvrđivanje prodajne cijene i prodaja dionice te namirenje povjerilaca obavljaju se uz odgovarajuću primjenu odredbi ovog zakona o izvršenju na pokretnim stvarima.

XIV - IZVRŠENJE NA DRUGIM IMOVINSKIM, ODNOSNO MATERIJALNIM PRAVIMA**Opće odredbe****Nadležnost**

Član 177.

Za odlučivanje o prijedlogu za izvršenje na patentu, tehničkom unapređenju, plodouživanju ili nekom sličnom pravu dužnika i za provođenje tog izvršenja nadležan je sudija pojedinac Upravnog odjeljenja Suda.

Izvršne radnje

Član 178.

Izvršenje na pravima iz člana 177. ovog zakona provodi se pljenidbom tog prava te njegovim unovčenjem u skladu s odredbama o prodaji pokretnih stvari.

XV - POSEBNE ODREDBE O IZVRŠENJU NA IMOVINI PRAVNIH LICA**1.) Izuzimanje od izvršenja i ograničenje izvršenja****Nepokretnosti**

Član 179.

Nepokretnosti, koje se koriste kao uredske prostorije te nepokretnosti, koje nisu izgrađene ili preuređene radi obavljanja registrirane djelatnosti, ne smatraju se stvarima koje su nužne za obavljanje djelatnosti pravnog lica. Ako se ista nepokretnost koristi kao uredski prostor i za obavljanje registrirane djelatnosti, izvršenje se može provesti na dijelu nepokretnosti, koji se koristi kao uredski prostor.

Nepokretnosti, koje su izgrađene za obavljanje registrirane djelatnosti, mogu biti predmet izvršenja ako se zbog njihovog otuđenja neće obustaviti djelatnost dužnika, naročito ako se ono što dužnik dobiva djelatnošću na toj nepokretnosti može nadoknaditi nabavkama na tržištu, odnosno ako se na tržištu

može zakupiti poslovni prostor u kome se može obavljati takva djelatnost.

Nepokretnosti, koje služe obavljanju neke od više djelatnosti dužnika i zbog čijeg otuđenja neće prestati ostale djelatnosti dužnika, ne smatraju se stvarima koje su nužne za obavljanje njegove djelatnosti.

Pokretne stvari i prava pravnog lica koje svoju djelatnost obavlja radi sticanja dobiti

Član 180.

Izvršenje protiv pravnog lica koje obavlja djelatnost radi sticanja dobiti može se odrediti na ovim pokretnim stvarima i pravima:

1. gotovom novcu i hartijama od vrijednosti, bez ograničenja;
2. gotovom proizvodima i poluproizvodima namijenjenim prodaji, bez ograničenja;
3. sirovinama, poluproizvodima namijenjenim preradi i pogonskim materijalima (gorivo, mazivo, i sl.), iznad količine koja je izvršeniku potrebna za jednomjesečnu prosječnu proizvodnju, ako se te stvari ne mogu redovno nabavljati na tržištu i ako je to nužno radi urednog odvijanja proizvodnje;
4. drugim pokretnim stvarima, koje nisu nužne za obavljanje djelatnosti dužnika;
5. patentima, tehničkim unapređenjima i drugim pravima, bez ograničenja.

Sud određuje da li su ispunjeni uslovi za ograničenje izvršenja iz stava 1. tačke 3. ovog člana u pogledu pravnog lica dužnika, odnosno u pogledu prijedloga dužnika nakon što su pojedinim izvršnim radnjama zaplijenjene određene stvari. Takav prijedlog dužnik mora staviti u roku od osam dana od dana provođenja izvršne radnje.

Neće se smatrati da je pokretna stvar nužna za obavljanje djelatnosti dužnika, ako služi obavljanju djelatnosti koju druga lica pružaju odgovarajućim pokretnim stvarima na tržištu, ili ako se može iznajmiti na tržištu.

Neće se smatrati da je vozilo nužno pravnom licu koje obavlja prevozničku djelatnost, odnosno koje iznajmljuje vozila, ako se zbog izvršenja na tom vozilu djelatnost tog lica neće smanjiti za više od dvije trećine.

Pokretne stvari i prava drugog pravnog lica

Član 181.

Izvršenje protiv pravnog lica, koje ne obavlja djelatnost radi sticanja dobiti, može se odrediti na pokretnim stvarima i pravima koja nisu nužna za obavljanje njegove djelatnosti.

U slučaju iz stava 1. ovog člana na odgovarajući način primjenjuju se odredbe stava 1. tač. 1., 4. i 5., te st. 3. i 4. člana 180. ovog zakona.

Obim izvršenja na novčanim sredstvima na računu pravnog lica

Član 182.

Izvršenje radi ostvarenja novčanog potraživanja prema pravnom licu može se provesti na svim sredstvima na njegovim računima kod banke.

Izvršenje na novčanim sredstvima, na računu Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske, Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, kantona-županija, općina i grada i upravnih organizacija, koje

imaju kod banaka, ne može se odrediti ako su ta sredstva nužna za obavljanje osnovne djelatnosti tih pravnih lica.

Odredba stava 2. ovog člana primjenjuje se i na organe pravnih lica iz te odredbe.

Sud će, na prigovor pravnog lica, odnosno organa iz st. 2. i 3. ovog člana, saslušati stranke, a po potrebi provesti i druge dokaze nakon čega će rješenjem odrediti iznose do kojih se u određenim razmacima može provesti izvršenje radi naplate potraživanja povjerioca.

Žalba protiv rješenja iz stava 4. ovog člana ne odgoda njegovo provođenje.

2.) Izvršenje na sredstvima na računu pravnog lica

Redoslijed naplate

Član 183.

Banka naplatu vrši redom, prema vremenu dostave rješenja o izvršenju, ako zakonom nije drugačije određeno.

Banka vodi evidenciju redoslijeda rješenja o izvršenju po danu i satu dostave i izdaje povjeriocu, na njegov zahtjev, potvrdu o mjestu njegovog potraživanja u tom redoslijedu. Banka ne može provesti nalog dužnika prije isplate potraživanja utvrđenog rješenjem o izvršenju, ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.

Sa rješenjem o izvršenju izjednačena je isprava za koju je to predviđeno posebnim zakonom.

Ako je izvršenje odgođeno na prijedlog dužnika, odgovarajući iznos sredstava izdvaja se radi zadržavanja reda naplate potraživanja.

Banka odgovara povjeriocu za štetu koju mu nanese povredom odredbi ovog zakona o obimu, redoslijedu i načinu namirenja potraživanja povjerioca.

O zahtjevu za naknadu štete iz stava 5. ovog člana odlučuje Sud u izvršnom postupku. Na osnovu pravosnažnog rješenja, kojim je banci naloženo da povjeriocu nadoknadi štetu, povjerilac može tražiti izvršenje protiv banke u posebnom izvršnom postupku.

Naznaka računa

Član 184.

Povjerilac je dužan u prijedlogu za izvršenje, uz ostalo, naznačiti banku kod koje se vode dužnikova novčana sredstva, te broj njegovog računa.

Ako se za potraživanje, koje se namiruje, naplata obavlja preko računa, povjerilac je dužan u prijedlogu za izvršenje označiti i banku kod koje se vode njegova novčana sredstva, te broj svoga računa.

Na izvršenje iz ovog člana na odgovarajući način primjenjuju se odredbe člana 140. ovog zakona.

Rješenje o izvršenju

Član 185.

Rješenjem o izvršenju na novčanim sredstvima, koja se vode na računu dužnika kod banke, nalaže se banci da, nakon pravosnažnosti rješenja o izvršenju, novčani iznos za koji je izvršenje određeno prenese s računa dužnika na račun povjerioca.

Ako u prijedlogu za izvršenje povjerilac predloži da se prijenos po odredbi stava 1. ovog člana provede prije pravosnažnosti rješenja o izvršenju i ponudi obezbjeđuje za štetu koju bi dužnik mogao trpjeti zbog takvog prijenosa, Sud će mu zaključkom odrediti rok za davanje obezbjeđenja, čiju će

visinu odmjeriti prema okolnostima slučaja, i nakon što obezbjeđenje bude dato, rješenjem o izvršenju odrediti da se prijenos obavi prije pravosnažnosti.

Ako povjerilac ne da obezbjeđenje u određenom roku, smatrat će se da je odustao od prijedloga da se prijenos obavi prije pravosnažnosti rješenja o izvršenju.

Povremena davanja

Član 186.

Ako je rješenjem o izvršenju naloženo banci plaćanje određenih iznosa u određenim razmacima, ona će obavljati isplate u skladu s nalogom iz rješenja o izvršenju, s tim da se redosljed naplate svih budućih rata računa prema vremenu dostave rješenja o izvršenju.

Banka vodi posebnu evidenciju rješenja o izvršenju kojim su naložena buduća povremena plaćanja.

Zastajanje sa izvršenjem

Član 187.

Banka kojoj je dostavljeno rješenje o izvršenju na sredstvima na računu dužnika zastat će s izvršenjem na zahtjev povjerioca, u kom slučaju se neće izdvajati novčana sredstva.

Postupak u slučaju kad nema sredstava na računu

Član 188.

Ako u vrijeme kad je banci dostavljeno rješenje o izvršenju nema sredstava na računu dužnika, banka će to rješenje držati u evidenciji i po njemu obaviti prijenos kad sredstva pristignu na račun.

O tome da nema sredstava na računu banka će obavijestiti Sud bez odgađanja.

Izvršenje prema solidarnom dužniku

Član 189.

Ako na osnovu izvršne isprave dva ili više dužnika solidarno odgovaraju, Sud će, na prijedlog povjerioca, protiv njih donijeti jedno rješenje o izvršenju, uz uslov da svi oni imaju račune kod iste banke.

Povjerilac može u prijedlogu za izvršenje odrediti redosljed po kome će se obaviti naplata od pojedinih dužnika, a ako to nije učinjeno, naplata će se izvršiti onim redom, kojim su oni navedeni u prijedlogu.

Ako se računi solidarnih dužnika vode kod različitih banaka, Sud će rješenje o izvršenju dostaviti onoj banci kod koje se vodi račun dužnika, koga je povjerilac odredio kao prvog solidarnog dužnika, odnosno koji je u prijedlogu označen na prvom mjestu.

Ako u slučaju iz stava 3. ovog člana na računu dužnika nema sredstava, banka kojoj je rješenje o izvršenju dostavljeno, prosljediti će to rješenje, na prijedlog povjerioca, nekoj drugoj banci kod koje se vode računi solidarnih dužnika.

Izvršenje na sredstvima na deviznom računu

Član 190.

Ako se izvršenje provodi radi naplate potraživanja u drugim sredstvima, sredstva s deviznog računa dužnika preračunavaju se u ta sredstva po kursu po kojem bi banka kod koje se vodi račun obavila to preračunavanje na njegov zahtjev, i isplata se obavlja po pravilima o isplata s računa koji se vode u tim sredstvima.

Izvršenje radi naplate potraživanja u stranoj valuti

Član 191.

Ako potraživanje utvrđeno u izvršnoj ispravi glasi na stranu valutu i ako dužnik ima devizni račun u toj valuti, rješenjem o izvršenju naložit će se banci kod koje se vodi devizni račun dužnika da prenese odgovarajući iznos u stranoj valuti s računa dužnika na račun povjerioca, ili da isplatu u stranoj valuti izvrši na neki drugi dopušteni način.

Povjerilac može zatražiti da se izvršenje radi namirenja njegovog potraživanja u određenoj stranoj valuti odredi i provede na drugim računima ili predmetima dužnika kao izvršenje radi naplate potraživanja u drugim sredstvima u iznosu koji je potreban da bi se od ovlaštenog lica kupila dužna devizna sredstva.

Odredbe st. 1. i 2. ovog člana primjenjuju se i kada se izvršenje određuje protiv dužnika koji nisu pravna lica.

XVI - IZVRŠENJE RADI OSTVARENJA NENOVČANIH POTRAŽIVANJA

1.) Sudski penali

Izricanje sudskih penala

Član 192.

Kad dužnik ne izvrši u roku neku svoju nenovčanu obavezu utvrđenu pravosnažnom sudskom odlukom ili sudskim poravnanjem, Sud će u izvršnom postupku, na prijedlog povjerioca, odrediti dužniku naknadni primjereni rok i upozoriti ga da će, ako svoju obavezu ne ispuni u tom roku, biti dužan isplatiti povjeriocu određeni iznos novca za svaki dan zakašnjenja (sudski penali) u smislu pravila o obligacionim odnosima, počev od isteka tog roka.

Naknadno određeni primjereni rok iz stava 1. ovog člana počinje teći od dostave dužniku rješenja, kojim je taj rok određen. Žalba ne utiče na tok toga roka.

Ako dužnik najkasnije u roku od petnaest dana nakon pravosnažnosti rješenja iz stava 1. ovog člana ispuni svoju obavezu, Sud može u istom izvršnom postupku, na njegov zahtjev, podnesen u roku od osam dana od ispunjenja obaveze, smanjiti iznos dosuđenih penala, vodeći računa o svrsi zbog koje je naredio njihovo plaćanje.

Plaćanje sudskih penala može se tražiti sve dok se, na osnovu izvršene isprave, ne predloži izvršenje radi ostvarenja nenovčanog potraživanja.

Pravo na sudske penale prestaje od dana podnošenja prijedloga za izvršenje iz stava 4. ovog člana.

Ako izvršenje iz stava 5. ovog člana bude obustavljeno, pravo povjerioca na sudske penale oživljava.

Izvršenje radi naplate dosuđenih penala

Član 193.

Na osnovu pravosnažnog rješenja o plaćanju sudskih penala iz člana 192. ovog zakona, Sud će u istom izvršnom postupku u kome je donio to rješenje, na prijedlog povjerioca, donijeti rješenje o izvršenju, radi prinudne naplate dosuđenih penala.

Ako dužnik u žalbi protiv rješenja o izvršenju istakne da je svoju obavezu ispunio, Sud će njegovu žalbu prihvatiti u izvršnom postupku, samo ako njegovu osnovanost dokaže javnom ili privatnom ispravom koja ima značenje javne isprave, a u protivnom će dužnika uputiti na parnicu.

**XVII - IZVRŠENJE RADI PREDAJE I ISPORUKE
POKRETNIH STVARI****Izvršenje radi predaje određenih stvari koje se nalaze kod
dužnika ili kod trećeg lica**

Član 194.

Izvršenje radi predaje jedne ili više određenih stvari koje se nalaze kod dužnika provodi se tako što sudski izvršilac oduzima te stvari od dužnika i predaje ih uz potvrdu povjeriocu.

Na način iz stava 1. ovog člana izvršenje će se provesti i kad se stvari nalaze kod trećeg lica, koje ih je voljno predati sudskom izvršiocu.

Ako treće lice nije voljno predati stvari, povjerilac može Sudu predložiti da na njega prenese dužnikovo potraživanje prema trećem licu na predaju stvari.

Na postupak po prijedlogu iz stava 3. ovog člana primjenjuju se odredbe ovog zakona o izvršenju na potraživanju da se predaju ili isporuče pokretne stvari.

**Izvršenje radi predaje određenih stvari koje se nisu mogle
naći ni kod dužnika ni kod trećeg lica**

Član 195.

Ako stvari nisu nađene ni kod dužnika ni kod trećeg lica, Sud će u istom postupku, na prijedlog povjerioca, procijeniti vrijednost tih stvari i rješenjem naložiti dužniku da povjeriocu u određenom roku isplati iznos te vrijednosti.

Povjerilac može prijedlog iz stava 1. ovog člana podnijeti u roku od osam dana od dana obavještenja da stvari nisu nađene, u protivnom, Sud će obustaviti izvršenje.

Na osnovu rješenja iz stava 1. ovog člana, povjerilac može i prije njegove pravosnažnosti, a najkasnije u roku od petnaest dana od pravosnažnosti rješenja, predložiti u istom postupku izvršenje radi naplate dosuđenog iznosa.

Ako prijedlog iz stava 3. ovog člana ne bude podnesen u određenom roku, Sud će obustaviti izvršenje, ukinuti rješenje iz stava 1. ovog člana i druge provedene radnje.

Povjerilac može s prijedlogom za izvršenje iz člana 194. st. 1. i 2. ovog zakona spojiti i prijedlog za donošenje rješenja iz stava 1. ovog člana, u kom slučaju se izvršenje prema članu 194. ovog zakona i postupak iz ovog člana provode istovremeno.

**Izvršenje radi isporuke zamjenjivih stvari koje se nalaze
kod dužnika ili trećeg lica**

Član 196.

Ako je izvršnom ispravom utvrđena obaveza na isporuku određene količine zamjenjivih stvari koje se nalaze kod dužnika ili trećeg lica, izvršenje se provodi na način propisan za predaju određenih stvari.

**Izvršenje kad zamjenjive stvari nisu nađene ni kod dužnika
ni kod trećeg lica**

Član 197.

Ako zamjenjive stvari nisu nađene ni kod dužnika ni kod trećeg lica, izvršenje će se provesti uz odgovarajuću primjenu odredbi člana 195. ovog zakona.

Ako tokom izvršnog postupka dođe do promjene vrijednosti zamjenjivih stvari, povjerilac može zatražiti od Suda novu procjenu i naložiti dužniku plaćanje razlike u vrijednosti, u kom slučaju se primjenjuju odredbe člana 195. ovog zakona i stava 1. ovog člana.

Pravo na naknadu štete

Član 198.

Odredbama ovog poglavlja ne dira se u pravo povjerioca da u parnici traži od dužnika naknadu štete nastalu time što mu predaja, odnosno isporuka stvari nije izvršena.

**XVIII - IZVRŠENJE RADI ISPRAŽNENJA I PREDAJE
NEPOKRETNOSTI****Način provođenja izvršenja**

Član 199.

Izvršenje radi ispražnjenja i predaje nepokretnosti provodi se tako da sudski izvršilac, nakon što udalji lica i ukloni stvari s te nepokretnosti, predaje istu u posjed povjeriocu.

Ispražnjenju i predaji nepokretnosti može se pristupiti po isteku osam dana od dana dostave rješenja o izvršenju dužniku i prije njegove pravosnažnosti. Ako se dostava dužniku nije mogla uredno obaviti na posljednjoj poznatoj adresi niti na način predviđen u odredbama člana 8. st. 1. i 2. ovog zakona, Sud će mu bez odgađanja postaviti privremenog zastupnika, kome će se rješenje dostaviti.

Ako je to potrebno, Sud će, protiv lica koja ometaju provođenje izvršenja, izreći novčanu kaznu.

Na zahtjev Suda, policija i služba socijalne zaštite dužni su pružiti svu potrebnu pomoć u provođenju radnji iz stava 1. ovog člana.

Pri provođenju izvršenja primijenit će se odredbe člana 38. ovog zakona.

Potrebnu radnu snagu i prijevozna sredstva radi provođenja izvršenja dužan je obezbijediti povjerilac, na zahtjev sudskog izvršioca, koji mora biti saopćen najkasnije osam dana prije provođenja izvršenja.

Uklanjanje pokretnih stvari

Član 200.

Pokretne stvari koje su uklonjene s nepokretnosti predaju se dužniku, a ako on nije prisutan, odraslom članu njegovog domaćinstva.

Ako pri preduzimanju izvršnih radnji nije prisutno nijedno lice kojem se stvari mogu predati ili ta lica neće da ih prime, stvari se predaju na čuvanje drugom licu, na trošak dužnika. Povjerilac je dužan obezbijediti drugo lice kome će se predati uklonjene stvari, a može i sam preuzeti stvari dužnika na čuvanje.

Uklonjene stvari predaje na čuvanje drugom licu ili povjeriocu sudski izvršilac, na osnovu zaljučka Suda. Sud može naknadno zaključkom odrediti da se stvari povjere nekom trećem licu, umjesto onom kome su predate.

O predaji drugom licu i o troškovima čuvanja Sud obavještava dužnika ostavljajući mu primjereni rok u kome može zatražiti predaju stvari nakon što nadoknadi troškove čuvanja i istovremeno će ga upozoriti, da će, nakon proteka određenog roka, stvari biti prodane i da će se iz prodajne cijene namiriti troškovi čuvanja i prodaje stvari.

Prodaja pokretnih stvari

Član 201.

Sud će, po službenoj dužnosti, odrediti prodaju stvari za račun dužnika, ako ovaj u ostavljenom roku ne zatraži njihovu predaju i ne nadoknadi troškove čuvanja.

Dio cijene postignut prodajom, koji preostane nakon podmirenja troškova čuvanja i prodaje stvari, polaže se kod Suda, u korist dužnika.

Prodaja stvari obavlja se po odredbama ovog zakona o izvršenju na pokretnim stvarima.

Izvršenje radi naplate troškova postupka

Član 202.

Povjerilac može u prijedlogu za izvršenje zatražiti da se zajedno s izvršenjem radi ispražnjenja i predaje nepokretnosti odredi izvršenje na dužnikovim pokretnim stvarima koje treba ukloniti s nepokretnosti radi naplate troškova izvršnog postupka.

Izvršenje iz stava 1. ovog člana određuje se i provodi po pravilima o izvršenju na dužnikovim pokretnim stvarima radi naplate novčanog potraživanja.

XIX - IZVRŠENJE RADI OSTVARENJA POTRAŽIVANJA NA RADNJU, TRPLJENJE ILI NEČINJENJE

Izvršenje radi ostvarenja obaveze na radnju koju može obaviti i drugo lice

Član 203.

Izvršenje radi ostvarenja obaveze na radnju koju može obaviti i drugo lice provodi se tako da Sud ovlašćuje povjerioca da na trošak dužnika povjeri drugom licu da tu radnju obavi ili da je obavi on sam.

U prijedlogu za izvršenje povjerilac može predložiti da Sud rješenjem naloži dužniku da unaprijed položi kod Suda određeni iznos potreban za podmirenje troškova, koji će nastati obavljanjem radnje od strane drugog lica ili povjerioca. Visinu iznosa Sud određuje po slobodnoj ocjeni uzimajući u obzir, po mogućnosti, troškovnik lica, ovlaštenog za obavljanje takve radnje, koji uz prijedlog za izvršenje priloži povjerilac.

Ako se naknadno utvrdi da je po osnovu rješenja iz stava 2. ovog člana pribavljeno od dužnika više sredstava nego što je bilo potrebno za pokriće troškova obavljanja radnje i troškova izvršnog postupka, Sud će, na dužnikov prijedlog, razliku vratiti dužniku, odnosno naložiti povjeriocu da u određenom roku tu razliku vrati ako je njemu stavljena na raspolaganje.

Na osnovu rješenja iz stava 2. ovog člana, može se predložiti izvršenje prije njegove pravosnažnosti, a na osnovu rješenja iz stava 3. ovog člana tek po njegovoj pravosnažnosti.

Izvršenje radi ostvarenja obaveze na radnju koju može obaviti samo dužnik

Član 204.

Ako radnju utvrđenu u izvršnoj ispravi može obaviti samo dužnik, Sud će rješenjem o izvršenju odrediti dužniku primjereni rok za ispunjenje obaveze.

Rješenjem o izvršenju Sud će istovremeno zaprijetiti dužniku, a i odgovornim licima u pravnom licu da će im izreći novčanu kaznu u određenom iznosu, ako u određenom roku ne ispune obavezu.

Dužniku i odgovornom licu u pravnom licu može se izreći prva novčana kazna u iznosu od 500 KM do 3.000 KM, a pravnom licu u iznosu od 1.000 KM do 10.000 KM, zavisno od ekonomske snage dužnika.

Ako dužnik u određenom roku ne ispuni obavezu, Sud će, na prijedlog povjerioca, rješenjem izreći novčanu kaznu, kojom je zaprijetio, i odrediti novi rok za ispunjenje obaveze i zaprijetiti novom novčanom kaznom u većem iznosu nego što je bila ona ranija.

Sud će dužniku i odgovornim licima u pravnom licu izricati novčane kazne i prijetiti novim određujući dalje rokove za ispunjavanje obaveze sve dok ukupni zbir izrečenih novčanih kazni ne dostigne desetorostruki iznos prve izrečene kazne.

Ako dužnik ili odgovorno lice u pravnom licu ne plati novčanu kaznu, u roku koji je određen odlukom Suda, ta kazna zamijenit će se zatvorskom kaznom i izvršiti po propisima krivičnog prava.

Pri odmjerenju visine novčane kazne, u propisanim granicama, Sud će voditi računa o značenju radnje koju je dužnik bio dužan izvršiti, kao i o drugim okolnostima slučaja.

Dužnik, koji je ispunio svoju obavezu u roku koji mu je Sud odredio, dužan je bez odgađanja o tome obavijestiti Sud i priložiti nesumnjive dokaze o tome (ovjerena pisana izjava povjerioca o tome da je radnja obavljena, zapisnik sudskog izvršioca o obavljanju radnje, nalaz i mišljenje sudskog vještaka da je radnja obavljena, predaja djela koji je radnjom učinjeno u sudski depozit), u protivnom, smatrat će se da radnja nije obavljena.

Ako radnja koju može obaviti samo dužnik ne zavisi isključivo od njegove volje (npr. stvaranje određenog umjetničkog djela i sl.), povjerilac nema pravo tražiti izvršenje iz stava 1. ovog člana, već samo naknadu štete.

Dužnik i drugo lice iz stava 2. ovog člana mogu izjaviti žalbu protiv rješenja o izricanju novčane kazne i rješenja o zamjeni novčane kazne zatvorskom kaznom, u roku od tri dana od dana prijema rješenja.

Odredbе ovog člana o izricanju novčane kazne i zamjeni ove kazne zatvorskom kaznom neće se primjenjivati ako je dužnik Bosna i Hercegovina, Federacija BiH, Republika Srpska, Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine, kantoni-županije, grad, općine i upravne organizacije, te organi ovih pravnih lica. Ako ovi izvršioc i ne postupe po rješenju iz stava 1. ovog člana, može se zahtijevati samo naknada štete.

Izvršenje radi ostvarenja obaveze na trpljenje i nečinjenje

Član 205.

Ako je na osnovu izvršne isprave dužnik dužan trpjeti preduzimanje neke radnje ili se uzdržavati od njenog preduzimanja, Sud će, na prijedlog povjerioca, rješenjem naložiti dužniku da se ponaša u skladu sa svojom obavezom i zaprijetiti mu novčanom kaznom ili kaznom zatvora ako se nastavi ponašati protivno svojoj obavezi. U pravnom lijeku protiv rješenja o izvršenju dužnik može osporiti tvrdnju povjerioca da se ponašao protivno svojoj obavezi iz izvršne isprave, a Sud može, po potrebi, u povodu pravnog lijeka, odrediti ročište radi izvođenja dokaza i saslušanja stranaka.

Povjerilac je dužan podnijeti prijedlog da se dužniku izrekne novčana kazna ili kazna zatvora zato što se i nakon naloga Suda ponašao protivno svojoj obavezi, u roku od petnaest dana od saznanja za takvo ponašanje, a najkasnije u roku jedne godine od povrede obaveze.

Sud će na prijedlog povjerioca izricati dužniku novčane kazne ili kazne zatvora i prijetiti mu novim kaznama sve dok se ne prestane ponašati protivno svojoj obavezi. Ukupno trajanje kazni zatvora, kojima se zamjenjuju izrečene novčane kazne, povodom iste izvršne isprave, ne može preći šest mjeseci.

Prijedlog za izricanje pojedine novčane kazne ili kazne zatvora povjerilac može povući sve do pravosnažnosti odluke o izricanju tih kazni i smatrat će se kao da on nije podnesen, a troškove postupka izazvane povučenim prijedlogom snosi povjerilac, osim ako se stranke nisu drugačije sporazumjele.

Kada se novčana kazna izriče pravnom licu, Sud će izreći novčanu kaznu i odgovornim licima u pravnom licu ako utvrdi da su svojim radnjom ili propustom doveli do ponašanja dužnika protivno obavezi iz izvršne isprave.

Sud će, na prijedlog povjerioca, rješenjem naložiti dužniku da da obezbjeđenje za štetu, ako povjerilac učini vjerovatnim da bi štetu pretrpio time što bi se dužnik i dalje ponašao protivno svojoj obavezi. Visinu i trajanje obezbjeđenja, prema okolnostima slučaja, određuje Sud.

Izvršenje radi uspostavljanja predašnjeg stanja

Član 206.

Ako je zbog ponašanja dužnika protivno obavezi iz izvršne isprave nastala promjena koja nije u skladu s pravom povjerioca, Sud će ovlastiti povjerioca, na njegov prijedlog, da sam ili uz pomoć sudskog izvršioca, uspostavi predašnje stanje na trošak i opasnost dužnika.

U pogledu polaganja iznosa potrebnog za podmirenje troškova za uspostavljanje predašnjeg stanja i određivanje konačne visine tih troškova, primjenjuju se odredbe o troškovima za izvršenje radnje koju može, pored dužnika, obaviti i drugo lice.

Ako je do promjena iz stava 1. ovog člana došlo nakon nastanka izvršne isprave, Sud će postupiti po odredbama stava 1. ovog člana tek pošto utvrdi da je do promjene došlo zbog ponašanja dužnika.

Ponovno smetanje posjeda

Član 207.

Ako je na osnovu izvršne isprave, donesene u postupku zbog smetanja posjeda, izvršenje provedeno, ili je dužnik dobrovoljno ispunio svoju obavezu, pa poslije toga ponovno učinio smetanje posjeda, koje se, u biti, ne razlikuje od ranijeg, Sud će, na prijedlog povjerioca, na osnovu iste izvršne isprave, ako je njome zabranjeno takvo buduće potraživanje, donijeti novo rješenje o izvršenju, radi uspostave predašnjeg stanja, ako je to potrebno, i zaprijetiti dužniku izricanjem novčane kazne ako ponovno učini smetanje posjeda, u kom slučaju će se primijeniti odredbe člana 205. ovog zakona.

Prijedlog za izvršenje, iz stava 1. ovog člana, povjerilac može podnijeti u roku od trideset dana od dana saznanja za ponovno smetanje posjeda, a najkasnije u roku od godine dana nakon ponovljenog smetanja.

Pravo na naknadu štete

Član 208.

Odredbama ovog poglavlja ne dira se u pravo povjerioca da u parnici traži naknadu štete koja mu je nanesena time što se dužnik ponašao protivno svojoj obavezi utvrđenoj u izvršnoj ispravi.

XX - IZVRŠENJE RADI VRAĆANJA ZAPOSLENIKA NA RAD, ODNOSNO U SLUŽBU

Način provođenja izvršenja

Član 209.

Izvršenje na osnovu izvršne isprave, kojom je dužniku naloženo da povjerioca vrati na rad, odnosno u službu, provodi se primjenom odgovarajućih odredbi ovog zakona.

Rok za podnošenje prijedloga za izvršenje

Član 210.

Prijedlog za izvršenje iz člana 209. ovog zakona može se podnijeti u roku od trideset dana od dana kada je povjerilac stekao pravo da taj prijedlog podnese.

Naknada plaće u slučaju vraćanja zaposlenika na rad

Član 211.

Povjerilac koji je podnio prijedlog da bude vraćen na posao, odnosno u službu može predložiti da Sud donese rješenje kojim će odrediti da mu je dužnik dužan isplatiti na ime plaće mjesečne iznose dospjele od pravosnažnosti odluke pa dok ponovno ne bude vraćen na posao, te odrediti izvršenje radi naplate dosuđenih iznosa.

Prijedlog za naknadu može se spojiti s prijedlogom za izvršenje radi vraćanja na rad ili može biti podnesen naknadno do završetka izvršnog postupka.

Rješenje kojim se prijedlog za naknadu prihvata ima djeinstvo rješenja kojim se utvrđuje postojanje obaveze dužnika i djeinstvo rješenja o izvršenju i može biti provedeno prije njegove pravosnažnosti.

Dužnik može predložiti da se rješenje iz stava 3. ovog člana stavi van snage, ako su se nakon njegovog donošenja izmijenile okolnosti na osnovu kojih je doneseno.

Mjesečna naknada plaće određuje se u iznosu koji bi povjerilac ostvario da je bio na radu, a obuhvata i plaćanje poreza te drugih davanja po osnovu plaće.

XXI - IZVRŠENJE UPISIVANJEM PRAVA U JAVNU KNJIGU

Način provođenja izvršenja

Član 212.

Na osnovu izvršne isprave, kojom je utvrđena obaveza upisa u javnu knjigu, Sud određuje da se u javnoj knjizi obavi odgovarajući upis, koji se provodi po službenoj dužnosti.

Upis prava vlasništva kad dužnik nije upisan kao vlasnik

Član 213.

Kad dužnik nije upisan kao vlasnik nepokretnosti, upis prava vlasništva povjerioca na toj nepokretnosti može se obaviti ako povjerilac, uz prijedlog za izvršenje, podnese dokaz u skladu sa zemljišnoknjižnim pravilima, da je pravni prethodnik dužnika lice koje je upisano kao vlasnik.

Upis drugog prava kad dužnik nije upisan kao vlasnik

Član 214.

Kad je povjerilac izvršnom ispravom ovlašten tražiti u odnosu na dužnika upis založnog ili nekog drugog prava na nepokretnosti, osim prava vlasništva, povjerilac može u prijedlogu za izvršenje zahtijevati da se pravo vlasništva upiše na dužnika, a zatim da se obavi upis njegovog prava, ako podnese dokaz, u skladu sa zemljišnoknjižnim pravilima, da je dužnik stekao pravo vlasništva na toj nepokretnosti.

XXII - IZVRŠENJE DIOBOM STVARI

Fizička dioba

Član 215.

Fizičku diobu zajedničke stvari Sud će odrediti ako je takva dioba predviđena izvršnom ispravom.

Pojedine radnje provođenja fizičke diobe preduzima, prema okolnostima slučaja, sudija pojedinac ili sudski izvršilac.

Sud će pozvati učesnike da budu prisutni provođenju diobe, a u slučaju potrebe, odredit će i vještačenje.

Dioba prodajom

Član 216.

Ako na osnovu izvršne isprave zajedničku stvar treba, radi njene diobe, prodati, prodaja će se obaviti na način propisan ovim zakonom za izvršenje na pokretnoj stvari ili nepokretnosti, osim ako se stranke o pojedinim pitanjima drugačije ne sporazumiju.

Određivanje načina diobe rješenjem Suda

Član 217.

Sud pred kojim teče izvršni postupak odlučuje, po pravilima imovinskog prava, hoće li se dioba obaviti fizički ili prodajom, ako izvršnom ispravom način diobe nije određen niti su se stranke o tome sporazumjele.

Dioba će se obaviti prodajom ako se u izvršnom postupku utvrdi da fizička dioba, određena izvršnom ispravom, nije moguća ili je moguća samo uz znatno smanjenje vrijednosti stvari.

Ako nije moguća ni dioba prodajom, suvlasnici mogu, nakon obustave izvršnog postupka, tužbom zahtijevati diobu isplatom svog suvlasničkog udjela, po propisima o vlasničko-pravnim odnosima.

Troškovi postupka

Član 218.

Troškove provođenja izvršenja po odredbama ovog poglavlja snose svi učesnici srazmjerno vrijednosti svojih udjela u zajedničkoj stvari.

Stranka koja je prouzrokovala posebne troškove dužna ih je nadoknaditi onim strankama koje su ih imale.

XXIII - OSTVARENJE POTRAŽIVANJA NA DAVANJE IZJAVE VOLJE

Bezuslovno potraživanje

Član 219.

Ako je dužnik odlukom, koja ima svojstvo izvršne isprave, obavezan na davanje izjave volje, smatra se da je izjavu dao pravosnažnošću te odluke.

Ako je dužnik sudskim ili upravnim poravnanjem obavezan na davanje izjave volje, smatra se da je izjavu dao danom dospelosti njegove obaveze.

Uslovno potraživanje

Član 220.

Ako ispunjenje potraživanja na davanje izjave volje zavisi od ispunjenja neke obaveze povjerioca ili nekog drugog uslova, smatra se da je dužnik dao izjavu volje kad povjerilac ispuni svoju obavezu ili kad bude ispunjen neki drugi uslov.

DIO TREĆI OBEZBJEĐENJE

I - OPĆE ODREDBE

Primjena odredbi o izvršenju

Član 221.

Na obezbjeđenje potraživanja prema ovom dijelu zakona, na dogovarajući način, primjenjuju se odredbe Zakona o izvršenju radi ostvarenja potraživanja.

Sredstva obezbjeđenja

Član 222.

Kao sredstva obezbjeđenja mogu se odrediti samo sredstva predviđena ovim ili drugim zakonom.

Nadležnost za određivanje obezbjeđenja po službenoj dužnosti

Član 223.

Za određivanje i provođenje obezbjeđenja po službenoj dužnosti nadležan je Sud koji je nadležan po prijedlogu predlagača obezbjeđenja, osim ako zakonom nije drugačije određeno.

II - OBEZBJEĐENJE PRINUDNIM ZASNIVANJEM ZALOŽNOG PRAVA NA NEPOKRETNOSTI

Pretpostavke zasnivanja

Član 224.

Na osnovu izvršne isprave, kojom je utvrđeno novčano potraživanje, predlagač obezbjeđenja ima pravo tražiti obezbjeđenje tog potraživanja zasnivanjem založnog prava na nepokretnosti protivnika obezbjeđenja.

Način zasnivanja založnog prava

Član 225.

Na nepokretnosti upisanoj u zemljišnoj knjizi založno pravo zasniva se uknjižbom.

Pri uknjižbi založnog prava u zemljišnoj knjizi naznačit će se izvršnost potraživanja, radi čijeg obezbjeđenja je uknjižba određena.

Ako je predlagač obezbjeđenja prije nego što je potraživanje postalo izvršno već stekao na osnovu ugovora založno pravo za to potraživanje na istoj nepokretnosti ili je založno pravo predbilježeno, Sud će, na prijedlog predlagača obezbjeđenja, odrediti da se u zemljišnoj knjizi zabilježi izvršnost potraživanja.

Ako protivnik obezbjeđenja nije upisan u zemljišnoj knjizi kao vlasnik nepokretnosti, predlagač obezbjeđenja dužan je uz prijedlog dostaviti ispravu podobnu za upis prava vlasništva protivnika obezbjeđenja.

Djeltvo uknjižbe i zabilježbe

Član 226.

Uknjižba založnog prava i zabilježba izvršnosti potraživanja imaju takvo djeltvo da se izvršenje na toj nepokretnosti može provesti i prema trećem licu koje je tu nepokretnost kasnije steklo.

U slučaju iz stava 1. ovog člana izvršenje na nepokretnosti odredit će se protiv lica koje je upisano kao vlasnik, i to na osnovu izvršne isprave na osnovu koje je u zemljišnu knjigu upisano založno pravo i zabilježba izvršnosti te izvoda iz zemljišne knjige iz koga proizilazi da je to lice upisano kao vlasnik nakon upisa založnog prava i zabilježbe izvršnosti.

III - SUDSKO OBEZBJEĐENJE NA OSNOVU SPORAZUMA STRANAKA

1.) Sudsko obezbjeđenje novčanog potraživanja zasnivanjem založnog prava na osnovu sporazuma stranaka

Prijedlog za obezbjeđenje

Član 227.

Radi obezbjeđenja novčanog potraživanja predlagača obezbjeđenja sticanjem založnog prava na određenim

predmetima obezbjeđenja, predlagač obezbjeđenja i protivnik obezbjeđenja mogu saglasno tražiti od Suda da odredi i provede u korist predlagača obezbjeđenja:

1. uknjižbu založnog prava na nepokretnosti protivnika obezbjeđenja;
2. pljenidbu nepokretnosti koje nisu upisane u zemljišne knjige po pravilima po kojima se provodi izvršenje radi naplate novčanog potraživanja na tim nepokretnostima;
3. pljenidbu pokretnih stvari protivnika obezbjeđenja;
4. pljenidbu novčanog potraživanja protivnika obezbjeđenja;
5. pljenidbu dijela primanja protivnika obezbjeđenja po osnovu ugovora o radu ili službi;
6. pljenidbu dijela penzije, invalidnine ili naknade izgubljene zarade;
7. pljenidbu potraživanja koje protivnik obezbjeđenja ima na računu kod banke ili na štednoj knjižici;
8. pljenidbu potraživanja da se predaju ili isporuče pokretne stvari ili da se preda nepokretnost;
9. pljenidbu drugih imovinskih, odnosno materijalnih prava;
10. pljenidbu isprava o dionici i drugih hartija od vrijednosti, te njihovo povjeravanje na čuvanje;
11. pljenidbu dionica za koje nije izdata isprava o dionici te udjela, odnosno poslovnih udjela u trgovačkim društvima.

Ročište povodom prijedloga i sporazum stranaka

Član 228.

Na prijedlog jedne ili objiju stranaka, Sud će odrediti ročište, na kome će u zapisniku utvrditi sporazum stranaka o postojanju potraživanja predlagača obezbjeđenja i vrijeme njenog dospjeća, te njihovu saglasnost da se radnjama obezbjeđenja iz člana 227. ovog zakona, u zavisnosti od predmeta obezbjeđenja, obezbijedi to novčano potraživanje zasnovanjem založnog prava. U sporazumu stranke mogu utvrditi i vrijednost predmeta obezbjeđenja koja će u izvršnom postupku biti osnova za utvrđivanje vrijednosti predmeta obezbjeđenja radi njegovog unovčenja.

Potpisani zapisnik o sporazumu stranaka iz stava 1. ovog člana ima snagu sudskog poravnanja.

Stranke mogu obezbijediti i nenovčano potraživanje predlagača obezbjeđenja tako da u sporazumu iz stava 1. ovog člana utvrde njegovu novčanu protuvrijednost. Obezbjedenje će se odrediti i provesti radi obezbjeđenja novčane protuvrijednosti nenovčanog potraživanja. Ako stranke u sporazumu iz stava 1. ovog člana drugačije ne odrede, nenovčano potraživanje ne prestaje zaključenjem tog sporazuma.

Nakon dospelosti nenovčanog potraživanja iz stava 3. ovog člana, predlagač obezbjeđenja može, po svom izboru, tražiti izvršenje radi ostvarenja nenovčanog potraživanja ili izvršenje radi naplate njene nenovčane protuvrijednosti. Ako se u postupku izvršenja radi naplate novčane protuvrijednosti nenovčanog potraživanja predlagač obezbjeđenja makar i djelimično namiri, prestaje u cijelosti njegovo nenovčano potraživanje i smatra se da predlagač obezbjeđenja ima prema protivniku samo novčano potraživanje koje odgovara nenamirenom dijelu novčane protuvrijednosti nenovčanog potraživanja.

Određivanje i provođenje obezbjeđenja

Član 229.

Na osnovu sporazuma iz člana 228. ovog zakona, Sud će rješenjem odrediti mjere obezbjeđenja iz člana 227. ovog zakona i preduzeti sve potrebne radnje radi njihovog provođenja, u skladu s odredbama ovog zakona o izvršnim radnjama kojima se u izvršenju radi naplate novčanog potraživanja stiče založno pravo na određenim predmetima izvršenja.

Rješenje iz stava 1. ovog člana ima važnost rješenja o obezbjeđenju. Provođenjem radnji obezbjeđenja iz stava 1. ovog člana predlagač obezbjeđenja stiče založno pravo na određenom predmetu obezbjeđenja.

Određivanje i provođenje izvršenja

Član 230.

Na prijedlog predlagača obezbjeđenja Sud će rješenjem, kad utvrdi da je sporazum stranaka iz člana 228. ovog zakona postao izvršan, radi namirenja obezbijedenog novčanog potraživanja predlagača obezbjeđenja odrediti i provesti izvršenje na predmetima protivnika obezbjeđenja na kojima je, na osnovu sporazuma stranaka, stečeno založno pravo, prema odredbama ovog zakona o izvršenju na stvarima, odnosno pravima dužnika.

Rješenje iz stava 1. ovog člana ima važnost rješenja o izvršenju.

Zabilježba izvršenja na nepokretnosti ima pravno djestvo od dana uknjižbe založnog prava na nepokretnosti u postupku obezbjeđenja.

U postupku izvršenja radi naplate novčanog potraživanja obezbijedenog založnim pravom prema odredbama ovog poglavlja, radnje kojima je založno pravo stečeno neće se ponavljati već će imati pravno djestvo od dana sticanja založnog prava u postupku obezbjeđenja.

U izvršnom postupku iz stava 1. ovog člana ne primjenjuju se odredbe ovog zakona o zaštiti dužnika, o izuzeću od izvršenja i o ograničenju izvršenja na određenim predmetima izvršenja.

Obezbjedenje sticanjem založnog prava na stvarima i pravima drugih lica

Član 231.

Ako je drugo lice saglasno da se na njegovoj stvari ili pravu zasnuje založno pravo radi obezbjeđenja novčanog potraživanja predlagača obezbjeđenja, to lice pozvat će se na ročište iz člana 228. ovog zakona, a Sud će u zapisnik s tog ročišta, u sporazum stranaka o obezbjeđenju, unijeti i njegovu izjavu o toj saglasnosti.

Potpisani zapisnik iz stava 1. ovog člana ima važnost sudskog poravnanja i prema licu koje je saglasno da se na njegovoj stvari ili pravu zasnuje založno pravo.

Založno pravo na predmetu trećeg lica stiče se na način na koji se stiče na predmetu protivnika obezbjeđenja.

Na osnovu zapisnika iz stava 1. ovog člana, predlagač obezbjeđenja može radi naplate obezbijedenog potraživanja neposredno predložiti izvršenje protiv lica iz te odredbe na predmetu na kome je radi obezbjeđenja njegovog potraživanja zasnovano založno pravo.

IV - OBEZBJEĐENJE PRETHODNIM IZVRŠENJEM**Pretpostavke za određivanje izvršenja**

Član 232.

Radi obezbjeđenja nenovčanog izvršenja, koje se ne može obezbijediti predbilježbom u javnoj knjizi, Sud može, na osnovu presude donesene u parničnom postupku, odrediti prethodno izvršenje ako povjerilac učini vjerovatnom opasnost da bi se zbog odgađanja izvršenja, dok presuda ne postane izvršna, izvršenje onemogućilo ili znatno otežalo te ako da obezbjeđenje za štetu koju bi dužnik mogao pretrpjeti zbog takvog izvršenja.

Postupak povodom prijedloga za prethodno izvršenje

Član 233.

Prije nego što odluči o prijedlogu povjerioca, Sud će održati ročište radi rasprave o prijedlogu i obezbjeđenju.

Ako se stranke o tome ne sporazumiju, Sud će, ako prihvati prijedlog za izvršenje, po slobodnoj ocjeni odrediti visinu obezbjeđenja i rok u kome ono treba biti dato, te sve dok obezbjeđenje ne bude dato, ne može se početi s provođenjem izvršenja.

Ako obezbjeđenje ne bude dato u određenom roku, Sud će obustaviti izvršenje.

Ako to posebne okolnosti slučaja zahtijevaju, Sud može odrediti izvršenje i visinu obezbjeđenja, te početi s provođenjem izvršenja čim obezbjeđenje bude položeno, i prije nego što dužniku omogući da se o prijedlogu izjasni.

Na zahtjev dužnika koji učini vjerovatnim da bi zbog izvršenja pretrpio nenadoknadivu ili teško nadoknadivu štetu, Sud može odbiti prijedlog za izvršenje ili njegovo odbijanje usloviti davanjem primjerenog obezbjeđenja u određenom roku. Ako izvršenik ne da obezbjeđenje u određenom roku, Sud će donijeti rješenje o izvršenju.

Povodom prigovora dužnika, kome nije omogućeno da se prethodno izjasni o prijedlogu povjerioca, Sud može obustaviti izvršenje ako bi njegovim provođenjem dužniku mogla biti nanesena nenadoknadiva ili teško nadoknadiva šteta, ili obustavu usloviti davanjem obezbjeđenja u određenom roku. Ako dužnik ne da obezbjeđenje u roku, smatrat će se da je odustao od svog prigovora.

V - OBEZBJEĐENJE PRETHODNIM MJERAMA**Pretpostavke za određivanje prethodne mjere**

Član 234.

Prethodna mjera određuje se radi obezbjeđenja novčanog potraživanja na osnovu:

1. odluke Suda ili upravnog organa koja nije postala izvršna;
2. poravnanja zaključenog pred Sudom ili upravnim organom, ako potraživanje koje je u njoj utvrđeno još uvijek nije dospjelo.

Sud će, na osnovu isprava iz stava 1. ovog člana, odrediti prethodnu mjeru ako predlagač obezbjeđenja učini vjerovatnom opasnost da bi se bez tog obezbjeđenja onemogućilo ili znatno otežalo ostvarenje potraživanja.

Pretpostavljena opasnost

Član 235.

Smatrat će se da opasnost u smislu odredbe člana 234. ovog zakona postoji ako je određivanje prethodne mjere predloženo na osnovu:

1. platnog naloga, odnosno rješenja o izvršenju na osnovu vjerodostojne isprave protiv koga je blagovremeno podnesen prigovor;
2. presude donesene u krivičnom postupku o imovinskopravnom zahtjevu protiv koje je dopušteno ponavljanje krivičnog postupka;
3. odluke koja se mora izvršiti u inozemstvu;
4. presude na osnovu priznanja protiv koje je izjavljena žalba;
5. poravnanja iz člana 234. stava 1. tačke 2. ovog zakona, koja se pobija na način previden zakonom.

U slučaju iz stava 1. tač. 4. i 5. ovog člana Sud može, na prijedlog protivnika obezbjeđenja, prethodnu mjeru usloviti davanjem obezbjeđenja od strane predlagača obezbjeđenja za štetu koju bi protivnik obezbjeđenja mogao pretrpjeti njenim određivanjem.

Obezbjedenje potraživanja čije rate nisu dospjele

Član 236.

Obezbjedenje prethodnom mjerom za nedospjele rate potraživanja po osnovu zakonskog izdržavanja, potraživanja po osnovu naknade štete za izgubljeno izdržavanje zbog smrti davaoca izdržavanja i potraživanja po osnovu naknade štete zbog narušavanja zdravlja ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti, određuje se samo za rate koje će dospjeti u jednoj godini.

U slučajevima iz stava 1. ovog člana pretpostavlja se da opasnost postoji ako se protiv protivnika obezbjeđenja već moralo voditi izvršenje radi naplate dospjele rate ili je takvo izvršenje predloženo.

Vrste prethodnih mjera

Član 237.

Kao prethodne mjere Sud može odrediti:

1. predbilježbu založnog prava na nepokretnosti protivnika obezbjeđenja ili na pravu uknjiženom na nepokretnosti;
2. koju od mjera obezbjeđenja iz člana 227. tač. 2. do 10. ovog zakona;
3. zabranu banci da protivniku obezbjeđenja ili trećem licu, po nalogu protivnika obezbjeđenja, isplati s njegovog računa novčani iznos, za koji je određena prethodna mjera.

Sud može, na prijedlog predlagača obezbjeđenja, odrediti, s obzirom na okolnosti slučaja, dvije ili više prethodnih mjera, ako je to potrebno, a može, ako su za to ispunjeni uslovi predviđeni ovim zakonom, uz prethodnu mjeru odrediti i neku privremenu mjeru.

Provođenjem prethodne mjere predlagač obezbjeđenja stiče založno pravo na predmetu obezbjeđenja.

Iznos novčanih sredstava protivnika obezbjeđenja kod banke, za koji je određena zabrana isplate, ne može se prenijeti s tog računa dok zabrana traje, osim radi namirenja obezbijeđenog potraživanja.

Prodaja zaplijenjenih pokretnih stvari i prijenos potraživanja protivnika obezbjeđenja

Član 238.

Sud će odrediti prodaju zaplijenjenih pokretnih stvari, koje su podložne brzom kvarenju ili ako postoji opasnost od znatnog pada cijene tih stvari.

Prodaja popisanih stvari obaviti će se po odredbama ovog zakona o izvršenju na pokretnim stvarima.

Ako je prethodna mjera određena pljenidbom potraživanja, Sud može, na prijedlog predlagača obezbjeđenja ili protivnika obezbjeđenja, odrediti da se na predlagača obezbjeđenja prenese zaplijenjeno potraživanje radi naplate ili drugačijeg ostvarenja, u slučaju u kojem postoji opasnost da se to potraživanje, zbog zakašnjenja u njenom ostvarenju, neće moći naplatiti ili drugačije ostvariti ili će se izgubiti pravo na regres prema trećim licima.

Iznos koji se dobije prodajom pokretnih stvari ili naplatom potraživanja čuvat će se u sudskom depozitu dok se ne obustavi prethodna mjera ili dok predlagač obezbjeđenja ne predloži izvršenje, a najduže trideset dana pošto potraživanje postane izvršno. Druge koristi, dobivene ostvarenjem potraživanja, položiti će se u sudski depozit ako je to moguće, ili će se na drugi način odrediti njihovo čuvanje do obustave prethodne mjere, odnosno dok predlagač obezbjeđenja ne predloži izvršenje, ali najduže trideset dana pošto potraživanje postane izvršno.

Rješenje o određivanju prethodne mjere

Član 239.

U rješenju kojim se određuje prethodna mjera moraju, uz ostalo, biti naznačeni iznos potraživanja koje se obezbjeđuje, s kamatama i troškovima, mjera obezbjeđenja i vrijeme za koje se ona određuje.

Vrijeme za koje se prethodna mjera određuje može trajati najduže do proteka petnaest dana nakon nastupanja uslova za izvršenje.

Ako vrijeme iz stava 1. ovog člana protekne prije nego što odluka na osnovu koje je određena prethodna mjera postane izvršna, Sud će, na prijedlog predlagača obezbjeđenja podnesenog Sudu prije isteka vremena za koje je mjera određena, produžiti to vrijeme uz uslov da se nisu promijenile okolnosti pod kojima je mjera određena.

Rješenje o određivanju prethodne mjere mora biti obrazloženo.

Ukidanje prethodne mjere

Član 240.

Sud će, na prijedlog protivnika obezbjeđenja, obustaviti postupak i ukinuti provedene radnje:

1. ako protivnik obezbjeđenja položi Sudu dužni iznos potraživanja koje se obezbjeđuje, s kamatama i troškovima;
2. ako protivnik obezbjeđenja učini vjerovatnim da je potraživanje u vrijeme donošenja rješenja o određivanju prethodne mjere već bilo naplaćeno ili dovoljno obezbijeđeno;
3. ako je pravosnažno utvrđeno da potraživanje nije nastalo ili da je prestalo;
4. ako odluka na osnovu koje je prethodna mjera određena bude ukinuta povodom pravnog lijeka, odnosno ako sudsko poravnanje na osnovu koga je prethodna mjera određena bude stavljeno van snage.

Sud će obustaviti postupak i ukinuti provedene radnje ako u roku od petnaest dana od dana proteka vremena za koje je prethodna mjera određena ne bude udovoljeno uslovima za prinudno izvršenje.

U slučajevima iz stava 1. tač. 2., 3. i 4., te stava 2. ovog člana, troškove prouzrokovane određivanjem i provođenjem prethodne mjere predlagač obezbjeđenja dužan je nadoknaditi protivniku obezbjeđenja.

U slučajevima iz stava 3. ovog člana protivnik obezbjeđenja može protiv predlagača obezbjeđenja tražiti naknadu štete u

postupku obezbjeđenja najkasnije u roku od trideset dana od završetka postupka, a nakon toga u parnici.

U postupku obezbjeđenja postojanje i visinu štete iz stava 4. ovog člana utvrđuje Sud rješenjem, na prijedlog protivnika obezbjeđenja.

Žalba protiv rješenja iz stava 5. ovog člana zadržava njegovo izvršenje.

Obustava u slučaju da predlagač obezbjeđenja ne traži izvršenje

Član 241.

Ako se pretpostavke za izvršenje radi naplate obezbijeđenog potraživanja ispune prije proteka vremena za koje je određena prethodna mjera, Sud će, na prijedlog protivnika obezbjeđenja, obustaviti postupak i ukinuti provedene radnje ako predlagač obezbjeđenja ne podnese prijedlog za izvršenje u roku od petnaest dana od nastupanja tih uslova.

VI - PRIVREMENE MJERE

1.) Opće odredbe

Prijedlog za određivanje privremene mjere

Član 242.

Privremena mjera može se predložiti prije pokretanja i tokom sudskog ili upravnog postupka te nakon završetka tih postupaka, sve dok izvršenje ne bude provedeno.

U prijedlogu za određivanje privremene mjere predlagač obezbjeđenja mora istaći zahtjev u kojem će tačno označiti potraživanje čije osiguranje traži, odrediti kakvu mjeru traži i vrijeme njenog trajanja te, kada je to potrebno, sredstva obezbjeđenja kojima će se privremena mjera prinudno ostvariti te predmet obezbjeđenja uz odgovarajuću primjenu pravila ovog zakona o sredstvima i predmetu izvršenja. U prijedlogu se moraju navesti činjenice na kojima se zasniva zahtjev za određivanje privremene mjere te predložiti dokazi kojima se ti navodi potkrepljuju. Predlagač obezbjeđenja dužan je te dokaze, po mogućnosti, priložiti uz prijedlog.

Rješenje o određivanju privremene mjere

Član 243.

U rješenju o određivanju privremene mjere Sud će, ako je to potrebno s obzirom na vrstu mjere i svrhu koja se njome treba postići, odrediti na prijedlog predlagača obezbjeđenja i sredstva kojima će se ona prinudno ostvariti, te predmet obezbjeđenja, uz odgovarajuću primjenu pravila ovog zakona o određivanju sredstava i predmeta izvršenja u rješenju o izvršenju.

Ako je radi ostvarenja naloga ili zabrane koji su izrečeni u rješenju o određivanju privremene mjere potrebno naknadno odrediti sredstva prinude iz stava 1. ovog člana ili već određenim sredstvima dodati nova ili ih zamijeniti drugima, predlagač obezbjeđenja može predložiti, u istom postupku, da se na osnovu već izrečenih naloga ili zabrana odrede ta sredstva.

Rješenje o određivanju privremene mjere ima djeinstvo rješenja o izvršenju.

Na rješenja iz stava 2. ovog člana na odgovarajući način primjenjuju se odredbe ovog zakona o rješenju o izvršenju.

Rješenje iz st. 1. i 2. ovog člana mora biti obrazloženo.

U slučaju određivanja privremene mjere po službenoj dužnosti Sud će na odgovarajući način primijeniti odredbe st. 1. do 4. ovog člana.

Dopustivost privremene mjere

Član 244.

Privremena mjera može se odrediti i radi obezbjeđenja nedospjelih i uslovnih potraživanja.

Privremena mjera nije dopuštena ako postoje uslovi za određivanje prethodne mjere kojom se može postići ista svrha obezbjeđenja.

2.) Privremene mjere radi obezbjeđenja novčanog potraživanja**Pretpostavke za određivanje privremene mjere**

Član 245.

Privremena mjera radi obezbjeđenja novčanog potraživanja može se odrediti ako predlagač obezbjeđenja učini vjerovatnim postojanje potraživanja i opasnost da će bez takve mjere protivnik obezbjeđenja spriječiti ili znatno otežati naplatu potraživanja, time što će svoju imovinu otuđiti, prikriti ili na drugi način njome raspolagati.

Predlagač obezbjeđenja ne mora dokazivati opasnost iz stava 1. ovog člana ako učini vjerovatnim da bi predloženom mjerom protivnik obezbjeđenja pretrpio samo neznatnu štetu.

Smatra se da opasnost iz stava 1. ovog člana postoji ako bi se potraživanje imalo ostvariti u inozemstvu.

Vrste privremenih mjera radi obezbjeđenja novčanog potraživanja

Član 246.

Radi obezbjeđenja novčanog potraživanja može se odrediti svaka mjera kojom se postiže svrha takvog obezbjeđenja, a naročito:

1. zabrana protivniku obezbjeđenja da otuđi ili optereti pokretne stvari, oduzimanje tih stvari i njihovo povjeravanje na čuvanje predlagaču obezbjeđenja ili trećem licu;
2. oduzimanje i polaganje gotovog novca, hartija od vrijednosti i sl. u Sud;
3. zabrana protivniku obezbjeđenja otuđenja ili opterećenja nepokretnosti ili stvarnih prava koja su na nepokretnosti uknjižena u njegovu korist, uz zabilježbu te zabrane u zemljišnu knjigu;
4. zabrana dužniku protivnika obezbjeđenja da dobrovoljno ispuni svoju obavezu protivniku obezbjeđenja te zabrana protivniku obezbjeđenja da primi ispunjenje te obaveze, odnosno da raspolaze svojim potraživanjima;
5. nalog banci da protivniku obezbjeđenja ili trećem licu, na osnovu naloga protivnika obezbjeđenja, uskrati s dužnikovog računa isplatu novčanog iznosa za koji je određena privremena mjera.

Privremenom mjerom ne stiče se založno pravo.

Zabrane iz stava 1. ovog člana smatraju se provedenim dostavom licu kome su izrečene, odnosno zemljišnoknjižnom odjelu Suda.

Otuđenje i opterećenje pokretnih stvari iz stava 1. tačka 1. ovog člana, koje protivnik obezbjeđenja izvrši protivno zabrani, bez pravnog su djestva osim ako ima mjesta primjeni pravila o zaštiti poštenog sticatelja.

Učinak zabilježbe zabrane iz stava 1. tačka 3. ovog člana je u tome što predlagač obezbjeđenja može predložiti izvršenje radi naplate svog potraživanja kad ono postane izvršno na nepokretnosti uknjiženoj u zemljišnoj knjizi ili na pravu uknjiženom na nepokretnosti, na koje se zabrana odnosi bez

obzira na to što je poslije te zabrane treće lice na osnovu dobroboljnog raspolaganja protivnika obezbjeđenja steklo i uknjižilo u zemljišnu knjigu neko svoje pravo. Izvršenje na nepokretnosti, odnosno pravu uknjiženom na nepokretnosti predlagač obezbjeđenja može predložiti direktno protiv lica koje je uknjiženo kao vlasnik nepokretnosti, odnosno nosilac stvarnog prava uknjiženog na nepokretnosti na osnovu izvršne isprave, kojom je protiv protivnika obezbjeđenja utvrđeno njegovo potraživanje, radi obezbjeđenja zbog kojeg je zabrana zabilježena, te dokaza da je lice protiv koga se izvršenje predlaže steklo vlasništvo nepokretnosti, odnosno pravo na nepokretnost, nakon zabilježbe zabrane.

Djestvo zabrana iz stava 1. tač. 4. i 5. ovog člana je u tome što predlagač obezbjeđenja može od dužnika protivnika obezbjeđenja, odnosno banke tražiti u parnici naknadu štete koju su mu nanijeli postupivši protivno zabrani. Predlagaču obezbjeđenja pripadaju i druga prava protiv tih lica po općim pravilima obligacionog prava o zabranjenim, odnosno protupravnim radnjama.

3.) Privremene mjere radi obezbjeđenja nenovčanog potraživanja**Pretpostavke za određivanje privremene mjere**

Član 247.

Radi obezbjeđenja nenovčanog potraživanja može se odrediti privremena mjera ako predlagač obezbjeđenja učini vjerovatnim postojanje svog potraživanja, zatim:

1. ako učini vjerovatnim i opasnost da bi bez takve mjere protivnik obezbjeđenja spriječio ili znatno otežao ostvarenje potraživanja naročito time što bi promijenio postojeće stanje stvari, ili
2. ako učini vjerovatnim da je mjera potrebna da bi se spriječilo nasilje ili nastanak nenadoknadive štete koja prijete.

Odredbes člana 245. st. 2. i 3. ovog zakona primjenjuju se i pri određivanju privremenih mjera radi obezbjeđenja nenovčanih potraživanja.

Vrste privremenih mjera radi obezbjeđenja nenovčanih potraživanja

Član 248.

Radi obezbjeđenja nenovčanih potraživanja može se odrediti svaka mjera kojom se postiže svrha takvog obezbjeđenja, a naročito:

1. zabrana otuđenja i opterećenja pokretnih stvari na koje je upravljeno potraživanje, njihovo oduzimanje i povjeravanje na čuvanje predlagaču obezbjeđenja ili trećem licu;
2. zabrana otuđenja i opterećenja dionica, osnivačkog i drugih udjela na koje su upravljena potraživanja, uz zabilježbu zabrane u knjigu dionica, a po potrebi i u sudskom registru; zabrana korištenja ili raspolaganja pravima po osnovu takvih dionica, odnosno udjela; povjeravanje dionica ili udjela na upravu trećem licu;
3. zabrana otuđenja i opterećenja drugih prava na koja je upravljeno potraživanje, uz povjerenje uprave tim pravima trećem licu;
4. zabrana otuđenja i opterećenja nepokretnosti na koju je upravljeno potraživanje ili stvarnih prava upisanih na nepokretnosti na koje je upravljeno potraživanje, uz zabilježbu zabrane u zemljišnu knjigu, oduzimanje nepokretnosti i njeno povjeravanje na čuvanje i upravu predlagaču obezbjeđenja ili trećem licu;

5. zabrana dužniku protivnika obezbjeđenja da protivniku obezbjeđenja preda stvari, prenese koje pravo ili obavi koju drugu nenovčanu radnju na koju je upravljeno potraživanje;
6. zabrana protivniku obezbjeđenja da preduzima radnje koje mogu nanijeti štetu predlagaču obezbjeđenja te zabrana da se provedu promjene na stvarima na koje je upravljeno potraživanje;
7. nalog protivniku obezbjeđenja da obavi određene radnje potrebne da bi se sačuvala pokretne stvari ili nepokretnosti ili da bi se održalo postojeće stanje stvari;
8. ovlaštenje predlagaču obezbjeđenja da zadrži stvari protivnika obezbjeđenja, koje se kod njega nalaze i na koje se potraživanje odnosi, sve dok se parnica pravosnažno ne završi;
9. ovlaštenje predlagaču obezbjeđenja da sam ili preko trećeg lica obavi određene radnje ili nabavi određene stvari, naročito radi uspostave predašnjeg stanja;
10. privremeno vraćanje zaposlenika na rad, plaćanje naknade za vrijeme radnog spora, ako je to nužno za njegovo izdržavanje i izdržavanje lica koje je po zakonu dužan izdržavati.

Ako je to nužno radi sprečavanja nastanka nenadoknadive ili teško nadoknadive štete, ili ako je iz drugih važnih razloga da potrebno radi obezbjeđenja pravnog reda, Sud može odrediti mjeru kojom će privremeno urediti sporni odnos među strankama.

Zabrane iz stava 1. ovog člana smatraju se provedenim dostavom licu kojeg se tiče, odnosno zemljišnoknjižnom odjelu Suda ili drugom upisniku.

Djejestvo zabilježbe zabrane iz stava 1. tačka 4. ovog člana je u tome što se upisima obavljenim u zemljišnoj knjizi na osnovu dobrovoljnog raspolaganja protivnika obezbjeđenja, nakon upisa zabilježbe zabrane, mogu steći u odnosu prema predlagaču obezbjeđenja neka prava na nepokretnosti ili pravu na njoj upisanom samo ako predlagač obezbjeđenja bude pravosnažno odbijen sa svojim zahtjevom u postupku koji je pokrenuo radi ostvarivanja potraživanja za čije je obezbjeđenje zabilježba upisana.

Na osnovu izvršne isprave stečene u postupku koji je pokrenuo protiv protivnika obezbjeđenja radi ostvarenja potraživanja za čije je obezbjeđenje zabilježba zabrane upisana te dokaza da je lice, koje je steklo određeno pravo na nepokretnosti ili pravu upisanom na nepokretnosti na osnovu dobrovoljnog raspolaganja protivnika obezbjeđenja, to pravo steklo nakon upisa zabrane, predlagač obezbjeđenja može direktno protiv tog lica tražiti izvršenje radi ostvarenja svoga prava utvrđenog izvršnom ispravom.

Djejestvo zabrane iz stava 1. ovog člana, osim one iz tačke 4. ovog člana, jeste u tome što lica kojima je zabrana izrečena odgovaraju predlagaču obezbjeđenja za štetu koju su mu nanijeli time što su, nakon dostave zabrane, postupili protivno zabrani. Lica kojima je zabrana izrečena mogu se osloboditi svoje odgovornosti tako da polože u Sud predmete na koje se zabrana odnosi ako su za to podesni, ili tako da ih predaju čuvaru ili upravitelju koga na njihov prijedlog odredi Sud.

Odredbe člana 246. st. 3., 4. i 5. ovog zakona primjenjuju se na odgovarajući način i na privremene mjere radi obezbjeđenja nenovčanog potraživanja.

(4) Zajedničke odredbe

Obezbjeđenje umjesto privremene mjere

Član 249.

Predlagač obezbjeđenja može u prijedlogu za određivanje privremene mjere ili naknadno izjaviti da se, umjesto privremene mjere, zadovoljava davanjem određenog obezbjeđenja od strane protivnika obezbjeđenja.

Davanje obezbjeđenja umjesto privremene mjere može se odrediti i na prijedlog protivnika obezbjeđenja što ne odgađa provođenje obezbjeđenja dok se o tom prijedlogu ne odluči.

Ako protivnik obezbjeđenja da obezbjeđenje, Sud će obustaviti postupak i ukinuti već provedene radnje.

Obezbjeđenje kao uslov za određivanje privremene mjere

Član 250.

Sud može, na prijedlog predlagača obezbjeđenja, odrediti privremenu mjeru i kad nije učinio vjerovatnim postojanje potraživanja i opasnost ako prethodno, u roku koji mu je Sud odredio, da obezbjeđenje za štetu koja bi protivniku obezbjeđenja mogla nastati određivanjem i provođenjem privremene mjere. Ako predlagač obezbjeđenja ne da obezbjeđenje u određenom roku, Sud će odbiti prijedlog za obezbjeđenje.

Sud može, na prijedlog protivnika obezbjeđenja, prema okolnostima slučaja, postupiti po odredbi stava 1. ovog člana i kad je predlagač obezbjeđenja učinio vjerovatnim postojanje potraživanja i opasnosti. Ako predlagač obezbjeđenja ne da obezbjeđenje u određenom roku, Sud će obustaviti postupak i ukinuti provedene radnje. Okolnosti da je protivnik obezbjeđenja zatražio davanje obezbjeđenja ne odgađa provođenje postupka obezbjeđenja dok se ne odluči o njegovom prijedlogu.

Obezbjeđenje se određuje do isteka roka, do koga protivnik obezbjeđenja može u postupku obezbjeđenja zatražiti naknadu štete.

Određivanje više privremenih mjera

Član 251.

Sud može, s obzirom na okolnosti, odrediti i više privremenih mjera, ako je to potrebno.

Ako je u pojedinom slučaju moguće odrediti više privremenih mjera, Sud će odrediti onu koja je najprikladnija da bi se ostvarila svrha obezbjeđenja, a ako su sve jednako prikladne, Sud će odrediti onu koja je najmanje teška za protivnika obezbjeđenja.

Vrijeme za koje se određuje privremena mjera

Član 252.

U rješenju kojim se određuje privremena mjera odredit će se i trajanje te mjere, a ako je mjera određena prije podnošenja tužbe ili pokretanja kog drugog postupka, i rok u kome predlagač obezbjeđenja mora podnijeti tužbu, odnosno prijedlog za pokretanje drugog postupka, radi opravdanja mjere.

Sud će, na prijedlog predlagača obezbjeđenja, produžiti trajanje privremene mjere, uz uslov da se nisu promijenile okolnosti pod kojim je ta mjera određena.

Prijedlog iz stava 2. ovog člana može se podnijeti samo prije nego što protekne vrijeme za koje je privremena mjera određena.

1. Svrha obrazovanja

Član 2.

Svrha obrazovanja je da, kroz optimalni intelektualni, fizički, moralni i društveni razvoj pojedinca, u skladu s njegovim mogućnostima i sposobnostima, doprinese stvaranju društva zasnovanog na vladavini zakona i poštivanju ljudskih prava, te doprinese njegovom ekonomskom razvoju koji će osigurati najbolji životni standard za sve građane.

2. Opći ciljevi obrazovanja

Član 3.

Opći ciljevi obrazovanja proizlaze iz općeprihvaćenih, univerzalnih vrijednosti demokratskog društva, te vlastitih vrijednosnih sistema zasnovanih na specifičnostima nacionalne, historijske, kulturne i vjerske tradicije naroda i nacionalnih manjina koje žive u Bosni i Hercegovini.

Opći ciljevi obrazovanja su:

- a) omogućavanje pristupa znanju kao osnovi za razumijevanje sebe, drugoga i svijeta u kojem se živi;
- b) osiguravanje optimalnog razvoja za svaku osobu, uključujući i one s posebnim potrebama, u skladu s njihovim uzrastom, mogućnostima i mentalnim i fizičkim sposobnostima;
- c) promocija poštivanja ljudskih prava i osnovnih sloboda, i priprema svake osobe za život u društvu koje poštuje principe demokratije i vladavine zakona;
- d) razvijanje svijesti o pripadnosti državi Bosni i Hercegovini, vlastitom kulturnom identitetu, jeziku i tradiciji, na način primjeren civilizacijskim tekovinama, upoznavajući i uvažavajući druge i drugačije, poštujući različitosti i njegujući međusobno razumijevanje, toleranciju i solidarnost među svim ljudima, narodima i zajednicama u Bosni i Hercegovini i svijetu;
- e) osiguranje jednakih mogućnosti za obrazovanje i mogućnost izbora na svim nivoima obrazovanja, bez obzira na spol, rasu, nacionalnu pripadnost, socijalno i kulturno porijeklo i status, porodični status, vjeroispovijest, psihofizičke i druge lične osobine;
- f) postizanje kvalitetnog obrazovanja za građane;
- g) postizanje standarda znanja koji se mogu komparirati na međunarodnom, odnosno evropskom nivou, koji osiguravaju uključivanje i nastavak školovanja u evropskom obrazovnom sistemu;
- h) podsticanje cjeloživotnog učenja;
- i) promocija ekonomskog razvoja;
- j) uključivanje u proces evropskih integracija.

II - NAČELA U OBRAZOVANJU**1. Pravo djeteta na obrazovanje**

Član 4.

Svako dijete ima jednako pravo pristupa i jednake mogućnosti učešća u odgovarajućem obrazovanju, bez diskriminacije na bilo kojoj osnovi.

Jednak pristup i jednake mogućnosti podrazumijevaju osiguranje jednakih uslova i prilika za sve, za početak i nastavak daljeg obrazovanja.

Odgovarajuće obrazovanje podrazumijeva obrazovanje koje u skladu s utvrđenim standardima osigurava djetetu da na

najbolji način razvije svoje urođene i potencijalne umne, fizičke i moralne sposobnosti, na svim nivoima obrazovanja.

2. Značaj dječijih prava

Član 5.

Prava djeteta koja se odnose na obrazovanje, ispravna briga za dobrobit njegovog fizičkog i mentalnog zdravlja i sigurnosti, u školama i na svim mjestima gdje se obrazuje, imaju prvenstvo nad svim drugim pravima.

U slučaju sukoba prava, prednost se daje onom pravu, tumačenju ili djelovanju, koje će najviše koristiti interesu djeteta.

3. Unapređenje poštivanja ljudskih prava

Član 6.

Škola ima odgovornost da, u vlastitoj i u sredini u kojoj djeluje, doprinese stvaranju takve kulture koja poštuje ljudska prava i osnovne slobode svih građana, kako je to utemeljeno Ustavom i ostalim međunarodnim dokumentima iz oblasti ljudskih prava koje je potpisala Bosna i Hercegovina.

Član 7.

Jezici konstitutivnih naroda Bosne i Hercegovine upotrebljavat će se u svim školama, u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine.

Svi učenici će u školama izučavati pisma koja su u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini.

Član 8.

Jezik i kultura svake značajnije manjine koja živi u Bosni i Hercegovini poštivat će se i uklapati u školu u najvećoj mjeri u kojoj je to izvodivo, u skladu s Okvirnom konvencijom o zaštiti prava nacionalnih manjina.

Član 9.

Škola će unapređivati i štiti vjerske slobode, toleranciju i kulturu dijaloza.

Imajući na umu različitost ubjedenja/vjeronanja u BiH, učenici će pohađati časove vjeronauke samo ako su u skladu s njihovim ubjedenjem ili ubjedenjima njihovih roditelja.

Škola ne može preduzimati bilo kakve mjere i aktivnosti kojima bi se ograničavala sloboda izražavanja sopstvenih i upoznavanja drugih i drugačijih vjerskih uvjerenja.

Učenici koji ne žele pohađati vjeronauku neće ni na koji način biti dovedeni u nepovoljan položaj u odnosu na druge učenike.

Član 10.

U nastavnim i drugim aktivnostima u školi se ne mogu upotrebljavati ili izlagati didaktički i drugi materijali, niti davati izjave od strane nastavnika i drugog školskog osoblja, koji bi se opravdano mogli smatrati uvredljivim za jezik, kulturu i religiju učenika koji pripadaju bilo kojoj nacionalnoj, etničkoj grupi ili religiji.

U nadležnosti je entitetskih, kantonalnih i obrazovnih vlasti Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine osnivanje organa koji će vršiti nadgledanje u vezi s povredama koje mogu nastati u školama kršenjem principa navedenog u prethodnom stavu.

Organi i tijela iz stava 2. ovog člana donose obavezujuće odluke i preporuke. Sastav, način rada i druga pitanja od značaja za rad ovih tijela uređuju se aktom o njihovom osnivanju.

4. Sloboda kretanja

Član 11.

U procesu uspostave i organizacije obaveznog obrazovnog sistema i procesa u Bosni i Hercegovini, nadležne obrazovne vlasti obavezne su osigurati uslove za nesmetano i slobodno kretanje roditelja, učenika i nastavnika, u smislu poštivanja njihovih prava na izbor prebivališta i zapošljavanje.

Član 12.

Sve javne osnovne škole imaju upisno područje. Svi učenici u dobi obaveznog pohađanja nastave upisuju se u školu u upisnom području u kojem su nastanjeni.

Pohađanje određene škole je obavezno, osim ako učenik ne pohađa privatnu školu ili je izuzet od pohađanja škole kao što je to predviđeno ovim zakonom.

Na zahtjev roditelja djeteta, nadležno ministarstvo može, u iznimnim slučajevima, dijete izuzeti od obaveze pohađanja određene škole iz ovog člana, ako je to potrebno da bi se zaštitila prava djeteta i ako se nađe da je to najbolje u interesu djeteta.

Nadležno ministarstvo može izdati smjernice za odlučivanje po zahtjevima iz prethodnog stava, imajući u vidu da su smjernice u skladu s principima i pravima utvrđenim ovim zakonom.

Učenici po završetku osnovnog obrazovanja imaju pravo konkurirati za prijem u bilo koju srednju školu u Bosni i Hercegovini. Upis u ove škole zasniivat će se na uslovima jednakopravnog natjecanja.

Škole su dužne osigurati svu moguću pomoć roditeljima i učenicima i, u skladu s važećom regulativom, osigurati neophodne uslove za ostvarivanje ovih prava, naročito kada se radi o izbjeglicama, raseljenim osobama ili povratnicima.

Član 13.

Svjedočanstva i diplome o završenom obrazovanju, stečene po važećem nastavnom planu i programu i izdate od verificiranih obrazovnih ustanova, imaju jednak status na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine.

Vrijeme obrazovanja u odgovarajućem obrazovnom programu, koje nije okončano dodjelom svjedočanstva ili diplome, priznaje se, bez uslovljavanja, za dalji nastavak i završetak obrazovanja u tom istom programu na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine.

Učeniku koji prelazi iz jednog obrazovnog programa u drugi, u okviru iste struke, vrijeme obrazovanja u prethodnom obrazovnom programu priznaje se za dalji nastavak obrazovanja na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine, u skladu s nastavnim planom i programom i drugim uslovima utvrđenim važećim propisima.

Učenik se upisuje u naredni razred, a škola je dužna da mu omogući polaganje eventualne razlike predmeta najkasnije do 15. aprila tekuće godine.

Član 14.

Javne isprave o obrazovnim i profesionalnim kvalifikacijama nastavnika imaju jednaku važnost u Bosni i Hercegovini.

Stečene kvalifikacije nastavnika priznaju se u skladu s utvrđenim stručnim i profesionalnim standardima za izvođenje nastave na pojedinim nivoima obrazovanja.

III - NIVOI OBRAZOVANJA

Član 15.

Predškolsko obrazovanje ustanovljava se kao dio ukupne brige društva za poboljšanje kvaliteta življenja i razvoja djece u ranom djetinjstvu.

Predškolsko obrazovanje čini sastavni dio obrazovnog sistema.

Predškolsko obrazovanje regulirat će se zakonima entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, u skladu s principima i standardima definiranim ovim zakonom.

Član 16.

Osnovno obrazovanje obavezno je za svu djecu.

Obavezno obrazovanje počinje u kalendarskoj godini u kojoj dijete do 1. aprila navršava šest godina života i traje bez prekida tokom perioda koji ne može biti kraći od osam godina.

Nadležne obrazovne vlasti i škole u Bosni i Hercegovini obavezne su, najkasnije do juna 2004. godine, stvoriti sve potrebne uslove za normalno otpočinjanje osnovne škole u trajanju od devet godina.

Nadležne obrazovne vlasti, na inicijativu ili uz saglasnost roditelja i uz konsultacije s drugim stručnim i nadležnim institucijama, mogu dozvoliti jednu godinu ranijeg ili odgođenog početka obaveznog obrazovanja, ukoliko je to u najboljem interesu djeteta.

Obavezno obrazovanje je besplatno. Besplatno osnovno obrazovanje osigurava se svoj djeci.

Dijete u smislu ovog zakona je svaka osoba do navršene osamnaeste godine života.

Član 17.

Srednjoškolsko obrazovanje je svima dostupno, u skladu s postignutim uspjehom u osnovnoj školi, ličnim interesom i sposobnostima.

Srednjoškolsko obrazovanje u javnim ustanovama je besplatno u skladu sa zakonom.

Član 18.

Tokom perioda obaveznog obrazovanja, nadležni organi vlasti preduzimaju sve neophodne mjere kako bi učenicima osigurali uslove za slobodan pristup i učešće u obrazovanju, naročito u pogledu osiguranja pristupa besplatnim udžbenicima, priručnicima i drugom didaktičkom materijalu.

Član 19.

Djeca i mladi s posebnim obrazovnim potrebama stižu obrazovanje u redovnim školama i prema programima prilagođenim njihovim individualnim potrebama. Individualni program, prilagođen njihovim mogućnostima i sposobnostima, izradit će se za svakog učenika, uz obavezno određivanje defektološkog i logopedskog statusa.

Djeca i mladi sa ozbiljnim smetnjama i poteškoćama u razvoju mogu se djelimično ili u cjelini obrazovati u specijalnim odgojno-obrazovnim ustanovama, u slučajevima kad je nemoguće pružiti odgovarajuće obrazovanje u redovnim školama.

Kategorije, postupak identifikacije, planiranje i način rada, profil, obuka i profesionalni razvoj stručnog kadra za rad s djecom i mladima s posebnim potrebama i druga pitanja, bliže se uređuju propisima entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, u skladu s principima i standardima utvrđenim ovim zakonom.

Član 20.

Obrazovanje odraslih organizira se u određenim predmetima, te za njihov profesionalni i lični razvoj. Obrazovanje odraslih uključuje profesionalnu obuku, dokvalifikacije, prekvalifikacije i druge aktivnosti koje osiguravaju cjeloživotno učenje.

Obrazovanje odraslih detaljnije će biti regulirano zakonima entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, u skladu s principima i standardima definiranim ovim zakonom.

Član 21.

Radi sticanja novih znanja, usavršavanja i profesionalnog razvoja, nastavni kadar, pedagozi, psiholozi, defektolozi, logopedi i direktori škola obuhvaćeni su obavezanim programima obuke, usavršavanja i provjere.

Takve programe ustanovit će obrazovne vlasti u entitetu, kantonima i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine, u skladu s principima i standardima definiranim ovim zakonom.

IV - PRAVA I OBAVEZE RODITELJA

Član 22.

Roditelji, staratelji i usvojioци (u daljem tekstu: roditelji) osnovni su vaspitači svoje djece.

Prava i obaveze, koja proističu iz te uloge, roditelji ostvaruju u skladu s ovim zakonom i ostalim važećim propisima.

Član 23.

Roditelji imaju pravo i obavezu starati se o obrazovanju svoje djece.

Pravo je roditelja da, u skladu s njihovim uvjerenjima o tome šta je u najboljem interesu njihove djece, koliko je to dostupno, odaberu vrstu obrazovanja koju će njihova djeca sticati, pod uslovom da je takvim izborom ostvareno pravo djeteta na odgovarajuće obrazovanje.

Član 24.

U ostvarivanju svojih prava, roditelji ne mogu ograničiti prava svoje djece da imaju pristup i uživaju korist od obrazovanja primjerenog njihovom uzrastu i sposobnostima.

Član 25.

Svoje pravo na izbor obrazovanja djece roditelji ne mogu ostvarivati na način kojim se promoviraju predrasude na rasnoj, spolnoj, nacionalnoj, jezičkoj, vjerskoj i svakoj drugoj osnovi, kao i na način protivan ovom zakonu.

Član 26.

Roditelji imaju pravo odabrati da svoju djecu obrazuju u javnoj ili privatnoj školi.

Privatne škole, u pogledu uslova i procedura, osiguravaju jednake mogućnosti za upis svim kandidatima.

Nadležne obrazovne vlasti obavezne su osigurati mehanizme kontrole rada i pedagoškog praćenja i procjene obrazovnih standarda koji se primjenjuju u privatnoj školi kako bi se osiguralo da dijete dobije odgovarajuće obrazovanje.

Član 27.

Roditelji su obavezni svojoj djeci osigurati redovno pohađanje škole tokom perioda obaveznog školovanja. U slučaju nemara i neodgovornog odnosa prema ovoj obavezi, roditelji podliježu sankcijama u skladu sa zakonom.

Roditelji, također, imaju pravo i obavezu, prema prilikama i svojim mogućnostima, podsticati dalje obrazovanje svoje djece.

Član 28.

Pravo i obaveza roditelja je redovno informiranje, konsultiranje i praćenje obrazovnog napretka svoje djece, kao i pravo da prate i vrednuju rad direktora, nastavnika i drugog školskog osoblja, te kvalitet rada škole u cjelini.

Roditelji imaju pravo i obavezu, u interesu svoje djece i putem svojih predstavnika u školskim organima i tijelima i putem svojih asocijacija, na svim nivoima odlučivanja, učestvovati u odlučivanju o pitanjima od značaja za rad škole i funkcioniranje obrazovnog sistema uopće.

V - JAVNE I PRIVATNE ŠKOLE

Član 29.

Javne i privatne škole obavljaju djelatnost redovnog obrazovanja u skladu s propisanim planovima i programima obrazovnih vlasti.

Javne škole osnivaju nadležni organi vlasti, u skladu s principima i standardima utvrđenim ovim zakonom i ostalim uslovima i kriterijima utvrđenim propisima u oblasti obrazovanja.

Član 30.

Privatnu školu mogu osnovati domaće i strane fizičke i pravne osobe, u skladu s principima i standardima utvrđenim ovim zakonom i ostalim uslovima i kriterijima utvrđenim u propisima u oblasti obrazovanja.

Član 31.

Privatna škola može početi s radom po dobivanju saglasnosti nadležnih obrazovnih vlasti za primjenu odgovarajućeg plana i programa, kada, u skladu s važećim propisima, osigura i druge standarde i uslove koji garantiraju da će učenici dobiti odgovarajuće obrazovanje, njegu i sigurnost, u skladu sa specifičnostima datih privatnih škola u koje spadaju i vjerske škole.

Samo međunarodne privatne škole mogu imati nastavne planove i programe koji u potpunosti ne pokrivaju zajedničko jezgro nastavnih planova i programa.

Član 32.

Privatna škola ne može se osnovati u svrhu promoviranja rasnih, nacionalnih, vjerskih, spolnih i drugih predrasuda, niti svoje funkcije smije vršiti na način protivan zakonu, odnosno na način kojim se navedene predrasude promoviraju.

Član 33.

S ciljem organiziranja dopunske nastave iz grupe tzv. "nacionalnih predmeta" za učenike osnovnih i srednjih škola - državljane BiH u inozemstvu, nadležna ministarstva BiH inicirat će potpisivanje posebnih sporazuma sa svim državama u kojima za BiH postoji takav interes.

Finansijska sredstva za troškove nastavnog osoblja, ukoliko iz domicilnih propisa ne proizilazi da padaju na teret zemalja prijema, planirat će se u budžetu institucija BiH.

Nastavni plan i program za predmete dopunske nastave, na osnovu zajedničkih jezgri iz člana 42. ovog zakona, utvrđuje posebna komisija koju imenuje Vijeće ministara, u saradnji s Agencijom za nastavne planove i programe.

VI - ULOGA I OBAVEZE ŠKOLE

Član 34.

U školi se podučavaju učenici i redovno se prati i vrši procjena njihovog obrazovnog napretka, kako bi se osiguralo potrebno obrazovanje koje odgovara njihovim potrebama i mogućnostima.

Škola svoju ulogu i obaveze ostvaruje u okruženju koje razvija motivaciju za sticanje znanja, koje poštuje i podržava individualnost svakog učenika, kao i njegov kulturni i nacionalni identitet, jezik i vjeroispovijest, koje je sigurno i u kojem ne postoji bilo kakav oblik zastrašivanja, zlostavljanja, fizičkog kažnjavanja, vrijeđanja, ponižavanja ili degradiranja ili štete po zdravlje, uključujući i štetu izazvanu pušenjem ili upotrebom drugih opojnih i zakonom zabranjenih sredstava.

Član 35.

Škola ne smije vršiti diskriminaciju u pristupu djece obrazovanju ili njihovom učešću u obrazovnom procesu, na osnovu rase, boje, spola, jezika, religije, političkog ili drugog mišljenja, nacionalnog ili socijalnog porijekla, na osnovu toga što su djeca s posebnim potrebama, ili na bilo kojoj drugoj osnovi.

U smislu stava 1. ovog člana, nadležni organi vlasti i institucije, zajedno sa školama, posebno su odgovorni za osiguranje funkcionalnog smještaja i prateće infrastrukture za nesmetan pristup i učešće u obrazovnom procesu djeci s posebnim potrebama, mladima i odraslima.

Član 36.

Škola promovira jednake šanse za sve svoje učenike, nastavnike i ostale zaposlenike, uvažavajući i promovirajući istovremeno i pravo na različitosti među njima. U tom cilju nadležne obrazovne vlasti i škola utvrđuju i provode vlastite programe koji podržavaju i njeguju različite kulture, jezike i vjeroispovijesti svojih učenika i zaposlenika.

Član 37.

Škola promovira i razvija stalno i dinamično partnerstvo škole, roditelja i sredine u kojoj žive, u svim pitanjima od značaja za ostvarivanje funkcije škole i interesa i potreba učenika.

Škola, roditelji, djeca i lokalna sredina naročito promoviraju i provode programe zajedničkog i organiziranog djelovanja i saradnje u borbi protiv zlostavljanja i zloupotrebe djece i mladih, borbi protiv droge, alkoholizma i drugih toksikomanija, pušenja i maloljetničke delikvencije, te svih drugih pojava koje ugrožavaju zdravlje i život učenika.

Član 38.

Pitanja funkcija i aktivnosti škole, njene organizacije, načina rada i kućnog reda u školi bliže se uređuju općim aktima škole, u skladu s važećim propisima, izrađenim uz konsultacije sa učenicima, roditeljima i nastavnicima.

Član 39.

Rad škole je javan.

Nadzor nad radom škole ostvaruje se u skladu s važećim propisima.

VII - AUTONOMIJA ŠKOLE

Član 40.

U školama je zabranjeno djelovanje političkih stranaka i njihovih podmladaka.

Član 41.

Škola uživa odgovarajući stepen autonomije, u skladu s važećim propisima, a naročito u pogledu zapošljavanja nastavnog, stručnog i drugog kadra, te slobode rada nastavnika.

Škola poštuje slobodu nastavnika da izvode nastavu na način koji smatraju odgovarajućim, pri čemu škola mora voditi računa o standardima i održivosti postojećih i primjeni novih oblika i metoda u nastavnom procesu.

Škola pruža nastavnicima optimalnu podršku pri ostvarenju profesionalnih standarda u izvođenju nastave.

VIII - STANDARDI U OBRAZOVANJU

Član 42.

U svim javnim i privatnim školama u Bosni i Hercegovini uspostaviti će se i primjenjivati zajedničko jezgro nastavnih planova i programa.

Član 43.

Zajedničko jezgro nastavnih planova i programa sastoji se od nastavnih planova i programa sa što je moguće širom zajedničkom jezgrom za sve predmete osnovnog i općeg srednjeg obrazovanja.

Zajedničko jezgro nastavnih planova i programa izrađuje posebno *ad hoc* privremeno tijelo. Članove ovog tijela imenuju ministri obrazovanja entiteta, kantona i Brčko Distrikta BiH, a jednog člana imenuje ministar civilnih poslova.

Na prijedlog privremenog tijela iz prethodnog stava, sporazum o zajedničkom jezgru nastavnih planova i programa usvajaju i potpisuju ministri obrazovanja entiteta, ministri obrazovanja svih kantona iz Federacije Bosne i Hercegovine, te predstavnik Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Zajedničko jezgro nastavnih programa i planova će:

- a) osigurati da se kroz vaspitno-obrazovni proces razvija pozitivan odnos i osjećaj pripadnosti državi Bosni i Hercegovini;
- b) garantirati i osigurati kvalitetno obrazovanje za svu djecu i dostizanje zadovoljavajućeg standarda znanja, vještina i sposobnosti;
- c) osigurati dosljednost kvaliteta standarda obrazovanja u svim školama i na svim nivoima obrazovanja;
- d) osigurati zadovoljavajuću usklađenost nastavnih planova i programa, kao i njihovu prilagodljivost, u skladu sa specifičnim potrebama škole i lokalne zajednice;
- e) osigurati primjenu nastavnih planova i programa koji odgovaraju razvojnim potrebama djece na koju se odnose, te njihovom uzrastu i posebnim interesima sa akcentom na promociju zdravog načina života kao najvećeg interesa učenika, roditelja, nastavnog osoblja i društva;
- f) osigurati slobodu kretanja i jednak pristup obrazovanju;
- g) garantirati ekonomičnost i efikasnost u finansiranju i radu škole.

Član 44.

Velika većina pedagoških aktivnosti u školi sastojat će se od predmeta i nastavnih programa i planova predviđenih zajedničkim jezgrama nastavnih programa i planova.

U okviru zajedničkog jezgra nastavnih programa i planova, javne i privatne škole imaju slobodu kreiranja i realizacije nastavnih sadržaja po svom izboru, u skladu sa čl. 3., 7., 8., 10., 34., 36. i članom 41. ovog zakona.

Član 45.

Nadležne obrazovne vlasti utvrđuju i ostale standarde i normative u obrazovanju, u pogledu:

- a) prostora, opreme i nastavnih sredstava u školama,
- b) vremena za školske i nastavne aktivnosti,

- c) udžbenika i drugog didaktičkog materijala,
- d) obrazovnog procesa,
- e) obrazovnih i profesionalnih kompetencija nastavnika,
- f) ocjenjivanja učenika,
- g) normativa o obimu rada (nastavna norma i radna norma za sve uposlene u školi), normativa o uslovima rada (broj učenika u razredu i vaspitnoj grupi u nastavnim i vannastavnim aktivnostima).

Standardima i normativima u obrazovanju osigurava se dosljedna i efikasna primjena zajedničkih jezgara nastavnih programa i planova u svim školama u Bosni i Hercegovini.

IX - TIJELA ZA USPOSTAVU STANDARDA U OBRAZOVANJU

Član 46.

Tijela za uspostavu standarda u obrazovanju u Bosni i Hercegovini su: Agencija za standarde i ocjenjivanje u obrazovanju osnovana međuentiteskim sporazumom 2000. godine, Agencija za nastavne programe i planove, postojeće stručne ustanove entiteta i kantona, Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, kao i druga stalna i povremena stručna tijela.

Član 47.

Agencija za standarde i ocjenjivanje ustanovljuje standarde uspjeha učenika i ocjenjivanja postignutih rezultata; provodi istraživanja u cilju ocjenjivanja razvoja i objavljuje rezultate istraživanja; daje savjete nadležnim obrazovnim vlastima u pitanjima propisanih standarda i njihove primjene; ustanovljuje i vodi mehanizme izvještavanja o stanju u školama na teritoriji Bosne i Hercegovine; uspostavlja kontakte s tijelima koja imaju slične funkcije u drugim zemljama, sa ciljem da propisani standardi ne budu ispod nivoa standarda koji se primjenjuju u tim zemljama; pruža pomoć pri priznavanju domaćih svjedočanstava i diploma u drugim zemljama; provodi druge aktivnosti u vezi s primjenom standarda.

Član 48.

Agencija za nastavne planove i programe je nezavisno stručno tijelo zaduženo za implementaciju zajedničkog jezgra nastavnih planova i programa na svim nivoima obrazovanja, koje tretira ovaj zakon.

Zajedničko jezgro nastavnih programa i planova objavljuje se u svim službenim glasilima u Bosni i Hercegovini.

Agencija za nastavne planove i programe odgovorna je za implementaciju, praćenje, evaluaciju, usavršavanje i razvoj zajedničkog jezgra za nastavne programe i planove, u skladu sa standardima utvrđenim ovim zakonom i standardima u državama obuhvaćenim evropskim integracijama.

Agencija za nastavne planove i programe radit će u saradnji s Agencijom za standarde i ocjenjivanje.

Član 49.

Sporazumom između vlada entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine regulirat će se pitanja organizacije, nadležnosti, načina rada, finansiranja, sjedišta i druga pitanja u vezi s radom tijela osnovanih u skladu sa članom 45. ovog zakona.

X - UPRAVLJANJE OBRAZOVNIM SISTEMOM U ŠKOLAMA

Član 50.

Zakonima u oblasti obrazovanja i drugim propisima entiteta, kantona i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine detaljnije se uređuju pitanja osnivanja, organiziranja i

nadležnosti organa, tijela i procedura za upravljanje obrazovnim sistemom.

Zakonima iz stava 1. ovog člana uređuju se nadležnosti i odgovornosti za upravljanje obrazovnim sistemom, posebno u pogledu: finansiranja obrazovanja, odnosa škole i obrazovnih vlasti, odnosa obrazovnih vlasti i škola prema društvenoj zajednici, partnerstva svih subjekata u obrazovanju, školskog menadžmenta i svih drugih pitanja od značaja za efikasno upravljanje obrazovnim sistemom.

1. Školski organi i tijela

Član 51.

Svaka škola ima školski odbor.

Školski odbor odgovoran je za utvrđivanje i provođenje politike škole, generalno rukovođenje radom škole i efikasno korištenje kadrovskih i materijalnih resursa.

Članovi školskog odbora biraju se iz reda osoblja škole, osnivača škole, lokalne zajednice i roditelja, u skladu sa zakonom propisanom procedurom, a po principu ravnopravnog zastupljenosti predstavnika navedenih struktura.

Sastav upravnog školskog odbora mora odražavati nacionalnu strukturu učenika i roditelja, školskog osoblja i lokalne zajednice, onako kako ona u datom trenutku izgleda u principu prema popisu stanovništva u BiH 1991. godine.

Vršenje dužnosti člana školskog odbora je dobrovoljno i bez naknade.

2. Direktor škole

Član 52.

Direktora javne škole imenuje školski odbor, po proceduri koja se bliže uređuje zakonima entiteta, kantona, Brčko Distrikta BiH i općim aktima škole.

Direktor je odgovoran za svakodnevno rukovođenje školom i za vođenje pedagoških aktivnosti škole.

3. Vijeće roditelja

Član 53.

Roditelji učenika imaju pravo, a škola obavezu, pomoći roditeljima da osnuju vijeće roditelja, čije članove biraju roditelji učenika.

Način i procedura osnivanja i rada vijeća roditelja utvrđuje se općim aktima škole.

Vijeće roditelja:

- a) promovira interese škole u zajednici na čijem području se škola nalazi,
- b) predstavlja stavove roditelja učenika školskom odboru,
- c) podstiče angažman roditelja u radu škole,
- d) informira školski odbor o svojim stavovima kada ocijeni da je to potrebno, ili po zahtjevu školskog odbora, o svakom pitanju koje se odnosi na rad i upravljanje školom,
- e) učestvuje u izradi i realizaciji odgovarajućih projekata kojima se potiče i unapređuje obrazovni rad u školi i
- f) kandiduje i bira predstavnike roditelja u školski odbor.

4. Vijeće učenika

Član 54.

Uzimajući u obzir dob učenika koji pohađaju školu, škola im pomaže da osnuju vijeće učenika, čija je funkcija da:

Član 3. Status Uprave

Uprava je samostalna upravna organizacija u Bosni i Hercegovini i vrši svoje dužnosti prema zakonima, pravilima i propisima koji se primjenjuju u Bosni i Hercegovini, osim ako ovim zakonom to nije drukčije propisano.

Uprava ima svojstvo pravne osobe i ovlaštenje da upošljava osoblje i da ugovara, nabavlja i koristi pokretnu i nepokretnu imovinu, kao i da učestvuje u pravnim postupcima.

Uprava ima pečat koji treba biti u skladu sa Zakonom o pečatu institucija Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 12/98 i 14/03).

Komisija Bosne i Hercegovine za indirektnu poresku politiku uspostavljena Odlukom o uspostavi Komisije za indirektnu poresku politiku ("Službeni glasnik BiH", broj 4/03), odredit će lokaciju sjedišta Uprave u roku od 10 dana nakon stupanja na snagu ovog zakona.

Član 4. Imenovanje direktora

Uprava ima direktora kojeg bira Komisija za indirektnu poresku politiku i imenuje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine u skladu sa Zakonom o ministarskim imenovanjima, imenovanjima Vijeća ministara i drugim imenovanjima Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 7/03), koji je zadužen za rukovođenje Upravom. Direktor se imenuje na osnovu iskazane profesionalnosti i stručnosti.

Član 5. Odgovornosti direktora

Direktor predstavlja Upravu i posebno je odgovoran za sljedeće:

1. Praćenje provođenja ovog zakona, te pravila i propisa usvojenih u skladu s ovim zakonom kao i ostalih zakona, pravila i propisa u BiH kojima su propisani zadaci prethodno obavljani od entitetskih carinskih uprava i Carinske službe Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine prema relevantnim državnim, entitetskim i zakonima Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.
2. Upravljanje i usmjeravanje resursa i rada Uprave.
3. Izvještavanje Vijeća ministara Bosne i Hercegovine o radu Uprave u skladu sa članom 6. ovog zakona.
4. Donošenje propisa i uputstava potrebnih za provođenje ovog zakona.
5. Druge odgovornosti za koje je zadužen zakonom.

Direktori ranijih entitetskih carinskih uprava i Carinske službe Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine odgovaraju i primaju instrukcije isključivo od direktora kada bude imenovan u skladu s odredbama člana 4. ovog zakona.

Član 6. Odnosi između Uprave i Vijeća ministara Bosne i Hercegovine

Uprava redovno podnosi izvještaj Vijeću ministara o aktivnostima Uprave.

Uprava obavještava Vijeće ministara Bosne i Hercegovine o svim preprekama za provođenje i izvršenje navedenih zakona, pravila i propisa i, gdje je to primjenjivo, o poželjnoj izmjeni ovih instrumenata.

Član 7. Odnos između direktora i entitetskih ministara finansija

Direktor redovno obavještava entitetske ministre finansija i gradonačelnika Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine o pitanjima iz člana 5. ovog zakona.

Član 8. Odnos između direktora i Prijelaznog upravnog odbora

Direktor je odgovoran Prijelaznom upravnom odboru koji se sastoji od ministara finansija entiteta i Bosne i Hercegovine, četiri druge osobe i predsjedavajućeg Komisije za indirektnu poresku politiku. Prijelazni upravni odbor donosi odluke konsenzusom.

Član 9. Službena saradnja

Dužnost svih organa u Bosni i Hercegovini jeste da službeno saraduju s Upravom kada obavljaju poslove i dužnosti u okviru njenih odgovornosti propisanih ovim zakonom.

Član 10. Primjena entitetskih zakona

Entitetski zakoni, pravila i propisi, koji se odnose na ranije entitetske carinske uprave i raniju Carinsku službu Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, primjenjuju se samo u onoj mjeri u kojoj ne dolaze u sukob s odredbama ovog zakona i izvršavanjem posebnog mandata dodijeljenog Upravi.

Član 11. Imovina i osoblje

Uprava koristi svu pokretnu i nepokretnu imovinu ranijih carinskih uprava Republike Srpske i Federacije Bosne i Hercegovine i ranije Carinske službe Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine od dana kada ovaj zakon stupa na snagu.

Uposlenici ranijih entitetskih carinskih uprava i ranije Carinske službe Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine i dalje podliježu zakonima o radnim odnosima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, uključujući i zakone kojima se propisuju plaće i beneficije.

Član 12. Završna odredba

Ovaj zakon ostaje na snazi do stupanja na snagu zakona na državnom nivou kojim se detaljnije propisuje naplata i upravljanje indirektnim porezima od strane Uprave.

Član 13. Objavljanje i stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a objavit će se i službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

PS BiH broj 60/03
30. juna 2003. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
Šefik Džaferović, s. r.

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH
Velimir Jukić, s. r.

SADRŽAJ**PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE**

170	Opći zakon o zadrugama	381	172	Okvirni zakon o osnovnom i srednjem obrazovanju u Bosni i Hercegovini	425
171	Zakon o izvršnom postupku pred Sudom Bosne i Hercegovine	390	173	Prijelazni zakon o spajanju carinskih uprava i osnivanju Uprave za indirektno oporezivanje	431